AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Caner ERDOĞAN

ANTALYA'DAKİ ALEVİLERİN SİYASİ EĞİLİMLERİ

Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2011

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Caner ERDOĞAN

ANTALYA'DAKİ ALEVİLERİN SİYASİ EĞİLİMLERİ

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Bilgi KÜÇÜKCAN

Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2011

Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Caner ERDOĞAN'ın bu çalışması, jürimiz tarafından Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Yrd. Doç. Dr. Ferhunde Hıtopçu

Üye (Danışmanı) : Yrd. Doç. Dr. Bilgi Küçükdeniz

Üye : Yrd. Doç. Dr. Ramazan İzol

Tez Konusu: Antalya'daki Alevilerin Siyasi Eğilimi

Onay : Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 11/08/2011
Mezuniyet Tarihi : 12/08/2011

Prof.Dr. Mehmet ŞEN
Müdür

....

İ Ç İ N D E K İ L E R

HARİTALAR VE TABLOLAR LİSTESİ

ŞEKİLLER LİSTESİ

KISALTMALAR LİSTESİ

AKP Adalet ve Kalkınma Partisi

ATP Aydınlık Türkiye Partisi

BBP Büyük Birlik Partisi

BDP Barış ve Demokrasi Partisi

BP Barış Partisi

BTP Bağımsız Türkiye Partisi

CHP Cumhuriyet Halk Partisi

DP Demokrat Parti

DSP Demokratik Sol Parti

DYP Doğru Yol Partisi

EMEP Emek Partisi

GP Genç Parti

HEPAR Hak ve Eşit Partisi

HYP Halkın Yükseliş Partisi

İİBF İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İP İşçi Partisi

LDP Liberal Demokrat Parti

MHP Milliyetçi Hareket PArtisi

ÖDP Özgürlük ve Dayanışma Partisi

Öğr. Gör. Öğretim Görevlisi

Prof. Dr. Profesör Doktor

s. sayfa

SHP Sosyal Demokrat Halkçı Parti

SP Saadet Partisi

TİP Türkiye İşçi Partisi

TKP Türkiye Komünist Partisi

ÖZET

Bu araştırma Antalya'daki Alevilerin siyasi eğilimlerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Bu kapsamda, yoğun olarak "solcu" kimliği ile ön plana çıkan, Cumhuriyet Halk Partisi'nin sadık seçmeni olarak kabul gören Alevilerin bu niteliklerinin Antalya ölçeğinde doğru olup olmadığı üzerine yoğunlaşılmıştır. Ayrıca, bu veriler çerçevesinde, toplum nezdinde yoğun olarak tartışılan Alevi oylarının sol partilerden sağ partilere kayıp kaymadığına ilişkin tespitlerde de bulunulmuştur. Dahası, Alevilerin, sadece Alevilere hitap eden siyasi partilere destek verip vermediği sorusunun cevabı da bu araştırma kapsamında açıklığa kavuşturulmuştur.

Bu tez araştırmasında verilerin elde edilmesi bakımından 2 farklı yöntem kullanılmıştır. Bunlardan birincisi, tespit edilen 6 Alevi köyünün son 20 yıldaki seçim sonuçlarının incelenerek bu köylerdeki Alevilerin oy verme eğiliminin ortaya çıkarılması, ikincisi de Antalya'da yaşayan, farklı cinsiyet, yaş, meslek, eğitim düzeyi ve etnik kökenden 200 Alevi yurttaşa siyasi eğilimleri ile ilgili yapılan anket çalışmasıdır. Ayrıca, Alevilerle ilgili genel bilgilerin elde edilmesi sürecinde de literatür taraması yapılmıştır.

Bu tez araştırması ile Antalya'daki Alevilerin siyasi eğilimleri güçlü verilerle ortaya çıkarılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, Antalya ölçeğinde, Haziran 2011 itibariyle, Alevilerin %93-96'sı kendini "solcu" olarak tanımlamaktadır. Bu da, Antalya ölçeğinde, "Aleviler solcudur" tezinin doğruluğunu kanıtlamaktadır. Kendini solcu olarak gören her 3 Alevi'den 2'si kendini ideolojik olarak "sosyal demokrat", her 3 kişinden 1'i de kendini "sosyalist" olarak tanımlamaktadır. Antalya ölçeğinde, Haziran 2011 itibariyle, 10 Alevi'den en az 9'u Cumhuriyet Halk Partisi'ni desteklemektedir. Bu da Alevilerin CHP'nin sadık seçmeni olduğu tezinin doğruluğunu kanıtlamaktadır. Antalya ölçeğinde, Alevi oylarının son dönemde "sağ"a kaydığı öngörüsü doğruyu yansıtmamaktadır. Aksine, Alevilerin partilere oy verme oranı 1995-2007 yılları arasında %80 çitasında kademeli olarak artmış, 12 Haziran 2011 Genel Seçimleri'nde de büyük bir artış göstererek % 90 çıtasını aşıp %93-97 civarında tavan yapmıştır. Antalya ölçeğinde, sadece Alevilere hitap eden ve "Alevi partisi" olarak ortaya çıkan partilerin Alevilerden destek görmediği tespit edilmiştir. 1966-1981 yılları arasında Türkiye Birlik Partisi ve 1996-1999 yılları arasında da Barış Partisi'nin öncülük ettiği Alevilerin partileşme hareketi başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Öyle ki, Barış Partisi 1999 Seçimlerinde Antalya'daki 6 Alevi köyünün toplamından sadece %1,47 oy alabilmiştir.

SUMMARY
(POLITICAL TENDENCY OF ALEVIS İN ANTALYA)

This research was made to expose the political tendency of Alevis in Antalya. Within this research, the researcher majored on Alevis who are known as constant voters of Republican People Party and accepted with leftist identity. Moreover, it is aimed to reply the question that if Alevis votes slide to rightist parties from leftist parties. And also, it is aimed to reply the question that if Alevis support the parties that established by Alevis and for only Alevis.

At this research, 2 different methods of data collection were used. First, last 20 years' election results of 6 Alevi villages to expose election tendency of Alevis. Second, to conduct a pool with 200 Alevis from different gender, age, profession, education level, and ethnic background concerning with their political tendency. And, moreover, in order to get some general information about Alevis, it is consulted the relevant literature.

With this research, political tendency of Alevis living in Antalya exposed with powerful data. According to findings, within Antalya scale, as of June 2011, 93-96% Alevis identify themselves as Leftist. This result proves the thesis that Alevis are Leftist. Two-thirds of Leftist Alevis identify themselves as Social Democrat, one-thirds of Leftist Alevis identify themselves as Socialist. Within Antalya scale, as of June 2011, at least nine-tenths of Alevis support Republican People Party. This result proves the thesis that Alevis are constant voters of Republican People Party. According to findings, within Antalya scale, recently, Alevis' votes haven't scaled from Left Parties to Right Parties. On the contrary, Leftist parties vote rates leaped over 90%. Within Antalya scale, according to findings, Alevis didn't support the parties that established by Alevis and for only Alevis. Between 1966-1981, Association Party and later, between 1996-1999 Peace Party was failed. At the 1999 Elections, Peace Party just get 1,47% votes from Alevis living in 6 Alevi villages.

GİRİŞ

Alevilik kavramı farklı ve kendine özgü yapısıyla sadece ülkemizde değil yurtdışında da bilim adamları ve araştırmacılar tarafından yoğun bir şekilde incelenmiş ve halen de incelenmekte olan konuların başında gelmektedir. Ancak, yapılan onca araştırmaya rağmen halen Aleviliğin tanımı, tarihsel kökeni ve genel karakteri ile ilgili bilimsel olarak kabul görmüş bir netlik yoktur. Öyle ki, bu durum Alevilerin kendi kendilerini tanımlaması açısından da böyledir. Farklı Alevi örgütlerinin ve grupların da birbirinden farklı Alevilik anlayışı vardır. Aslında bu yadırganacak bir durum değildir. Çünkü, binlerce yıllık Şaman kültürünü Orta Asya'dan yüklenip gelen, yine binlerce yıllık birikmiş Anadolu kültürünü kendi içinde harmanlayan ve yeni vatanında tanıştığı İslamiyeti de kendi inanç ve kültürüne uyarlayarak benimseyen çok zengin, çok köklü ve bir o kadar da zaman içinde heterojenleşen bir kültür ve inanç sisteminin tek tipleştirilerek sınırlarının çizilebilmesi mümkün görünmemektedir.

İşte bu araştırma kapsamında, Antalya özelinde Alevilerin siyasi eğilimleri araştırılacaktır. Araştırmacıyı böyle bir araştırmaya yapmaya yönelten temel dayanak noktası son dönemde sıkça tartışılan ve merak uyandıran Alevi oyların "sağ"a kaydığı yönünde uzmanlarda ve toplumda oluşan öngörüdür. Bu öngörünün gerçeği yansıtıp yansıtmadığı ancak "bilimsel bulgulara" dayalı bir araştırma ile tespit edilebilir. Bu bulgulara ulaşmak da daha çok saha araştırmaları ile mümkün olabilmektedir. Yapılan literatür taramasında, Alevilerin son dönem siyasi eğilimlerini ortaya koyan ve bu konuda güncel değerlendirmeler yapılabilecek akademik çalışmalara ulaşılamadığı için, bu araştırmada, "Aleviler solcudur" ve "Aleviler Cumhuriyet Halk Partisi'ne oy verir" gibi kesin yargılardan yola çıkarak bir sonuca ulaşmak hedeflenmemiştir. Aksine, bu yargıların bilimsel bulgular çerçevesinde doğruluğunun tespit edilmesine öncelik verilmiştir. Çünkü, bu yargılar genel kabul görmüş olmasına rağmen bu yargılara bilimsel olarak kaynak teşkil edebilecek güncel bir akademik çalışma olmadığı için, bu araştırma kapsamında öncelikle bu yargıların doğruluğunun tespit edilmesi gerekmektedir. Böylelikle, bu çalışma genel olarak Alevilerin siyasi eğilimlerinin ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

Verilerin toplanması aşaması sürerken, Antalya ölçeğinde, Alevilerin "solcu" olup olmadığının, CHP'ye oy verip vermediğinin, Alevi oylarının "sağ" partilere kayıp kaymadığının belirlenmesinin yanı sıra, yine Alevilerin siyasi eğilimleri kapsamında başka soruların da cevaplarına ulaşabileceği görülmüştür. Örneğin, sadece Alevilere hitap eden

partilerin Alevilerden destek görüp görmediği, Cumhuriyet Halk Partisi'nin 1999 Genel Seçimlerinde %10 ülke barajının altında kalarak Türkiye Büyük Millet Meclisi dışında kalmasının Alevi oyları ile bağlantısı, seçim barajının %5'e düşmesinin ya da "merkez sol"da yeni bir partinin iddialı hale gelmesinin CHP'nin Alevi oylarını ne şekilde etkileyebileceği. Bu yeni soruların eklenmesi ile konunun dağılmadan daha da zenginleşmesi sağlanmıştır.

Antalya'daki Alevilerin Siyasi Eğilimi Araştırması, adından da anlaşılacağı üzere sadece Antalya sınırları içinde yapılan bir çalışmadır. Bu çalışmadan elde edilecek bulgular ve tespitler ile tüm Türkiye'deki Alevilerin siyasi eğilimleri ile ilgili net bir sonuca ulaşmak hedeflenmemektedir. Ancak, bu çalışma ile ulaşılacak olan sonuç Türkiye genelinde bu konuda yapılacak bir çalışma için bir veri kaynağı olabilir.

Bu araştırma 4 ana bölümden oluşmaktadır:

1. bölümde, araştırma konusu kitleyi tanımak amacıyla Alevilik kavramı ve Aleviler hakkında genel bilgiler verilmiştir. Öncelikli olarak ana hatlarıyla Aleviliğin tanımı ve tarihsel kökeni üzerinde durulmuş, bu konudaki çok sayıda araştırma bir araya getirilerek sentez bir tanım ortaya konmuştur. Devamında, günümüzde Alevilerin siyasi eğilimlerini daha iyi anlayabilmek ve yorumlayabilmek için Alevilerin Osmanlı Döneminde ve Cumhuriyet Sonrası Dönemde Türk siyasetindeki yeri ile ilgili genel bilgiler verilmiştir. Günümüzde Alevilerin siyasi eğilimlerinin temelinde geçirmiş olduğu tarihsel sürecin önemli bir etkisi olduğundan hareketle, Alevilerin siyasi eğilimlerini doğru ve gerçekçi yorumlayabilmek için bu tarihsel süreci iyi bilmek gerekmektedir. Bu bölümde, son olarak Türkiye'deki ve Antalya'daki Alevilerin coğrafi ve demografik dağılımı verilmiştir. 1. bölümde veri toplama tekniği olarak literatür taraması kullanılmıştır.

2. bölümde Antalya'daki Alevi köylerinin son 20 yıldaki seçim sonuçları derlenerek bir araya getirilmiş, incelenmiş ve elde edilen veriler yorumlanmıştır. Bu çalışma, Antalya'da yaşayan ve Antalya'nın yerlisi olan Alevilerin siyasi eğilimlerinin belirlenmesinde önemli bir veri kaynağı olmuştur. Bu bölümde de veri toplama tekniği olarak arşiv taraması (TÜİK ile Elmalı, Kumluca, Finike ve Konyaaltı İlçe Seçim Kurul Başkanlıklarından elde edilen sayısal ve istatistiksel bilgiler) kullanılmış, verilerin değerlendirilmesi sürecinde bunun yanı sıra "görüşme" ve "gözlem" tekniklerinden de yararlanılmıştır.

3. bölümde Antalya'daki Alevilerin Siyasi Eğilimi Anket Çalışması kapsamında Antalya'da yaşayan 200 Alevi ile anket yapılmıştır. Anket sonuçları grafiksel ve istatistiksel olarak görselleştirilmiş ve genel değerlendirmeler yapılmıştır. Bu bölümde, veri toplama tekniği olarak anket tekniğinin yanı sıra, anket sonuçlarının değerlendirilmesinde ve yorumlanmasında yoğun olarak gözlem tekniği de kullanılmıştır.

4. bölümde, 2. ve 3. bölümdeki veriler birleştirilerek yorumlanmıştır. Bu şekilde elde edilen tüm verilerin genel değerlendirilmesinin yapılması sağlanmıştır. 2. ve 3. bölümdeki verilerin yorumlanmasında 1. bölümdeki bilgiler de göz önünde tutulmuştur.

Son olarak, sonuç bölümünde araştırma kapsamında elde edilen tüm veriler, bu verilere dayanılarak yapılan yorumlar ve çıkarsamalar, yine verilere, gözleme ve görüşmelere dayalı olarak yapılan tespitler ve genel değerlendirmeler bir araya getirilerek araştırmanın sonucu ortaya konulmuştur. Sonuç kısmı, araştırmacıyı bu araştırmayı yapmaya iten ve yanıt bekleyen soruların yanıtlarını ortaya koyan kısım olarak da nitelendirmek mümkündür.

BİRİNCİ BÖLÜM
ALEVİLİK KAVRAMI VE ALEVİLER

1.1. Alevilik Kavramı ve Aleviler Hakkında Genel Bilgiler

1.1.1. Alevilik Kavramının Tanımı ve Kökeni

Alevilik kültürel, dinsel ve tasavvufi boyutları ile bir bütün olarak değerlendirilmesi gereken bir kültür, felsefe ve inanç sistemidir.

Aleviliğin kültürel boyutunun temeli, Orta Asya Türk Şamanizm kültürüdür. Aleviliğin dinsel boyutunun temeli, Arap kültür ve değer yargılarından arınmış Anadolu'ya özgü bir İslam inancıdır. Aleviliğin tasavvufi boyutu, Allah sevgisini, insan sevgisini ön plana çıkaran, insanı şekli tavır ve davranışlarını değil düşünsel ve kalbi bütünlüğünü, somut olanı değil onun arkasındaki niyeti ön plana çıkaran Bektaşilik anlayışıdır. İşte bu 3 farklı olgu, bir araya gelerek Alevi kültür, felsefe ve inanç sistemini oluşturmuştur (Eröz, 1992, s.7).

Türklerin, Alevi kimliğini oluşturma ve olgunlaştırma süreci, yoğun göçlerle Anadolu'ya akın eden Türklerin, bu yeni coğrafyada, kendinden önce oraya yerleşerek Müslüman olan diğer Türkler ve Anadolu'da, Balkanlar'da Türkler arasında Müslümanlığı yaymaya çalışan Yesevi, Bektaşi gibi tarikat dervişleriyle temasları ile başlamıştır. Yani bu süreç, Anadolu'ya yerleşen ve geçmişten getirmiş olduğu kültür ve inançlara da büyük bağlılık duyan Türklerin, Türk kültürü ile İslam dinini sentezleyen bir Müslümanlığı kabul etmesi ile başlamıştır. Sonuç olarak, Alevilik, bir kimlik olarak Anadolu'da ve Türklerle birlikte ortaya çıkmıştır (Ocak, 2005, s.53).

Alevilik, Müslümanlığın Şiilik mezhebini benimsemiş, ancak bunu da olduğu gibi benimsemeyip heterodoks[1] Şiilik anlayışını ortaya çıkarmıştır. Günümüzde, Anadolu'da, Aleviler ile Sünniler arasında inançsal farklılıkların keskinleşmesinde bu anlayış farkı önemli etkenlerden biridir. Öyle ki, Anadolu'da yaygın mezhep olan Sünni Hanefilik'in ortodoks İslam anlayışını temsil ettiği kabul edilirken, Alevilik'in de heterodoks Şiilik ve dolayısıyla heterodoks İslam anlayışını temsil ettiği kabul edilmektedir. Yani, Alevilik, kendine özgü ve heterodoks bir anlayış, düşünce ve inanç sistemi geliştirmiştir. Günümüzde Aleviliğin, Şiilerde olduğu gibi, Allah – Hz. Muhammed – Hz. Ali – 12 İmam inancını (Allah – Hz. Muhammed – Ehlibeyt) kabul etmiş olması, ancak bunun gibi birkaç esas nokta dışında Şiilik

[1] Heterodoks: belirli bir düşünce, ideoloji alanında genel kabul gören ana akıma bağlanmayan, farklı ve kendine özgü düşünme ve davranma biçimi. Bu kavram, dini gruplar arasında kendilerini kutsal metne ve din kurucusunun gösterdiği yola en uygun davranan gruplar tarafından azınlıkta kalan gruplar için kullanılmıştır (http://tr.wikipedia.org/wiki/Heterodoks; Erişim Tarihi 01.07.2011).

ile özellikle yorum ve uygulamada çok fazla benzerliklerinin olmamasının nedeni Aleviliğin heterodoks ve kendine özgü yapısıdır (Türkdoğan, 1995, s.365; Aktay, 2006, s.48).

Aleviliğin oluştuğu ve olgunlaştığı dönemde yaşadığı inançsal dağınıklık, Bektaşi dervişlerinin dağınık halde bulunan Alevilere ulaşarak onları tek ve ortak bir inanç ve kimlik etrafında toplaması ile ortadan kaldırılmıştır. Bu süreçten sonra, Alevilik-Bektaşilik birbirinden ayrılamaz bir inanç, tasavvuf ve felsefe sistemi olarak ortaya çıkmış, iç içe geçmiştir. Hacı Bektaş-i Veli ve sonrasında tarikat başına geçen Kaygusuz Abdal, Balım Sultan, Abdal Musa gibi önde gelen isimler süreç içerisinde Alevi-Bektaşi düşünce ve inanç sisteminin gelişmesini sağlamışlardır.

Anadolu'da ortaya çıkan ve olgunlaşan Alevilik, süreç içerisinde "Eski Anadolu Medeniyetlerinin" bıraktığı kültürel izlerin yanı sıra farklı siyasi ve dini akımlardan da etkilenmiştir. Bu nedenle, günümüzde Alevilik'te sadece Orta Asya Türk kültürü değil, aynı zamanda eski yerleşik Anadolu kültüründen de izler bulmak mümkündür. Günümüzde Aleviliği Hristiyanlık, Yahudilik, Batınilik, Zerdüştlük, Paganizm ve diğer marjinal dini akımlarla ilişkilendiren çevrelerin görmezden geldiği gerçek bu kültürel etkidir. Bunun yanı sıra, Anadolu'da Türklerle başlayan bu kimlik, zamanla karşılıklı etkileşim sonucu Anadolu'daki bir kısım Kürtler, Zazalar ve Araplar tarafından da benimsenmiştir. Bu nedenle, Alevilik sürekli ve hızlı bir şekilde etkileşim ve bunun sonucu olarak kültürel zenginleşme ve bir o kadar da homojen yapıdan heterojen yapıya geçiş süreci yaşamıştır (Yılmaz, 2005, s.38).

Selçuklu döneminde, yoğun göçlerle yurt edinmek için Anadolu'ya kafileler halinde göç eden ve büyük bir yabancılaşma, karmaşa ve geleceklerine ilişkin bilinemezlik yaşayan Türkler arasında Bektaşilerin de yoğun çalışmasıyla Aleviliğin yayılması zor olmamıştır. Selçukluların yıkılmasından sonra Anadolu'da kurulan Anadolu Selçuklu Devleti'nin de dağılmasından sonra, Anadolu'da siyasi birliği sağlayan Osmanlılar Aleviliğe ve Bektaşiliğe bağlıydılar.

Alevilerin Anadolu'daki kaderi Yavuz Sultan Selim'in Osmanlı tahtına çıkması ile değişmiştir. Yıldırım Beyazıt'tan sonra Osmanoğlu ailesinde Alevilik'ten Sünniliğe doğru kayış, Yavuz Sultan Selim zamanında zirve yapmıştır. Yavuz Sultan Selim Alevileri büyük tehdit olarak görmüş, halifeliği alarak Sünni Müslümanların lideri olmak istemiştir. Bu dönemde Safevi Devleti adında Alevi Türk devleti kuran Şah İsmail ile yapmış oldukları savaş ve bu savaşta bazı Alevilerin Şah İsmail'i desteklemesi Yavuz Sultan Selim'in Alevileri büyük bir tehdit olarak görmesinin temel nedenlerinden birisidir. Esasen, Yavuz Sultan Selim Şah İsmail'i destekleyen ve Çaldıran Savaşı'nda ve sonrasındaki isyanlarda Osmanlı Devleti'ne karşı savaşan kızıl başlık takan Alevilerden adını alan "Kızılbaşlar"ı büyük tehdit olarak görmüştür. Bu dönemdeki katliamlar ağırlıklı Kızılbaşlara yönelik olmuştur. Ancak,

zamanla Alevilerin tamamı tehdit olarak görülmeye başlanmıştır. Yavuz Sultan Selim döneminden Cumhuriyet Dönemine kadar geçen yaklaşık 400 yıl boyunca Anadolu'da Aleviler devlet tarafından baskı, asimilasyon, kitlesel katliamlara maruz kalmıştır. Bu süreçte Şahkulu Ayaklanması ve Celali İsyanlarında bu baskı ve şiddete karşı tepki koymuşlardır. Bu isyanların sebepleri arasında sadece Alevilere yönelik baskı ve şiddet değil, aynı zamanda ekonomik, siyasi ve diğer toplumsal nedenler de vardır (Bozkurt, 1999, s. 104; Mélikoff, 1999, s.9).

1.1.2. Ana Hatlarıyla Alevilerin Türk Siyasi Tarihindeki Yeri ve Önemi

1.1.2.1. Osmanlı Dönemi:

Osmanlı Devleti'nin "halifelik" ile birlikte Sünni İslam'ın öncülüğünü devralması ve Şah İsmail'in Anadolu'daki Aleviler üzerindeki yoğun propaganda faaliyetleri ile Aleviler Osmanlı Devleti'ne duydukları aidiyeti kaybetmeye başlamışlardır. Şah İsmail'in Osmanlı sınırları içindeki Alevileri isyana teşvik etmesi Osmanlı Devleti'nin varlığını tehdit eder bir noktaya getirmiştir.

Nitekim, Teke Yöresinde (Antalya-Isparta-Burdur) kendini Şah İsmail'in Anadolu'daki halifesi olarak kabul eden Şah Kulu Baba, II. Bayezid'in şehzadeleri arasındaki taht mücadelesinden kaynaklanan boşluktan da yararlanarak ilk Alevi kökenli iktidara karşı halk hareketini başlatmıştır. Devletin ağır vergilerle iyice yoksullaştırdığı halk kitlelerinden de yoğun destek almıştır. Ancak, zamanla bu halk hareketi yağma hareketine dönünce kontrolden çıkmış, Anadolu'nun çeşitli yerlerine yayılmış olan bu isyan Osmanlı Devleti tarafından geç de olsa bastırılmıştır. Osmanlı Dönemi'nde Alevi kimliğinin bu denli doğrudan ön plana çıktığı en büyük halk hareketidir (Karayumak, 2009).

Osmanlı Devleti'nde bir asırdan fazla Anadolu'nun farklı yerlerinde ve zamanlarında çıkan Celali İsyanlarına da Anadolu'daki Aleviler yoğun destek vermişlerdir. Celali İsyanları, Osmanlı Devleti'nde 16. yüzyılda baş gösteren ekonomik ve toplumsal bunalıma karşı ortaya çıkan bir halk hareketidir. Özellikle, vergi yükü altında ezilen, yerel yöneticilerden büyük zulüm gören yoksul çiftçi ve köylüler ile büyük baskı altında yaşayan Aleviler bu isyanlara büyük destek vermişlerdir. Alevilerin bu isyanlarda karşı çıktıkları durumlardan birisi de halifelik sonrası Osmanlı Devleti'nin yönetim yapısının "teokratik" (din eksenli) bir yönetim biçimi almasıydı. Çünkü, teokratik yönetim yapısı Sünni İslamlığı temel alıyordu ve bu da Alevilerin varlığını tehdit ediyor, inanç ve kültürünün yaşamasını engelliyordu.

1603–1607 yılları arasında Celali İsyanları tüm Anadolu'ya yayılmış, Anadolu'da büyük bir kargaşa ortaya çıkmıştır. Osmanlı Devleti bu duruma son vermek için Sadrazam Kuyucu Murat Paşa'yı görevlendirmiştir. Kuyucu Murat Paşa, özellikle Celali İsyanlarına katılan Alevileri hedef almıştır. Kuyucu Murat Paşa, günümüzde Yavuz Sultan Selim ile birlikte tarihte Alevilere kitlesel olarak en büyük katliam yapan kişi olarak lanse edilmektedir. Celali İsyanları yer yer 1600'lerin ortasına kadar devam etmiştir.

Osmanlı Dönemi'nde Alevilerin adının geçtiği bir başka önemli olay 17.-18. yüzyılda yoğunlaşan Yeniçeri İsyanlarıdır. Bu olaylarda Alevilerin adının geçmesinin temel nedeni isyanı başlatan Yeniçeri Ocağı askerlerinin Bektaşiliğe bağlı olmasıdır. Ancak, Yeniçeri İsyanlarının Alevilerin yaşadıkları baskı ve şiddete tepki olarak ortaya çıkmamıştır. Bu nedenle Alevilerin iktidara karşı başlattığı bir hareket olarak kabul edilmemektedir.

Alevilerin bugünkü coğrafi dağılımın temelinde Şahkulu ve özellikle de Celali İsyanlarının bastırılma sürecinin önemli payı vardır. Çünkü, Celali İsyanlarına katılan Aleviler, isyanların bastırılma sürecinde kitlesel olarak katledilmeye başlanınca, katliamlardan kendilerini kurtarabilmek ve kendilerini koruyabilmek için yüksek ve dağlık kesimlere kaçmışlardır. Yeniden baskı ve şiddete maruz kalmamak için de bu yerlerde yerleşim yerleri oluşturmuşlardır. Günümüzde, Alevi köylerinin yoğun olarak dağlık ve engebeli kesimlerde olmasının en önemli nedenlerinden birisi Alevilerin iktidar otoritesinden kaçarak korunma psikolojisidir.

1650'li yıllardan Cumhuriyet Dönemine kadar süren dönem Alevilerin suskunluk ve asimilasyon dönemi olarak kabul edilebilir. Bu dönemden sonra artık Anadolu'da Aleviler tamamen sindirilmiş, münferit bazı küçük yerel ayaklanmalar dışında iktidara karşı etkili bir halk hareketine girişebilecek bir güce ulaşamamıştır. Birkaç yüzyıl önce Anadolu'da büyük bir sayısal güce sahip olan Aleviler, asimilasyon politikaların bir sonucu olarak kitleler halinde Sünnileştirilmişlerdir. Örneğin, Elmalı Tekkeköy'de yaşayan Alevi Dedesi - Bektaşi Postnişi Ali Koca, 1800'lü yılların sonlarında Elmalı'da 40 civarı Alevi köyü olduğunu, ancak günümüzde 2-3 Alevi köyünün kaldığını belirtmiştir.

Osmanlı döneminde Yavuz Sultan Selim sonrası 2. sınıf olarak kabul edilen, her türlü baskı, şiddet ve asimilasyona maruz kalan, inançlarını yaşamasına müsaade edilmeyen Aleviler her ne kadar ilk zamanlar halk hareketleri ile buna karşı çıksalar da o dönem Osmanlı Devleti'nin çok güçlü olan otoritesine karşı başarılı olamayarak boyun eğmek zorunda kalmışlardır.

Günümüzde Alevilerin siyasi eğilimlerini daha iyi anlayabilmek için, Alevilerin Osmanlı döneminde yaşadıklarını iyi bilmek gerekir. Esasen, Osmanlı Devleti döneminde başlayan baskı, şiddet ve asimilasyon Cumhuriyet Döneminde de "sağ" iktidarlar döneminde devam

etmiştir. Aleviliğin heterodoks İslam anlayışı, Osmanlı devletinin teokratik devlet ideolojisinde aykırı olduğu için kabul görmediği gibi, Cumhuriyet Döneminde de “sağ” iktidarların dini ve siyasi ideolojileri tarafından da kabul görmemiştir. Bu durumun yarattığı kamplaşma günümüzde Alevilerin siyasi eğilimlerinin şekillenmesinde etkili olmuştur (Bozkurt, 1990, s.7).

1.1.2.2. Cumhuriyet Sonrası Dönem:

1. Dünya Savaşı sonrası Anadolu ve İstanbul işgal edilince, Milli Mücadeleyi başlatmak üzere Samsun’a çıkan ve sonrasında bir dizi toplantı ve kongre düzenleyen Mustafa Kemal bu süreçte Alevilerin desteğini istemiş ve buna karşılık Alevilerden yoğun destek görmüştür (Zenger, 2000, s.31).

Osmanlı döneminde Sünnilerin genelinde hakim olan aşırı muhafazakar bakış açısına karşın, Aleviler daha yenilikçi bir duruş sergilemişlerdir. Bu nedenle, Kurtuluş Savaşı dönemi sonrasında yaşanan “Kemalist Devrim” sürecine Aleviler çok kolay ayak uydurmuşlar ve yoğun destek vermişlerdir. Osmanlı döneminde sürekli olarak baskı ve şiddete maruz kalan, inançlarını yaşamalarına hoşgörü gösterilmeyen ve 2. sınıf vatandaş muamelesi gören Aleviler, Kemalist Devrim ile birlikte artık eşit şartlarda yurttaşlık hakkına kavuşmuşlardır. Kemalist devrim ile “şer’i” düzen kaldırılıp yerine “lâik” düzen gelince, Aleviler üzerindeki yüzyıllarca süren devlet baskısı ortadan kalkmıştır. Teokratik rejim yerine cumhuriyet rejimi gelince artık Aleviler kendi temsilcilerini Meclis’e gönderme imkanına sahip olmuşlardır. Yeni hukuk sistemi ile tüm ayrımcılıklar kalkınca Aleviler devlet kademelerinde görevler üstlenebilme, kendi kültür ve inançlarını rahatça ifade edebilme imkanına kavuşmuşlardır. Tekke ve zaviyelerin kapatılması ile toplumsal hayat üzerindeki Sünni tarikatların ve cemaatlerin etkileri aza indirilmiş, bu da Alevilerin toplumsal hayatta daha çok ön plana çıkabilmelerini sağlamıştır. Gerçi bu dönemde artık zorlukla ayakta duran ve yıpranmış Bektaşi dergahlarının da kapatılması bir memnunsuzluk yaratmıştır. Yine de devrimler süreci tamamen Alevilerin istediği şekilde gitmiştir (Yılmaz, 2005, s.71).

Kısacası, Kemalist Devrim Osmanlı ile tarihten silinme tehlikesi yaşayan Alevilerin, yeni Türk Devleti ile yeniden tarih sahnesine çıkmalarını sağlamıştır. Aleviler, bu nedenden dolayı Mustafa Kemal Atatürk’ün “mehdi” yani “kurtarıcı” olduğuna inanmaktadırlar. Günümüzde, Alevilerin ibadet ve toplanma mekanı olan Cemevlerinde istisnasız sadece 3 kişinin resmi bulunmaktadır. Bunlar, Hz. Ali, Hacı Bektaş-i Veli ve Mustafa Kemal Atatürk’tür. Bu durum, Mustafa Kemal Atatürk’ün Aleviler tarafından kutsallaştırıldığının kanıtıdır. Ayrıca, Alevilerin çoğunluğu Hz. Ali’nin Atatürk olarak zuhur edip geldiğine ve Alevileri zalimlerin

zulmünden kurtardığına inanmaktadır. Yani, Mustafa Kemal Atatürk Aleviler tarafından kutsallaştırılırken aynı zamanda mitleştirilmiştir (Mélikoff, 1999, s.11).

Alevilerin Mustafa Kemal Atatürk'ün kişiliğine, düşünce ve devrimlerine duyduğu bu büyük hayranlık ve bağlılık, Atatürk sonrası dönemde de Alevilerin siyasi eğilimlerini şekillenmesinde ana etken olmuştur. Aleviler ile Atatürk'ün kurduğu parti olan –ve tabi ki devleti kuran parti olan- Cumhuriyet Halk Partisi ile yakınlığının temelinde bu hayranlık ve bağlılık büyük bir pay sahibidir. Hatta, Alevilerin Atatürk ve onun devrimlerine duyduğu bu büyük hayranlık ve bağlılık sonraki süreçte Atatürk'ten ve devrimlerinden hoşnut olmayan kesimlerin doğrudan hedefi olmalarına neden olmuştur. Atatürk Döneminde, Dersim'de "merkezi devlet otoritesi"ni kabul etmeyen isyancı Kürt Alevilere karşı kullanılan orantısız güç ve sürgün politikası da, sadece o bölgede yaşayan dar bir kesimin Atatürk'e karşı fikrinin değişmesine neden olmuştur.

1965 yılı, hem Türk siyasal yaşamı, hem Cumhuriyet Halk Partisi, hem de Alevilerin CHP ilişkilerini güncellemesi açısından önemli bir dönüm noktasıdır. 1961 Anayasası'nın getirmiş olduğu özgürlükçü ortam "sol"un büyüme ve gelişme ortamı bulmasını sağlamıştır. Soğuk Savaş nedeniyle dünyada hakim olan "kapitalist blok" ile "sosyalist blok" çatışması Türkiye'yi de yakından etkilemeye başlamıştır. Marksist ideoloji kendine yayılma alanı bulmuştu. Bu süreçte, bürokratik elitlerin partisi ve devlet statükosunu temsil eden parti imajından sıyrılmak isteyen İsmet İnönü, CHP'nin Kemalizm'in özünden kopmadan yeni bir ideolojik konum belirlemesi gerektiği fikrindeydi. Ayrıca, bu yeni ideolojik konumun Atatürk'ün "devrimcilik", "halkçılık" ve "devletçilik" ilkelerini ön plana çıkarması gerektiğine inanıyordu. Bu süreçte CHP'de İsmet İnönü'nün ortaya attığı "ortanın solu" söylemi ön plana çıkmıştır. Bu söylem parti içinde yoğun tartışma alanı bulmuş ve Kemalizm'in "milliyetçilik" ilkesini daha ön plana çıkaran grup bu söyleme karşı çıkmıştır. Daha sonra, "ortanın solu" söyleminin en büyük savunucularından Bülent Ecevit'in partide Genel Sekreter ve sonrasında da Genel Başkan olması, "ortanın solu" fikrine karşı çıkanların CHP'den tasfiyesine ve artık CHP'nin "ortanın solu"nu yani "merkez sol"u temsil etmesine neden olmuştur. Nitekim, kendini "ortanın solu"nda konumlayan CHP 1973 Genel Seçimlerinde 1. parti olmuştur.

Alevilerin bir kısmı, kendini "ortanın solu"nda konumlayan yeni CHP'ye yabancılık çekmemişlerdir. Alevilerin, sahip oldukları yenilikçi, devrimci, halkçı ve toplumcu değerler bunda etkili olmuştur. Bir kısım Alevi, "aşırı sol ideoloji" olan Marksizm'den etkilenmiş ve CHP'yi yeteri kadar solcu görmediği için TİP gibi "marjinal sol" partilerde kendini ifade etmiştir. Yine bir kısım Alevi, daha liberal ve sağcı partileri desteklemişlerdir. Az miktardaki Alevi de bir Alevi partisi olarak kurulan Birlik Partisi'ni desteklemiştir. Ancak, o döneme

ilişkin elde herhangi bir veri olmasa da, Alevilerin önemli bir çoğunluğunun yoluna CHP ile devam ettiğini söylemek yanlış olmaz.

Kendini TİP gibi "Marksist", ya da CHP gibi "merkez sol" bir partide konumlandıran Aleviler, doğrudan sağcıların hedefi haline gelmiştir. O dönemde, sağcı politikacılar kendi tabanını CHP'lilerin de TİP'liler gibi komünist olduğuna dair ikna etmiştir. Bu da, "sağ" ve "sol" kamplaşmasının keskinleşmesine neden olmuştur. 1970'li yıllarda güçlenmeye başlayan aşırı milliyetçi ve İslamcı hareket de Alevileri kendilerine hedef olarak seçmiştir. Daha doğrusu, Alevilerin solcu kimliğinin ön plana çıkması ve sahip olduğu heterodoks İslam anlayışı, Alevilerin komünist ve dinsiz olduğu propagandasının bilinçsiz sağcı yığınlar üzerinde etkili olmasına, bu da bu kitlelerin Alevilerin üzerine kışkırtılmasına ve hedef gösterilmesine neden olmuştur. O dönemde Alevilere yönelik yapılan Maraş ve Çorum gibi katliamların temelinde bu etkinin yattığı söylenebilir. 1993 yılında yapılan Sivas Katliamı'nın niteliği Maraş ve Çorum olaylarına göre farklılık arz etmektedir. Maraş ve Çorum Katliamlarında, katledilen Alevilerin "solcu" kimlikleri ön planda iken, Sivas'ta katledilenlerin Kemalist ve "lâik cumhuriyet rejimine" bağlılıkları ön plandadır. Öyle ki, katliamı gerçekleştiren ya da kışkırtan kitleler de faklıdır: Maraş ve Çorum Olaylarının ana aktörleri "Ülkücüler" iken, Sivas Olaylarının ana aktörleri "radikal İslamcılar"dır (Çamuroğlu, 1999, s. 96).

1990'lı yıllarda, özellikle de CHP'nin 1995 yılında yeniden kurulması ile Alevilerin siyasi eğilimleri günümüzdeki son şeklini almıştır denilebilir. Siyasal İslam'ın önce Refah Partisi, sonra da 2000'li yıllarda AKP ile güçlenmesi de bu şekil alma sürecinde etkili olmuştur. Bu tez çalışması da, Antalya ölçeğinde bu konunun araştırılması üzerine kurulmuştur.

1.2. Türkiye'de ve Antalya'da Alevilerin Coğrafi ve Demografik Dağılımı

Türkiye coğrafyasında Alevi nüfusun yoğunlaştığı alanları ve şehirleri tespit etmek mümkün olmasına rağmen, Türkiye'de yaşayan Alevi sayısı konusunda henüz net bir bilgi olmaması nedeniyle buralarda kaç Alevinin yaşadığını tespit edebilmek mümkün olamamaktadır.

Türkiye'de kaç milyon Alevi olduğu konusunda şimdiye kadar ortaya atılan fikirlerin hiçbiri kesin bilgi olarak kabul edilebilecek çalışmalar değildir. Bu konuda ortaya atılan bazı fikirler şunlardır:

- Alevi örgütleri (Cem Vakfı, Alevi Kültür Dernekleri, Pir Sultan Abdal Kültür Derneği, Alevi-Bektaşi Kuruluşları Birliği, Alevi-Bektaşi Federasyonu vs.): 20–25 milyon

- 2000 yılında Milli Güvenlik Kurulu'nun Erciyes, Fırat ve İnönü Üniversitelerindeki akademisyenlere hazırlattığı rapor: Türkiye'de 9 milyon, Avrupa'da 1 milyon. Bu veriler günümüze güncellendiğinde toplam: 11 milyon (Bugün Gazetesi, 6 Haziran 2008).
- Dönemin Devlet Bakanı Sait Yazıcıoğlu'nun TÜİK'in bir araştırmasına dayandırarak verdiği ve kesin olmadığını ifade ettiği rakam: 7 milyon (Radikal Gazetesi, 1 Aralık 2008).
- David Shankland: Türkiye'nin toplam nüfusunun %15'i (Shankland, 2006, s.81). Günümüze güncellendiğinde yaklaşık 11 milyon.
- Krisztina Kehl-Bodrogi, 15 milyon (Kehl-Bodrogi,1997).

Ortaya atılan bu rakamlara göre, Alevi örgütlerinin sürekli ortaya attığı 20-25 milyon rakamı genel kabule göre abartılıdır. Sait Yazıcıoğlu'nun TÜİK'e dayanarak açıkladığı rakam da azdır. Çünkü, halen kendini Alevi olarak açıklamaktan çekinen önemli oranda bir Alevi nüfusu vardır. Bu da, saha araştırmalarında rakamların gerçeğinden daha az çıkmasına neden olacaktır. Bu konuda, Milli Güvenlik Kurulu'nun yaptırmış olduğu çalışma diğer çalışmalara göre daha kabul edilebilirdir. Keza, Shankland'ın ortaya attığı rakam ile de uyuşmaktadır. Sonuç olarak, araştırmacının bu konudaki tespiti Türkiye'deki Alevi sayısının 9–11 milyon civarında olduğudur.

Türkiye'de Alevi nüfusun yoğunlaştığı alanlara ve şehirlere bakıldığında, bu konuda yapılmış en başarılı çalışmalardan biri Amerika Birleşik Devletleri merkezli bir düşünce kuruluşu olan the Washington Institute for Near East Policy (Washington Yakın Doğu Politikaları Enstitüsü) tarafından yapılmıştır. The Washington Institute for Near East Policy'nin "Turkey: Alevi Population by Province" araştırması kapsamında hazırlanan harita ile Alevi nüfusun Türkiye'de yoğunlaştığı alanlar net bir şekilde ortaya konulmuştur (http://www.washingtoninstitute.org/mapImages/4616b6127d683.pdf, Erişim tarihi: 01.08.211).

Bu çalışmaya göre Alevi nüfusun şehirlere oransal dağılımı ile yoğun olarak yaşadığı kentler şu şekildedir:

- Tunceli: %100
- Sivas, Tokat, Erzincan: %50 civarı
- Çankırı, Çorum, Kırıkkale, Amasya, Yozgat, Nevşehir, Malatya, Kahramanmaraş, Malatya, Bingöl, Erzurum: %10 ile %45 arası
- Edirne, Kırklareli Tekirdağ, Çanakkale, Balıkesir, İzmir, Aydın, Muğla, Denizli, Burdur, Isparta, Antalya, Bilecik, Eskişehir, Gaziantep, Adıyaman, Elazığ, Gümüşhane, Bayburt, Muş: %5 ile %10 arası

- Alevilerin son dönemde göç ile akın ettiği kentler: Adana, Mersin, Hatay, Manisa, Bursa, Kocaeli ve İstanbul.
- Alevilerin yoğun olarak yaşadığı kent merkezleri: İstanbul, İzmit, Bursa, Balıkesir, İzmir, Manisa, Ankara, Adana, İçel, Antakya ve Antalya.

Antalya'daki Alevilerin nüfus yoğunluğuna baktığımızda; The Washington Institute for Near East Policy'nin "Turkey: Alevi Population by Province" araştırmasının verilerine göre Antalya'da %5–10 civarında Alevi yaşamaktadır. Bu da, 2010 yılı verilerine göre 2 milyona yakın nüfusu olan Antalya'da en az 100.000, en fazla 200.000 Alevi'nin yaşadığını ortaya koymaktadır. Yine araştırma, Antalya kent merkezinin Alevi nüfusun yoğun olarak yaşadığı kentlerden biri olduğunu göstermektedir.

Antalya'da yaşayan Alevileri 2 farklı gruba ayırmak gerekir. Bunlardan birincisi, Antalya'nın yerlisi olan Aleviler (Bektaşiler ve Tahtacılar[2]) , ikincisi de Türkiye'nin diğer illerinden göç ile Antalya'ya gelip yerleşen Alevilerdir. Alevilerin Anadolu'da çok geniş bir coğrafyaya yayılması ve Osmanlı döneminde uzun süre baskı ve şiddet altında olmaları nedeniyle birbirleri arasındaki iletişimin kopuk halde olması Antalya'nın yerlisi olan Aleviler ile Antalya'ya sonradan göç eden Aleviler arasında bir takım kültür ve anlayış farklılıklarının görülmesine neden olur. Öyle ki, Antalya'ya sonradan göç eden Aleviler de çok farklı bölgelerden geldikleri için onlar arasında da kültür ve anlayış farklılıklarının ortaya çıkması doğal olarak kabul edilmelidir.

Bu araştırma kapsamında Antalya'daki Alevilerin yerleşim alanları haritası çıkarılmıştır. Buna göre, Antalya'nın yerlisi Alevilerin yaşadıkları köyler ve mahalleler şu şekildedir:

Alevi Köyler[3]: Elmalı Tekkeköy, Elmalı Akçainiş, Finike Gökbük, Finike Turunçova Menevşelik Mahallesi, Merkez Konyaaltı Karatepe, Kumluca Beşikci.

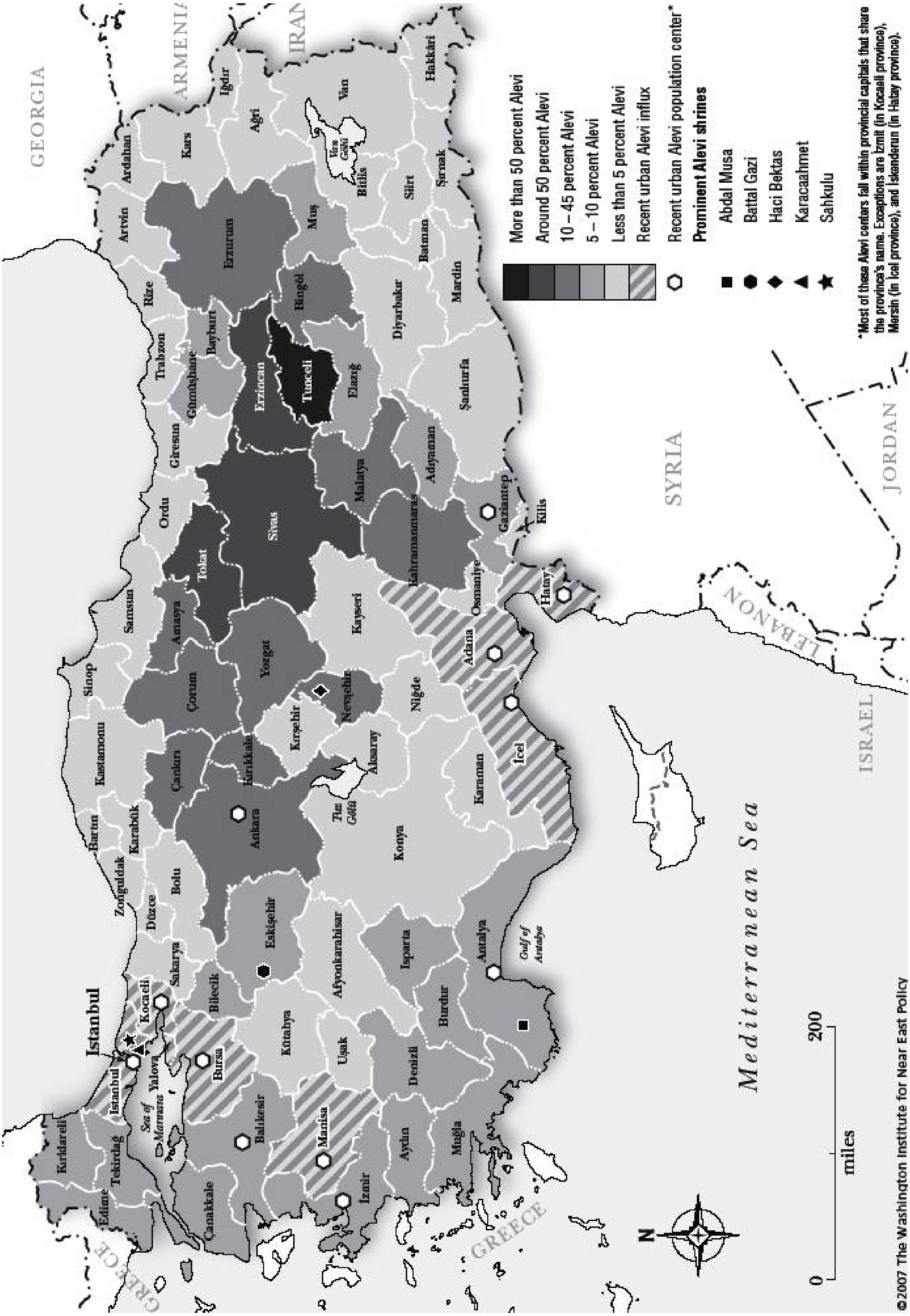
Alevi – Sünni Karışık Köyler[4]: Elmalı Çaybaşı, Finike Arif köyü Çatallar Mahallesi, Finike Sahilkent İnciraăacı Mahallesi, Kumluca Hızırkahya, Kumluca Toptaş, Kemer Merkez Kuzdere Mahallesi, Korkuteli Büyükköy, Korkuteli Kırkpınar, Merkez Muratpaşa Kızılarık Mahallesi, Merkez Kepez Altınova Mahallesi, Serik Yanköy, Serik Merkez Evrenpaşa Mahallesi, Serik Merkez Yeni Mahalle, Manavgat Gültepe.

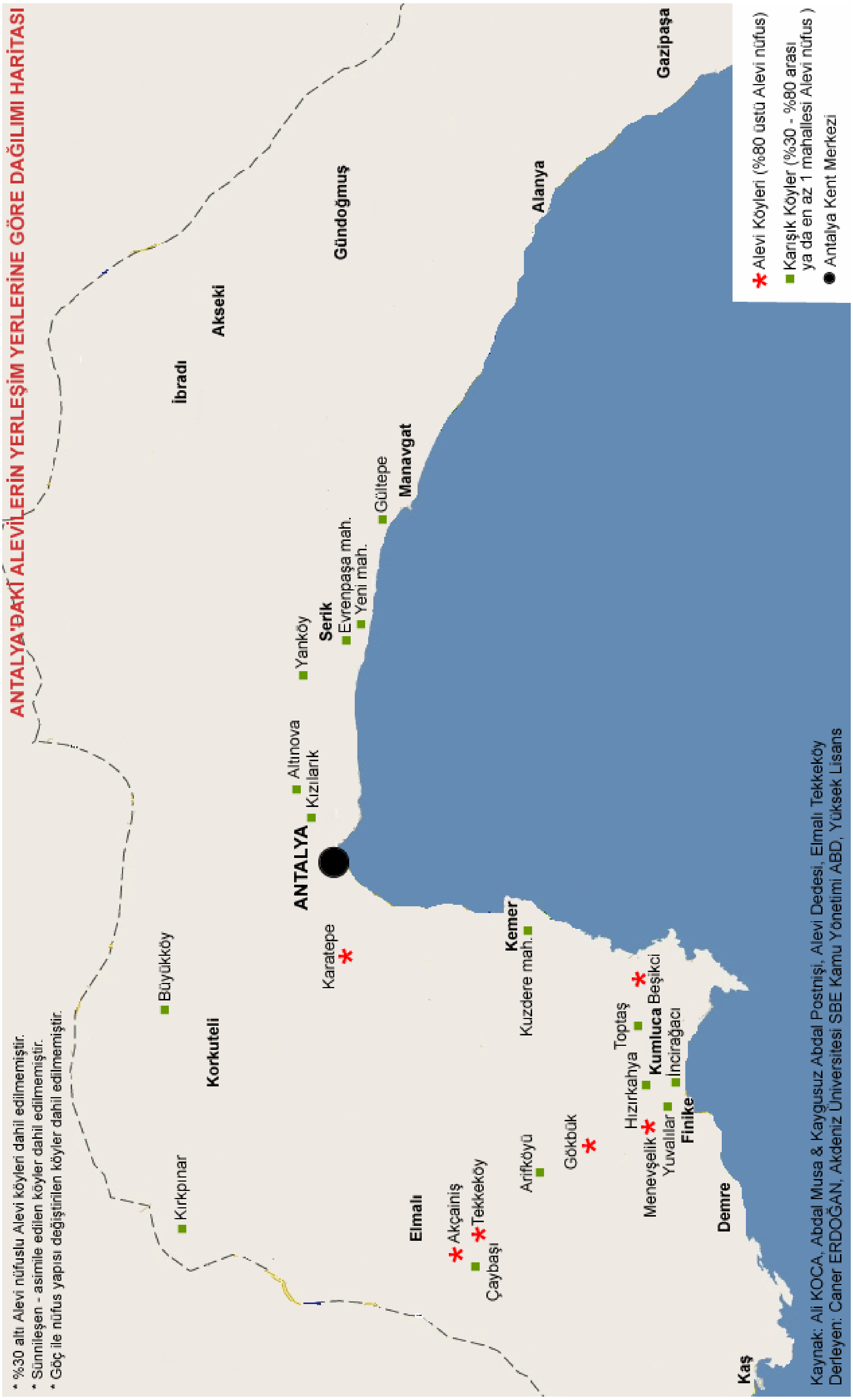
[2] Tahtacılar, ormanlık yörelerde yaşayan ve ağaç işçiliğiyle uğraşan Alevi Türkmenlerdir. Ağırlıklı olarak Akdeniz ve Ege Bölgesi'nde yaşamaktadırlar. Antalya'daki Sünni halk arasında, Antalya'nın yerlisi olan tüm Alevilerin Tahtacı olduğu yönünde yanlış bir algı vardır. Bu yanlış algı, halkın Antalya'da yaşayan tüm Alevileri "Alevi" yerine "Tahtacı" olarak tanımlanmasına neden olmaktadır.

[3] %80 ve üstü nüfusu Alevilerden oluşan

[4] %30-%80 arası nüfusu ya da en az bir mahallesi Alevilerden oluşan

Harita.1.1. Alevi Nüfusun Coğrafi Dağılımı (Alevi Population by Province)

Harita.1.2.Antalya'daki Alevilerin Yerleşim Yerlerine Göre Dağılımı

İKİNCİ BÖLÜM:
ANTALYA'DAKİ ALEVİ KÖYLERİNİN OY KULLANMA EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ

2.1. Yöntem

Antalya'daki Alevilerin siyasi eğilimlerinin ortaya çıkarılabilmesi için kullanılabilecek en etkili yöntemlerden birisi Alevi köylerindeki seçim sonuçlarının yıllara göre incelenmesidir. Seçim sonuçlarının incelenmesi, köylerde yaşayan ve Antalya'nın yerlisi olan Alevi yurttaşların oy kullanma eğilimini ortaya çıkaracaktır ki, oy kullanma eğilimi de siyasi eğilimin somutlaşmış hali olarak karşımıza çıkmaktadır. Böylece, yapılan inceleme sonuçlarına göre şu soruların cevapları bulunabilir ve bu sonuçlara göre çıkarsamalar yapılabilir:

- Son 20 yılda Antalya'daki Aleviler "sağ" ve "sol" partiler arasında nasıl bir tercih yapmıştır?

- "Aleviler solcudur" tezi Antalya'daki Aleviler açısından geçerli midir?

- Son 20 yılda Antalya'daki Aleviler yıllara göre hangi partilere oy vermişlerdir?

- Alevilerin Cumhuriyet Halk Partisi'nin "sadık seçmen"i olarak tanımlanması Antalya ölçeğinde kabul edilebilir mi?

- Son dönemde sıkça dillendirilen Alevi oylarının "sağ"a kaydığı öngörüsü bağlamında, Antalya'da Alevi oyları "sol"dan "sağ"a kaymış mıdır?

- CHP'nin baraj altında kaldığı 1999 Genel Seçimlerinde Alevi oyların etkisi olmuş mudur? vs.

Bu tür bir incelemenin Alevi yurttaşların siyasi eğilimlerini açıklayabilmesi için mutlaka köyün (ya da mahallenin) çok büyük bir kısmının Alevilerden oluşması gereklidir. Çünkü, sandık sonuçlarına göre kimin hangi oyu verdiğini tespit etmek mümkün olamayacağından, Alevi olmayan yurttaşların sanki Aleviymiş gibi düşünülerek oy kullanma eğilimi ortaya çıkarmaya çalışmak yanıltıcı sonuçların ortaya çıkmasına neden olur. Böyle bir incelemede, köy nüfusunun eksiksiz tamamının Alevilerden oluşuyor olması kesin sonuç elde etmek açısından en arzu edilen durumdur. Ancak, günümüzde Antalya'da bu denli homojen nüfus

yapısına sahip bir Alevi köyü bulmak neredeyse imkansızdır. Çünkü, özellikle turizm ve tarım sektörünün çok geliştiği bir Antalya'da, nüfus dengeleri göç nedeniyle bozulmaktadır. Artık Alevi köyleri "göç", "asimilasyon" ve "kültürel yozlaşma" nedeniyle eski geleneksel yapılarını ya kaybettikleri, ya da kaybetme sürecinde oldukları kolaylıkla görülebilmektedir.

Bu etkilerin yanı sıra seçim sandığında oy kullanan sandık kurulu üyelerinin ve köyde (ya da mahallede) görev yapan imam, öğretmen, orman muhafaza memurları vs. gibi kamu görevlilerinin köydeki Alevi yurttaşlarla aynı sandıklarda oy kullanıyor olması bu incelemenin düşük bir oran da olsa hata payının var olması durumunu ortaya çıkarmaktadır. Ancak, bu olumsuz etki, köyün özel durumuna göre belirlenen belli orandaki oyun değerlendirmeden çıkarılarak köydeki "sağ" ve "sol" partilerin oy oranına göre yeniden dağıtılmasıyla etkisi en aza indirilebilir. En azından bu şekilde, köyde belli partilerin alabileceği en düşük oy oranı belirlenebilir, elde edilen oranın bunun bir miktar üstüne çıkabileceği görüşü ortaya atılabilir.

Antalya'daki Alevilerin siyasi eğilimlerini tespit etmeye yönelik olarak yapılan çalışmalardan biri olan Antalya'daki Alevi köylerinin seçim sonuçlarının incelenmesi şu aşamalardan oluşmuştur:

- Antalya'daki Alevi Kültür Dernekleri ve Alevi Dedesi-Bektaşi Postnişi Ali Koca'nın verdiği bilgiler ışığında Antalya'da yaşayan yerli Alevilerin yaşadıkları köyler ve mahalleler belirlendi.
- Belirlenen köy ve mahallelerin muhtarları ve önde gelenleri ile iletişim kurularak köydeki toplam nüfus içindeki Alevilerin oranı tespit edildi. Öyle ki, Alevi köyü olarak bilinen bazı köylerde çok uzun yıllardır hatırı sayılır oranda Alevi olmayan yerleşik nüfusun yaşadığı ortaya çıktı.
- Bu tespitler doğrultusunda köyler "Alevi köyleri" ve "Alevi – Sünni karışık köyler" olarak kategorize edilerek "Antalya Alevi köyleri haritası" çıkarıldı. Bu bağlamda Antalya'daki Alevilerin yoğun olarak yaşadığı 8 Alevi köyü ile 12 Alevi-Sünni karışık köy tespit edildi. %80 ve üzeri nüfusu Alevi yurttaşlardan oluşan köyler "Alevi köyleri", %30-79 arasında Alevi yurttaşlardan oluşan köyler "karışık köyler" olarak kategorize edildi. %30 ve altında Alevi nüfus barındıran köyler (ya da mahalleler) değerlendirmeye dahil edilmedi.
- İlk etapta, 12 karışık köy değerlendirme dışı tutularak, 8 Alevi köyünün (Elmalı Tekkeköy – Elmalı Akçainiş – Finike Gökbük – Finike Turunçova Menevşelik Mah. – Kumluca Beşikci – Kumluca Hızırkahya – Kumluca Toptaş – Konyaaltı Doyran Karatepe Mahallesi) yıllara göre genel seçimlerdeki sandık sonuçları incelenmek üzere değerlendirmeye alınmasına karar verildi. Daha sonra, Hızırkahya Köyü'nün muhtarı

Hüseyin Ergün ile Toptaş Köyü'nün muhtarı Bülent Panuş ile yapılan istişare sonucunda bu iki köydeki Alevi nüfusun baskın nüfus niteliğini kaybettiği ve bu nedenle sandık sonuçlarının Alevi oylarına yönelik gerçek sonucu yansıtamayacağı kanısına varılarak bu iki köy değerlendirme dışına alındı. Bunun bir sonucu olarak, bu iki köyün "Alevi köyü" olarak değil "Alevi-Sünni karışık köy" olarak değerlendirilmesi daha uygun görüldü.

- Belirlenen 6 Alevi köyünün son 20 yıla denk gelen 1991, 1995, 1999, 2002, 2007, 2011 Milletvekili Genel Seçim sonuçları elde edildi.
- Elde edilen veriler doğrultusunda "sağ" ve "sol" partilerin almış oldukları oy oranları hesaplandı.
- Alevi olmayan sandık görevlileri, köyde ikamet eden kamu görevlileri, sonradan yerleşen ailelerin sandıklarda kullandıkları oyların yanıltıcı etkisini en aza indirmek amacıyla köyün özel durumuna göre "%5–15 arasında" bir oy oranı değerlendirmeden alınarak partilerin aldıkları oy oranına göre yeniden dağıtıldı. Böylece, köyde oy kullanan az miktardaki Alevi olmayan ailenin ya da kişilerin oylarının baskın çoğunluk olan Alevilerin genel görüşüne doğru kayması hedeflendi.
- Tüm veriler grafiklere ve tablolara dönüştürülerek yorumlar ve çıkarsamalar yapıldı.

Tüm bu aşamalardan sonra elde edilen bilgilerin yorumlanması ve çıkarsamalar yapılması sürecinde, araştırmanın diğer bir çalışma yöntemi olan anketlerden elde edilen sonuçlar, yüz yüze ya da telefon yoluyla yapılan görüşmeler ile gözlemler bir araya getirilmiştir.

Alevi köylerinin seçim sonuçlarının incelenmesinde, her bir köyde son 20 yıldaki genel seçimlerde "sağ" ve "sol" partilerin aldıkları oy oranları, 12 Haziran 2011 Genel Seçimlerinde partilerin aldıkları oy sayıları ve oranları ile yıllara göre Cumhuriyet Halk Partisi'nin aldığı oy oranları üzerinde yoğunlaşılmıştır. Daha sonra parça parça olan bu veriler tek bir havuzda toplanarak tüm köyler açısından genel değerlendirmeye alınmıştır. Ayrıca, üzerinde önemle durmak gerekir ki, oy oranları grafikleştirilirken sandık sonuçlarının oranları değil, sandık sonuçlarından çıkan sonuçların belli bir oranının (%5-15) değerlendirmeden alınarak, tekrar partilerin aldıkları oy oranına dağıtılması ile elde edilen oranlar kullanılmıştır.

2.2. Sağ ve Sol Kavramlarının İçeriği

"Sağ" ve "sol" kavramları, ilk olarak 1789 Fransız Devrimini takip eden yıllarda Fransa'da Meclis'teki oturma düzeninden esinlenilerek ortaya çıkmıştır. İşçi ve köylülerin Meclis'teki temsilcileri olan burjuva ile halkçı aydın ve bilim adamları Meclis'in sol tarafındaki koltuklara; kralcılar ile aristokratların, derebeylerin ve kilisenin temsilcileri de Meclis'in sol

tarafına oturmuşlardır. Zamanla, sol taraftaki koltuklarda oturan cumhuriyetçi, eşitlikçi, özgürlükçü ve değişimci temsilciler solcu, sağ taraftaki koltuklarda oturan kralcı, muhafazakar, tutucu ve gerici temsilciler de “sağcı” olarak adlandırılmışlardır.

Yani, “solculuk” toplumsal eşitsizliğe, ayrımcılığa ve güçlü sınıfın güçsüz sınıfı sömürüsüne karşı çıkan, zenginliğin ve imtiyazların toplumsal sınıflar arasında eşit olarak dağıtılması sağlayan, yenilikçi ve ilerici fikirleri savunan bir düşünce olarak ortaya çıkmıştır. “sağcılık” ise, bunun aksine, krallığı geri isteyen, güçlü sınıfın iktidarını savunan, yeniliklere ve toplumsal değişime karşı çıkan fikirleri savunan bir düşünce olarak ortaya çıkmıştır.

Bir süre sonra, “sağ” ve “sol” bünyesine yeni anlamlar katmıştır. Fransız Devriminde “işçi sınıfı”nın desteğini alan ve kralcılara, aristokratlara, kiliseye karşı eşitlik ve değişim mücadelesi veren “burjuva”, sermaye gücünü ele geçirince bu defa işçi sınıfı ile burjuva arasında sınıf mücadelesi başlamıştır. Özellikle Sanayi devrimi ile ortaya çıkan yeni üretim ilişkileri bu iki sınıf arasındaki mücadeleyi sınıflar arası çatışmaya götürmüştür. Bu süreçte, işçi sınıfı Fransız Devrimi sonrasında olduğu gibi sınıflar arası eşitsizliğe ve sömürüye karşı burjuva ve onun kontrolündeki sisteme ve devlete karşı mücadeleye devam ederek “solcu” kimliğini sürdürmüştür. Burjuva da yarattığı liberal sistemi ve kontrolündeki devleti korumak için işçi sınıfının istediği değişime karşı mücadele vermiş, yarattığı liberal sistemi muhafaza etmek için çaba sarfetmiştir. Sonuç itibariyle, yenilikçi, değişimci, sınıflar arası eşitliği savunan, toplumu bireyin üstünde görenler “solcu”; muhafazakar, özel mülkiyeti, hür teşebbüsü, piyasa ekonomisini, kendi yarattığı hukuk sisteminin üstünlüğünü savunan, bireyi toplumun üstünde görenler de “sağcı” olarak adlandırılmışlardır.

Günümüz bakış açısıyla, “sol” kavramı bulunduğu coğrafyaya ve topluma göre genel olarak iki ana ideoloji etrafında şekillenmiştir. Bunlar; Sosyalizm ve Sosyal Demokrasi’dir. Ayrıca, ülkeden ülkeye “çevreci”, “feminist”, “küreselleşme karşıtı” hareketler ile “sendikalizm”, “otonomculuk”, “ilerlemecilik” gibi siyasi akımlar ve “bazı anarşizm biçimleri” de “sol” içerisinde değerlendirilmiştir. Karl Marks ilk defa Sosyalizmi bilimsel temele oturtmuş ve ideolojik altyapısını oluşturmuştur. Süreç içerisinde, Marksizm olarak adlandırılan bu ideolojiye teoride ve pratikte farklı bakış açıları getiren Leninizm, Stalinizm, Troçkizm, Maoizm, Komünizm, Nasyonal Sosyalizm gibi fraksiyonlar ortaya çıkmıştır. Sağ ideolojiler de Liberalizm, Emperyalizm, Milliyetçilik, Siyasal Hristiyanlık, Siyasal İslamcılık vs. olarak karşımıza çıkmaktadır. (http://tr.wikipedia.org/wiki/Solculuk, http://tr.wikipedia.org/wiki/Sağcılık, Erişim Tarihi: 01.08.2011)

Sosyalizm ile Sosyal Demokrasi arasındaki en önemli fark şudur: Sosyalizm kapitalist sistemi ve burjuva sınıfını tamamen ortadan kaldırarak proletarya iktidarını sağlamayı amaçlarken, Sosyal Demokrasi mevcut kapitalist sistem içinde mümkün olduğu kadar işçi

sınıfının ve yoksul kesimin haklarının korumasını ve gelir dağılımının mümkün olduğu ölçüde eşit dağılmasını amaçlamaktadır. Bu önemli fark, her iki ideoloji arasında teoride ve pratikte keskin fikir ayrılıklarının oluşmasına neden olmuştur. 1989 Berlin Duvarı'nın yıkılması ile birlikte Sovyetler Birliği çökünce Sosyalizmin pratikte uygulanabilirliğine ilişkin inançlar büyük zarar görmüştür. Artık dünyada liberalizmin hakim güç olmasının da etkisiyle Sosyalizm "marjinal sol" bir fikir olarak görülmeye başlanmış ve Sosyal Demokrasi "merkez sol"daki konumunu güçlendirmiştir.

Her ne kadar 1989 Berlin Duvarı'nın yıkılışından günümüze "sağ" ve "sol" kavramları iç içe girmeye başlayıp sınırları çizilemez hale geldiyse de, insanlar kendilerini siyasi ya da ideolojik bir kimlik olarak "sağcı" ya da "solcu" olarak tanımlamaktan vazgeçmemektedirler. Bu nedenle kişilerin, grupların ya da tüm toplumun siyasi eğilimleri "sağ" ve "sol" kavramları çerçevesinde ortaya çıkarılabilir ve değerlendirilebilir.

"Sağ" ve "sol" ideolojilere Türk siyasal yaşamı açısından baktığımızda, günümüzdeki ideolojik şekillenme "sol"da 1960'larda, "sağ"da 1970'lerde ortaya çıkmıştır. 1961 yılında sosyalist ideolojiyi savunan Türkiye İşçi Partisi'nin kurulması ve 1965 yılından itibaren Cumhuriyet Halk Partisi'nin kendini "ortanın solu"nda konumlandırarak "sosyal demokrat" kimliğini ön plana çıkarması ile "sol"da şekillenme gerçekleşmiştir. 1970 yılında "İslamcı" ideolojiyi savunan Milli Nizam Partisi'nin, 1969 yılında da Milliyetçi Hareket Partisi'nin kurulması ile birlikte "sağ", "liberal" Adalet Partisi, "İslamcı" Milli Nizam Partisi (Milli Selamet Partisi) ve "milliyetçi" Milliyetçi Hareket Partisi etrafında şekillenmiştir.

Bu araştırma kapsamında "sağ" kavramı "sağ ideolojiler" ve dolayısıyla "sağ partiler", "sol" kavramı da "sol ideolojiler" ve dolayısıyla "sol partiler" için kullanılmıştır. Son 20 yılda öne çıkan "sağ" ve "sol" partilerin siyasi ve ideolojik duruşları şu şekildedir:

SOL:

1- Merkez Sol (Sosyal Demokrat): Cumhuriyet Halk Partisi, Demokratik Sol Parti
2- Sosyalist: Özgürlük ve Dayanışma Partisi, Emek Partisi, İşçi Partisi, Türkiye Komünist Partisi, Barış ve Demokrasi Partisi

SAĞ:

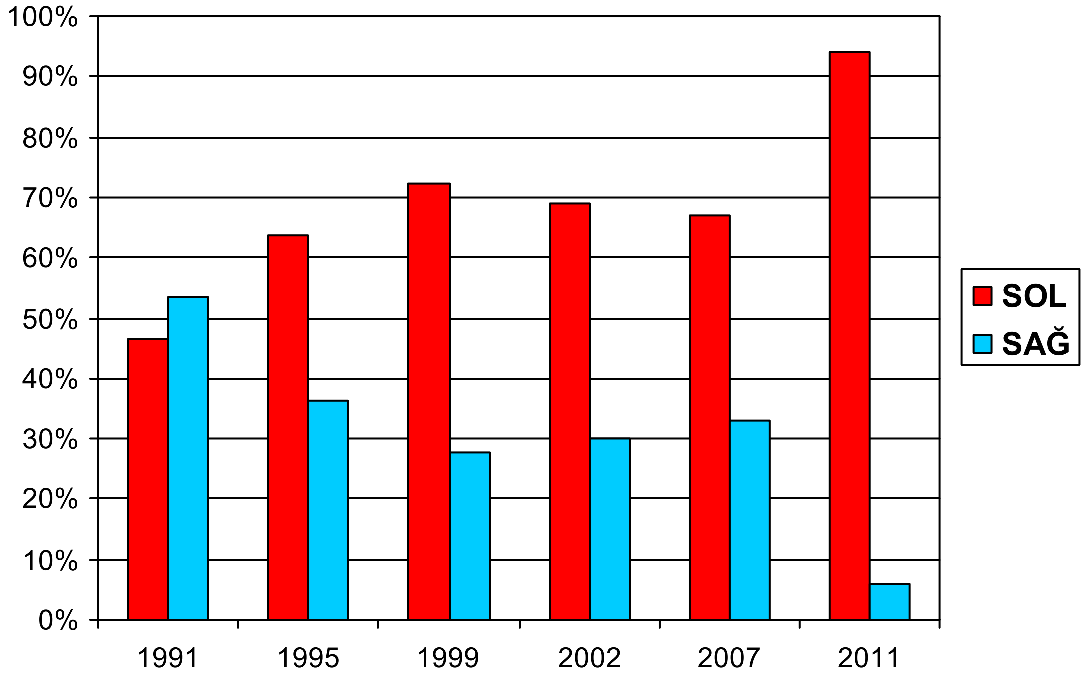
1- Merkez Sağ (Liberal): Demokrat Parti, Liberal Demokrat Parti, Millet Partisi, Doğru Yol Partisi
2- Milliyetçi: Milliyetçi Hareket Partisi, Büyük Birlik Partisi, Hak ve Eşitlik Partisi, Milliyetçi ve Muhafazakar Parti
3- İslamcı: Adalet ve Kalkınma Partisi ("Merkez sağ"a kayıyor), Saadet Partisi, Halkın Sesi Partisi (Has Parti)

2.3. Alevi Köylerinin Seçim Sonuçlarının İncelenmesi

2.3.1. Elmalı – Tekkeköy

Tekkeköy, Antalya'nın Elmalı ilçesi Akçay Bucağı'na bağlı bir Alevi köyüdür. Tekkeköy, Türkiye çapında Aleviler tarafından en çok önem arz eden Alevi köylerinden biridir. Bu ününün sebebi Alevi-Bektaşi inancının önemli ozan ve düşünürlerinden birisi olan Abdal Musa'nın doğduğu ve yaşadığı köy olmasıdır. Bu niteliği nedeniyle ülkemizde Alevi inanç ve kültürünün en yoğun olarak yaşandığı köylerden birisi olmuştur. Her yıl Abdal Musa adına düzenlenen Ulusal Abdal Musa Şenlikleri'nin bu yıl 27.si düzenlenmiştir.

Tekkeköy'deki seçmen sayısı yıllara göre 650 ile 800 arasında değişiklik göstermiştir. Alevi olmayan sandık görevlileri, köyde ikamet eden kamu görevlileri, sonradan yerleşen ailelerin sandıklarda kullandıkları oyların yanıltıcı etkisini en aza indirmek amacıyla **%5**'lik bir oy oranı değerlendirmeden alınarak "sağ" ve "sol" partilerin aldıkları oy oranına göre yeniden dağıtılmıştır.

Şekil.2.1. Yıllara göre Tekkeköy'de sağ ve sol partilerin aldıkları oy oranı (%5 yeniden dağıtılmış)
(Kaynak: TÜİK, Elmalı İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

Son 20 yılın seçim sonuçlarına baktığımızda Tekkeköy'deki Alevilerin oy verme eğilimlerinin yıllara göre "sağ" partilerden "sol" partilere doğru kaydığını göstermektedir. 1991 Genel Seçimlerinde "sağ" partilere verilen oy oranı % 53,6 iken, bu oran 2011 Genel Seçimlerinde % 6'ya kadar düşmüştür. Bu oranlar 1995 yılında %36,4, 1999 yılında %27,7, 2002 yılında %30, 2007 yılında %33,1 seviyelerinde kalmıştır. Buna karşın, 1991 Genel Seçimlerinde % 46,4 olan "sol" partilere oy verme oranı da 2011 Genel Seçimlerinde % 94'e

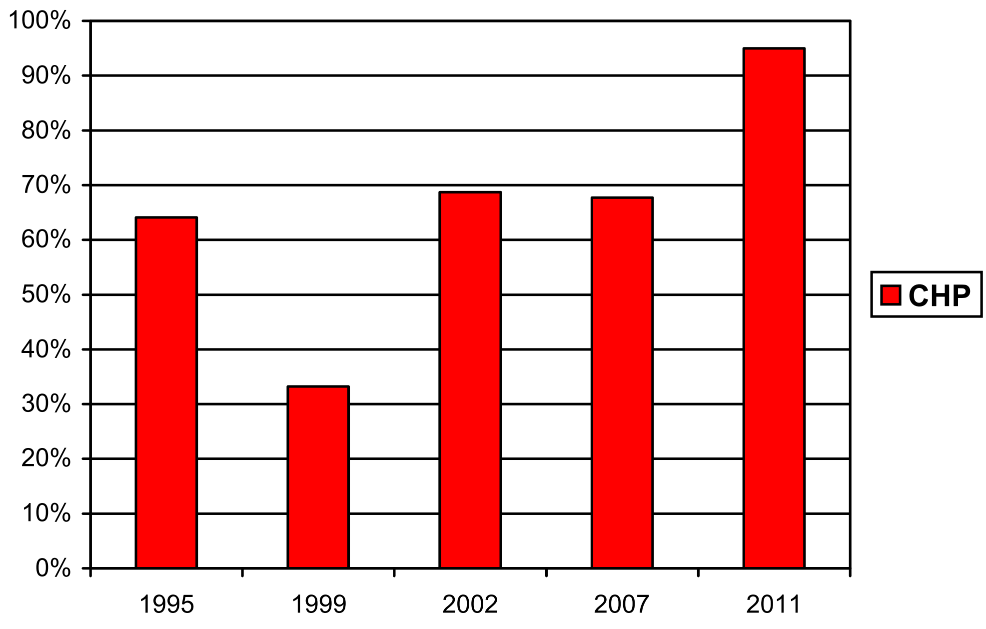
çıkmıştır. Bu oranlar 1995 yılında %63,6, 1999 yılında %72,3, 2002 yılında %69, 2007 yılında %66,9 seviyelerine ulaşmıştır. “Sol” oyların tamamına yakını -DSP’nin 1. parti çıktığı 1999 Genel Seçimleri hariç- Cumhuriyet Halk Partisi’nin oylarıdır.

Tablo.2.1.Tekkeköy 2011 Genel Seçimleri sandık sonuçları

	CHP	AKP	MHP	Diğer
Aldığı oy sayısı	700	32	16	16
Oy oranı	%91,6	%4,2	%2,1	%2,1
Oy oranı (%5 yeniden dağıtılmış)	%95	%3,1	%0,9	%0,9

(Kaynak: Elmalı İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

12 Haziran Genel Seçim sonuçlarına baktığımızda Tekkeköy’deki sandık sonuçları CHP’nin diğer partilere çok büyük bir fark attığını açıkça göstermektedir. Bu son seçimde, 764 seçmenin oy kullandığı köyde CHP 700 oy (%91,6), AKP 32 oy (%4,2) , MHP 16 oy (%2,1) ve diğer partiler de 16 oy (%2,1) almışlardır. Oyların %5’inin yeniden dağıtılması sonucunda 12 Haziran 2011 Genel Seçimlerinde CHP %95, AKP %3,1, MHP %0,9 ve diğer partilerin de %0,9 oranında oy aldıkları görülmektedir.

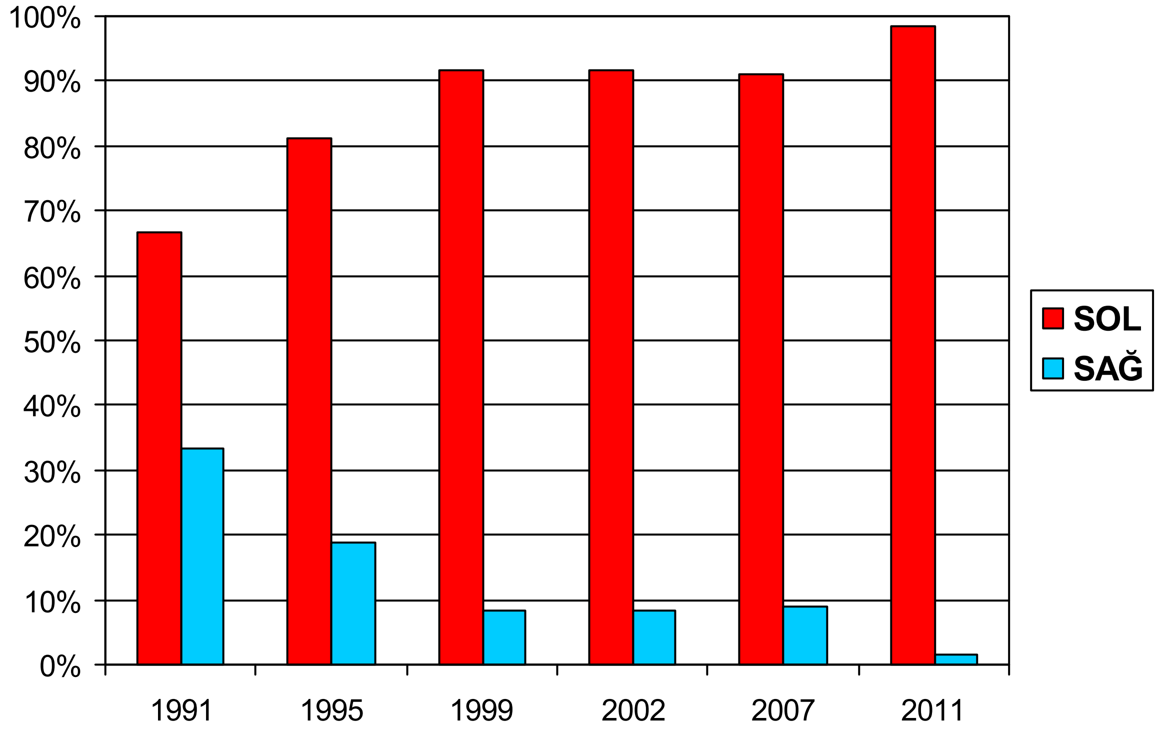
Şekil.2.2. Yıllara göre Tekkeköy’de CHP’nin aldığı oy oranları (%5 yeniden dağıtılmış)
(Kaynak: TÜİK, Elmalı İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

Son Seçimde CHP’nin köyde aldığı %95’lik oy oranı, partinin yeniden kurulduğu 1995 yılından beri aldığı en yüksek oy oranıdır. 2007 Genel Seçimlerinde % 67, 2002 Genel Seçimlerinde % 68,7 oy alan partinin son seçimlerde oy oranını % 95’e çıkarmasının başlıca nedeni olarak geleneksel olarak MHP ve DP gibi “sağ” partilere oy veren belli ailelerin tercihlerini bu seçimde CHP’den yana yapmış olmasıdır.

2.3.2. Elmalı – Akçainiş

Akçainiş Köyü, Antalya'nın Elmalı ilçesi Akçay Bucağı'na bağlı bir Alevi köyüdür. Tekkeköy ile komşu olan bu köy de Alevi inanç ve kültürünün en yoğun olarak yaşandığı köylerden birisidir.

Akçainiş'te seçmen sayısı yıllara göre 550 ile 700 arasında değişiklik göstermiştir. Alevi olmayan sandık görevlileri, köyde ikamet eden kamu görevlileri, sonradan yerleşen ailelerin sandıklarda kullandıkları oyların yanıltıcı etkisini en aza indirmek amacıyla **%5**'lik bir oy oranı değerlendirmeden alınarak "sağ" ve "sol" partilerin aldıkları oy oranına göre yeniden dağıtılmıştır.

Şekil.2.3. Yıllara göre Akçainiş'te sağ ve sol partilerin aldıkları oy oranı (%5 yeniden dağıtılmış)
(Kaynak: TÜİK, Elmalı İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

Akçainiş'teki son 20 yılın seçim sonuçlarına baktığımızda Tekkeköy'den biraz farklı bir manzara karşımıza çıkmaktadır. Köyde "sol" partilerin oy oranı hiçbir zaman "sağ" partilerin oy oranının gerisine düşmemiştir. Son 5 genel seçim sonuçlarına baktığımızda "sol"un aldığı oy oranının %80'in altına, son 4 genel seçim sonucuna baktığımızda da %90'ın altına düşmediği görülmektedir. Bir önceki başlıkta incelediğimiz Tekkeköy'de son seçim öncesine kadar var olan geleneksel "sağ" oylara Akçainiş'te rastlanmamaktadır. Üstelik, yıllar içinde "sol" partilerin aldıkları oy oranlarında da belli bir artış gözlemlenmektedir, buna karşın "sağ" partilerin aldıkları oylar yıllara göre erimektedir. 1991 Genel Seçimlerinde % 33,4 olan "sağ" partilerin oy oranı 2011 Genel Seçimlerinde %1,5'a kadar düşmüştür. Buna karşın, 1991

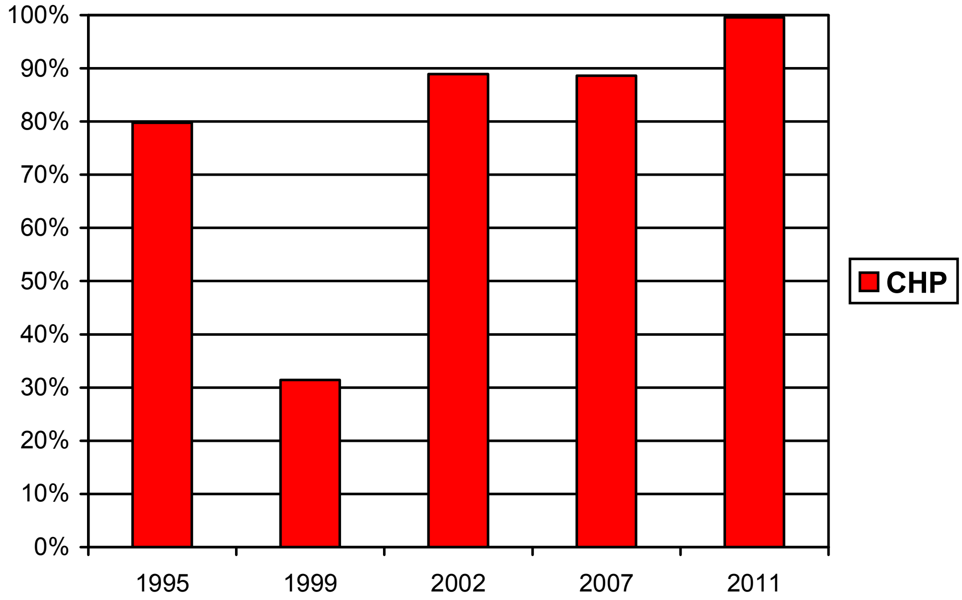
Genel Seçimlerinde % 66,6 olan "sol" partilere oy verme oranı da 2011 Genel Seçimlerinde % 98,5'e kadar çıkmıştır. Akçainiş'te de "sol" oyların tamamına yakını -DSP'nin 1. parti çıktığı 1999 Genel Seçimi hariç- Cumhuriyet Halk Partisi'nin oylarıdır.

Tablo.2.2.Akçainiş 2011 Genel Seçimleri sandık sonuçları

	CHP	AKP	MHP	Diğer
Aldığı oy sayısı	600	5	17	3
Oy oranı	%95	%0,8	%2,7	%0,5
Oy oranı (%5 yeniden dağıtılmış)	%99,6	-%0,4	%1,6	-%0,8

(Kaynak: Elmalı İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

12 Haziran Genel Seçim sonuçlarına baktığımızda; Akçainiş'teki sandık sonuçlarına göre 625 geçerli oyun 600'ünün (%95) CHP'ye gittiğini görmekteyiz. AKP 5 oy (%0,8), MHP 17 oy (%2,7) ve diğer partiler de 3 oy (%0,5) almıştır. Oyların %5'inin yeniden dağıtılması sonucunda 12 Haziran 2011 Genel Seçimlerinde CHP %99,6, MHP %1,6 ve AKP ile diğer partilerin de %0 oranında oy aldıkları görülmektedir.

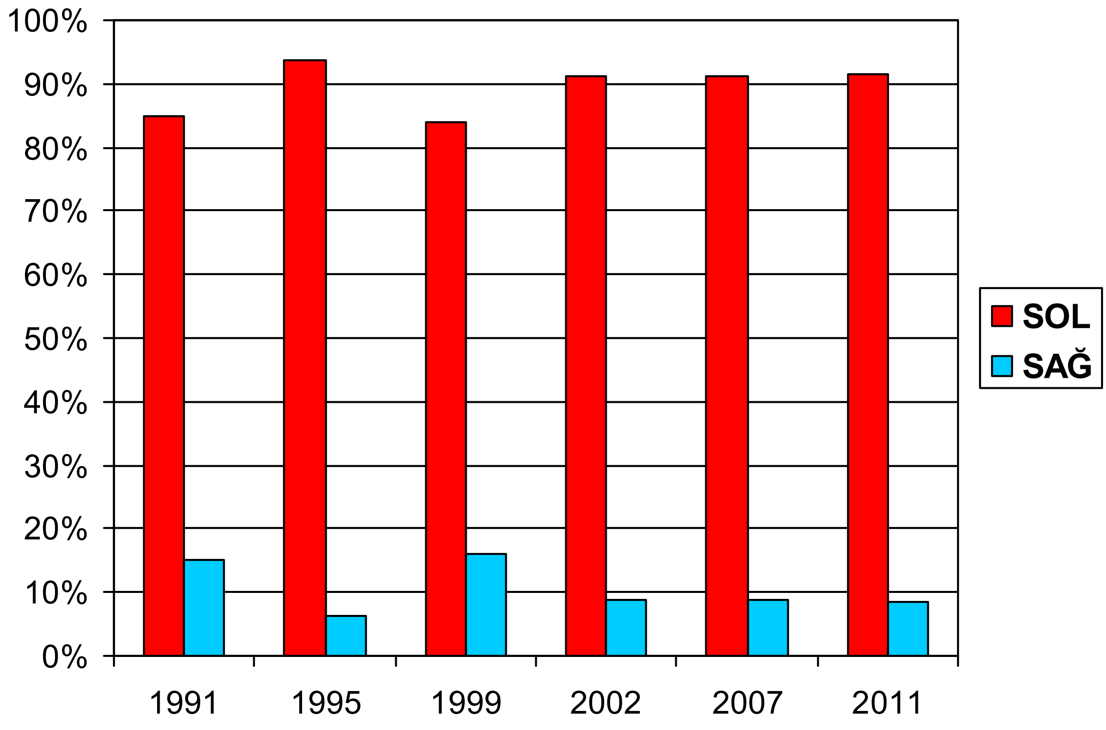
Şekil.2.4. Yıllara göre Akçainiş'te CHP'nin aldığı oy oranları (%5 yeniden dağıtılmış)
(Kaynak: TÜİK, Elmalı İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

Görüldüğü üzere, CHP yeniden kurulduğu 1995 yılından itibaren -1999 Genel Seçimleri hariç- Akçainiş'te hakim parti konumundadır. Son seçim sandık sonuçlarına baktığımızda hemen hemen köyün tamamı CHP'ye oy vermiştir. 1999 Genel Seçimlerinde oylarının büyük kısmını DSP'ye kaptıran CHP bilindiği üzere o seçimlerde %10 ülke barajının altında kalarak Meclis'e girememişti. 1999 Seçimlerinin genel değerlendirmesi sonraki başlıklarda yapılacaktır.

2.3.3. Finike – Gökbük

Gökbük Köyü, Antalya'nın Finike ilçesi Merkez Bucağı'na bağlı bir Alevi köyüdür. Gökbük, Aleviliğin kültürel temelini oluşturan Şamanizm'den kalma izler taşıyan ve birlik, beraberlik, sohbet anlamı taşıyan "Pıngıdık" oyununun düzenlendiği bir köydür. Binlerce yıllık bu geleneğin ülkemizde sadece bu köyde yaşatılıyor olması bile, köyün Alevi kültür ve inancına ne denli bağlı olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Ayrıca, Pıngıdık etkinliklerine çevredeki Alevi köylerinde de insanlar katılmaktadır.

Gökbük'te seçmen sayısı yıllara göre 250 ile 350 arasında değişiklik göstermiştir. Alevi olmayan sandık görevlileri, köyde ikamet eden kamu görevlileri, sonradan yerleşen ailelerin sandıklarda kullandıkları oyların yanıltıcı etkisini en aza indirmek amacıyla **%5'lik** bir oy oranı değerlendirmeden alınarak "sağ" ve "sol" partilerin aldıkları oy oranına göre yeniden dağıtılmıştır.

Şekil.2.5. Yıllara göre Gökbük'te sağ ve sol partilerin aldıkları oy oranı (%5 yeniden dağıtılmış)
(Kaynak: TÜİK, Finike İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

Gökbük'teki son 20 yılın seçim sonuçlarını incelediğimizde "sol" partilerin "sağ" partilere göre mutlak bir üstünlüğünün olduğunu görmekteyiz. Köyde, "sol" partilerin aldığı en düşük oy oranı 1999 seçimlerindeki %82,5'lik orandır, ki bu da durumu özetlemek için yeterlidir. Köyde az sayıda olan "sağ" partilerin oy oranları da 20 yıl öncesine göre düşüş göstermiş, 10 yıl öncesine göre de birbirine yakın gitmiştir. 1991 yılında %15,1 olan "sağ" partilerin oy oranı 2011 yılında %8,6'ya kadar gerilemiştir. "sol" partilerin oy oranlarına baktığımızda da,

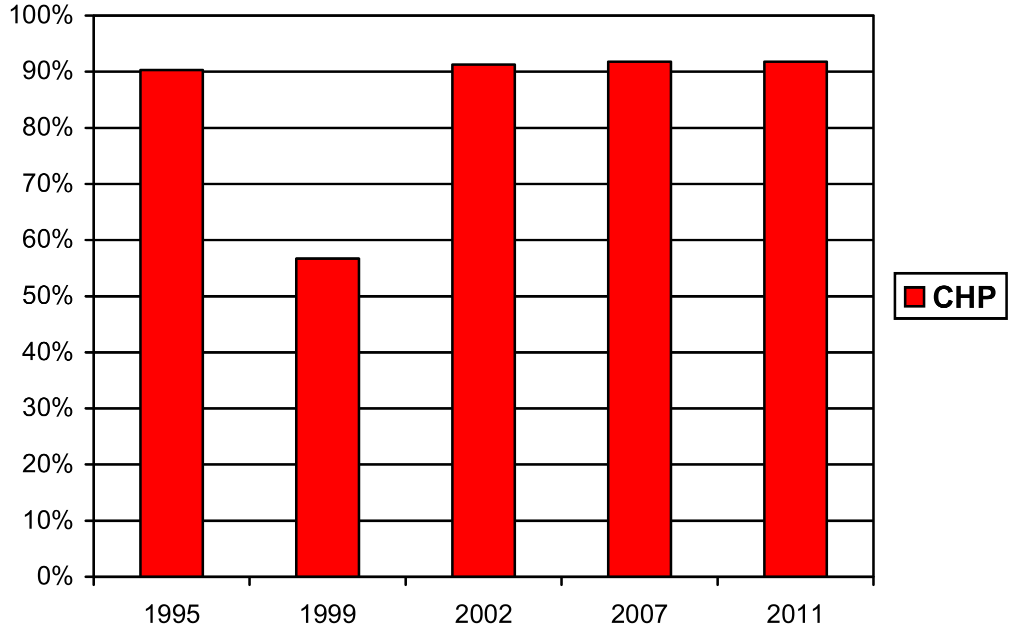
aksine, 20 yıl öncesine göre artış görülmektedir. 1991 yılında 84,9 olan "sol" partilerin oy oranı da, 2011 yılında %91,4'e kadar çıkmıştır.

Tablo.2.3.Gökbük 2011 Genel Seçimleri sandık sonuçları

	CHP	AKP	MHP	Diğer
Aldığı oy sayısı	218	10	15	3
Oy oranı	%88,6	%4,1	%6,1	%1,2
Oy oranı (%5 yeniden dağıtılmış)	%91,8	%3	%5,2	%0

(Kaynak: Finike İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

12 Haziran Genel Seçim sonuçlarına baktığımızda; Gökbük'teki 246 geçerli oyun 218'inin (%88,6) CHP'ye gittiği görülmektedir. Buna karşın, AKP 10 (%4,1) ve MHP 15 (%6,1) oyda kalmıştır. Oyların %5'inin yeniden dağıtılması sonucunda 12 Haziran 2011 Genel Seçimlerinde CHP'nin %91,8, MHP'nin %5,2 ve AKP'nin %3 oranında oy aldıkları görülmektedir. Yani, son seçimde köydeki her 10 kişiden 9'u oyunu CHP'ye vermiştir.

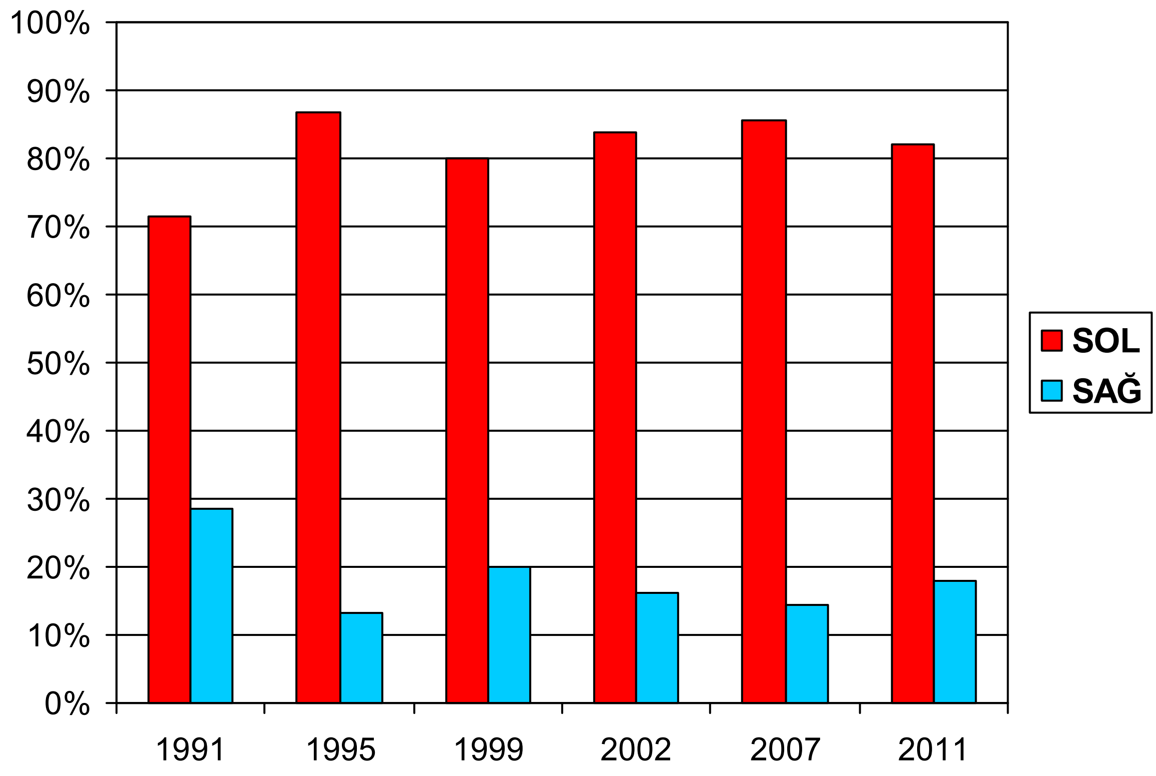
Şekil.2.6. Yıllara göre Gökbük'te CHP'nin aldığı oy oranları (%5 yeniden dağıtılmış)
(Kaynak: TÜİK, Finike İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

Üstteki grafikten de anlaşılacağı üzere, CHP Gökbük'te tartışmasız en güçlü parti konumundadır. DSP'nin 1. parti olduğu ve CHP'nin %10 baraj altında kalarak Meclis'e giremediği 1999 Genel Seçimlerini hariç tutarsak, CHP'nin oy oranının Gökbük'te %90'ın altına düşmediği görülmektedir. Yani, köyde yaşayan her 10 kişiden 9'u sadık CHP seçmeni olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.3.4. Finike – Turunçova – Menevşelik Mahallesi

Menevşelik, Antalya'nın Finike ilçesine bağlı Turunçova Beldesine bağlı bir mahalledir. Esasen, Menevşelik kendine has bir Alevi köyüdür, ancak Turunçova belediyesine bağlandıktan sonra mahalle statüsüne kavuşturularak köy tüzel kişiliğini kaybetmiştir.

Menevşelik'te seçmen sayısı yıllara göre 250 ile 350 arasında değişiklik göstermiştir. Mahalle Muhtarı Ali Çobanoğlu'ndan alınan bilgilere göre yaşanan göç sonrası seçmenlerin yaklaşık %15-20'sinin Alevi olmayan kişilerden oluştuğu belirlenmiştir. Ayrıca Alevi olmayan sandık görevlileri ile köyde ikamet eden kamu görevlilerinin sandıklarda kullandıkları oyların yanıltıcı etkisini en aza indirmek amacıyla **%15'lik** bir oy oranı değerlendirmeden alınarak "sağ" ve "sol" partilerin aldıkları oy oranına göre yeniden dağıtılmıştır.

Şekil.2.7. Yıllara göre Menevşelik'te sağ ve sol partilerin aldıkları oy oranı (%15 yeniden dağıtılmış)
(Kaynak: TÜİK, Finike İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

Menevşelik'teki son 20 yılın seçim sonuçlarını incelediğimizde diğer Alevi köylerinde olduğu gibi seçmenlerin tercihlerini ağırlıklı olarak "sol" partilerden yana kullandıkları görülmektedir. Son 5 genel seçim baz alındığında, "sol" partilerin oy oranı %80'in altına düşmemiştir. "Sol" oyların en düşük olduğu 1991 Seçimlerinde bile "sol" partilerin oy oranı %70 seviyesinin altına inmemiştir. 1991 yılında %71,6 olan "sol" partilerin oy oranı 2011 yılında %82,1'e ulaşmıştır. Buna karşın, 1991 yılında %28,4 olan "sağ" partilerin oy oranı

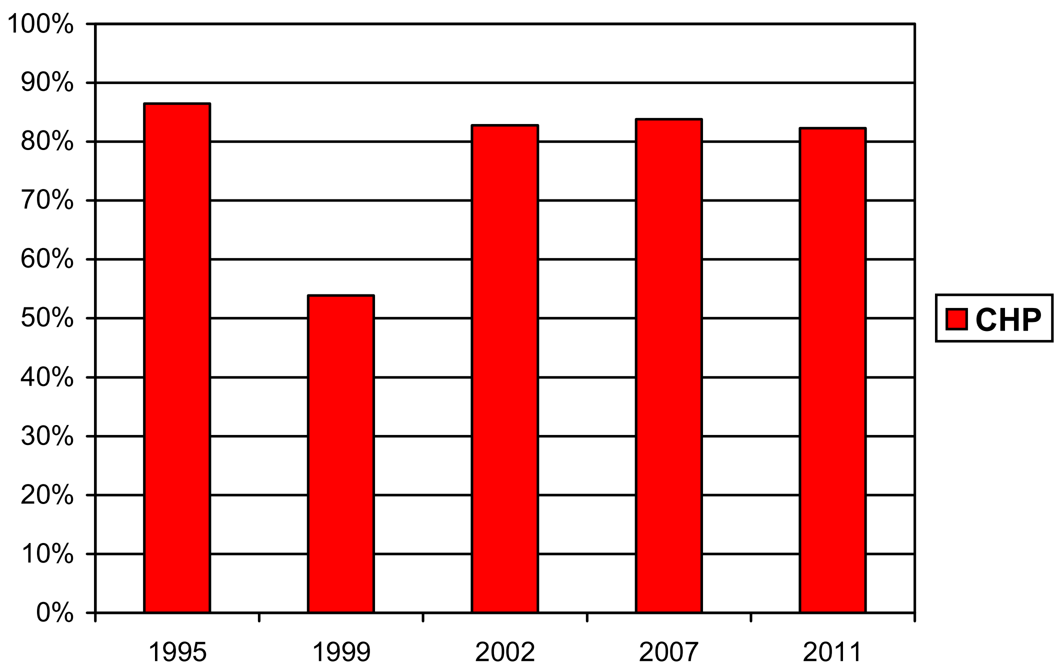
2011 yılında %17,9'a düşmüştür. Aslında, 1999,2002, 2007 yıllarında "sol" oylarında düzenli bir artış, "sağ" oylarında da düzenli bir azalış görüşmesine rağmen, 2011 yılındaki son seçimlerde "sol" oylarda bir miktar azalış, "sağ" oylarda da bir miktar artış gözlenmiştir. Bunun nedeni, köye yeni yerleşen Alevi olmayan kişilerin "sağ" partilere oy verme eğiliminde oldukları tespitidir.

Tablo.2.4.Menevşelik 2011 Genel Seçimleri sandık sonuçları

	CHP	AKP	MHP	Diğer
Aldığı oy sayısı	193	21	30	14
Oy oranı	%74,8	%8,1	%11,6	%5,4
Oy oranı (%15 yeniden dağıtılmış)	%82,3	%5,6	%9,6	%2,5

(Kaynak: Finike İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

12 Haziran Genel Seçim sonuçlarına baktığımızda; Menevşelik'teki 258 geçerli oyun 193'ünün (%74,8) CHP'ye, 30 oyun (%11,6) MHP'ye, 21 oyun (%8,1) AKP'ye gittiği görülmektedir. Oyların %5'inin yeniden dağıtılması sonucunda 12 Haziran 2011 Genel Seçimlerinde CHP'nin %82,3, MHP'nin %9,6 ve AKP'nin %5,6 oranında oy aldıkları görülmektedir.

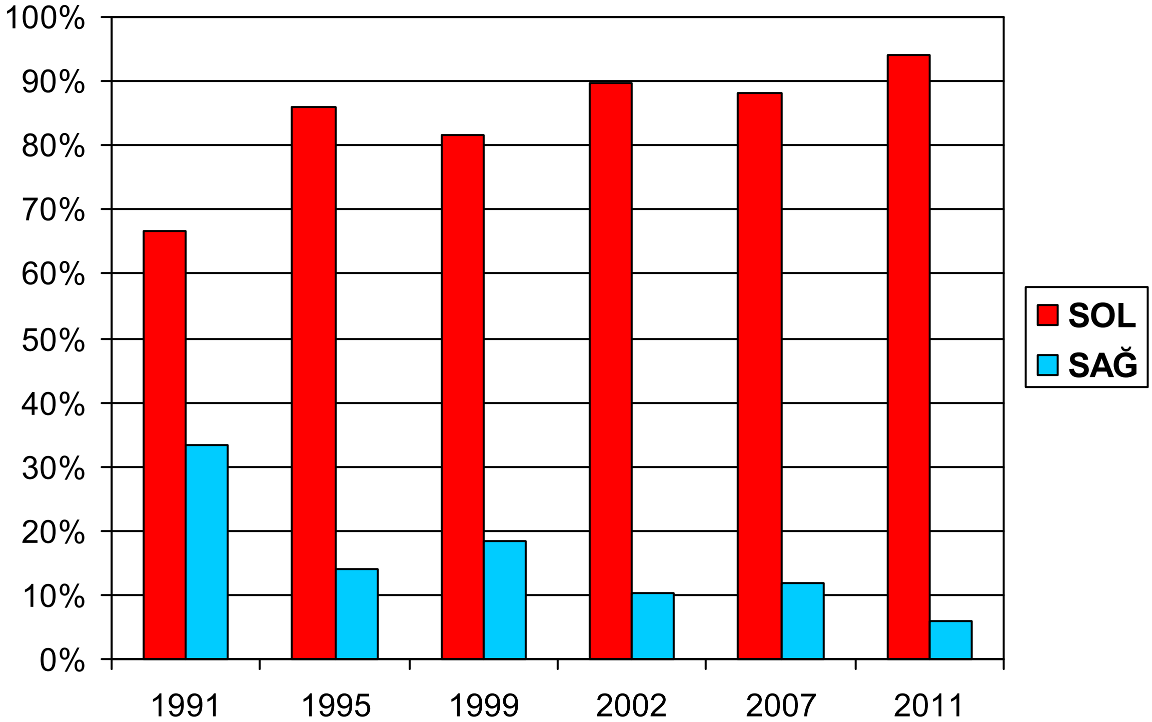
Şekil.2.8. Yıllara göre Menevşelik'te CHP'nin aldığı oy oranları (%5 yeniden dağıtılmış)
(Kaynak: TÜİK, Finike İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

CHP'nin yeniden kurulduğu 1995 yılından bu yana katıldığı seçim sonuçlarına bakıldığında, DSP'nin 1. parti olduğu 1999 Genel Seçimi hariç, CHP'nin oy seviyesinin %80'in altına düşmediği görülmektedir.

2.3.5. Konyaaltı – Doyran - Karatepe Mahallesi

Karatepe Mahallesi, Antalya Merkez'e bağlı Konyaaltı İlçesi'nde yer alan Doyran Beldesi'ne bağlı bir mahalledir. Karatepe, Doyran Belediyesi'nin bir mahallesi yapılıncaya kadar, kendi tüzel kişiliğine sahip bir köy statüsündeydi. Halen kendine özgü bir Alevi köyü niteliği taşımaktadır.

Karatepe'de seçmen sayısı yıllara göre 450 ile 600 arasında değişiklik göstermiştir. Alevi olmayan sandık görevlileri, köyde ikamet eden kamu görevlileri, sonradan yerleşen yazlıkçı ailelerin sandıklarda kullandıkları oyların yanıltıcı etkisini en aza indirmek amacıyla **%5'lik** bir oy oranı değerlendirmeden alınarak "sağ" ve "sol" partilerin aldıkları oy oranına göre yeniden dağıtılmıştır.

Şekil.2.9. Yıllara göre Karatepe'de sağ ve sol partilerin aldıkları oy oranı (%5 yeniden dağıtılmış) (Kaynak: TÜİK, Konyaaltı İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

Karatepe'de son 20 yılın seçim sonuçlarına baktığımızda, 1995 ve sonrası seçimlerde "sol" partilerin aldıkları oy oranlarının %80'in üzerinde olduğu görülmektedir. Hatta 1995, 1999, 20007 ve 2009 Genel Seçimlerinde "sol" partilerin oy oranları %85'in üzerine çıkmıştır. 1991 Genel Seçimlerinde "sağ" partilere verilen oy oranı % 33,4 iken, bu oran 2011 Genel Seçimlerinde % 6'ya kadar düşmüştür. Buna karşın, 1991 Genel Seçimlerinde % 66,6 olan "sol" partilere oy verme oranı da 2011 Genel Seçimlerinde % 94'e çıkmıştır. Karatepe'nin yıllara göre siyasi eğilimleri ile Tekkeköy'ün yıllara göre siyasi eğilimleri birbirine oldukça

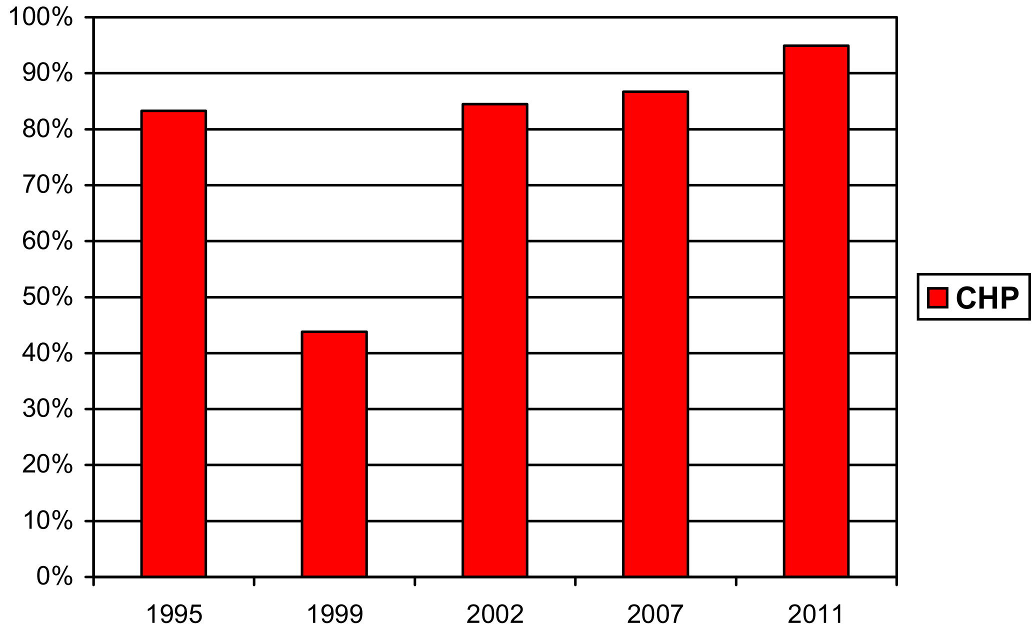
benzer bir nitelik göstermektedir. Her iki köyde de 1990'lı yıllarda var olan önemli orandaki "sağ" oyların yıllar içinde eridiği görülmektedir.

Tablo.2.5.Karatepe 2011 Genel Seçimleri sandık sonuçları

	CHP	AKP	MHP	Diğer
Aldığı oy sayısı	545	22	18	10
Oy oranı	%91,6	%3,7	%3,0	%1,7
Oy oranı (%5 yeniden dağıtılmış)	%94,9	%2,6	%1,9	%0,5

(Kaynak: Konyaaltı İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

12 Haziran Genel Seçim sonuçlarına baktığımızda; Karatepe'deki 595 geçerli oyun 545'inin (%91,6) CHP'ye, 22 oyun (%3,7) AKP'ye, 18 oyun (%3,0) MHP'ye gittiği görülmektedir. Oyların %5'inin yeniden dağıtılması sonucunda 12 Haziran 2011 Genel Seçimlerinde CHP'nin %94,9, AKP'nin %2,6 ve MHP'nin %1,9 oranında oy aldıkları görülmektedir.

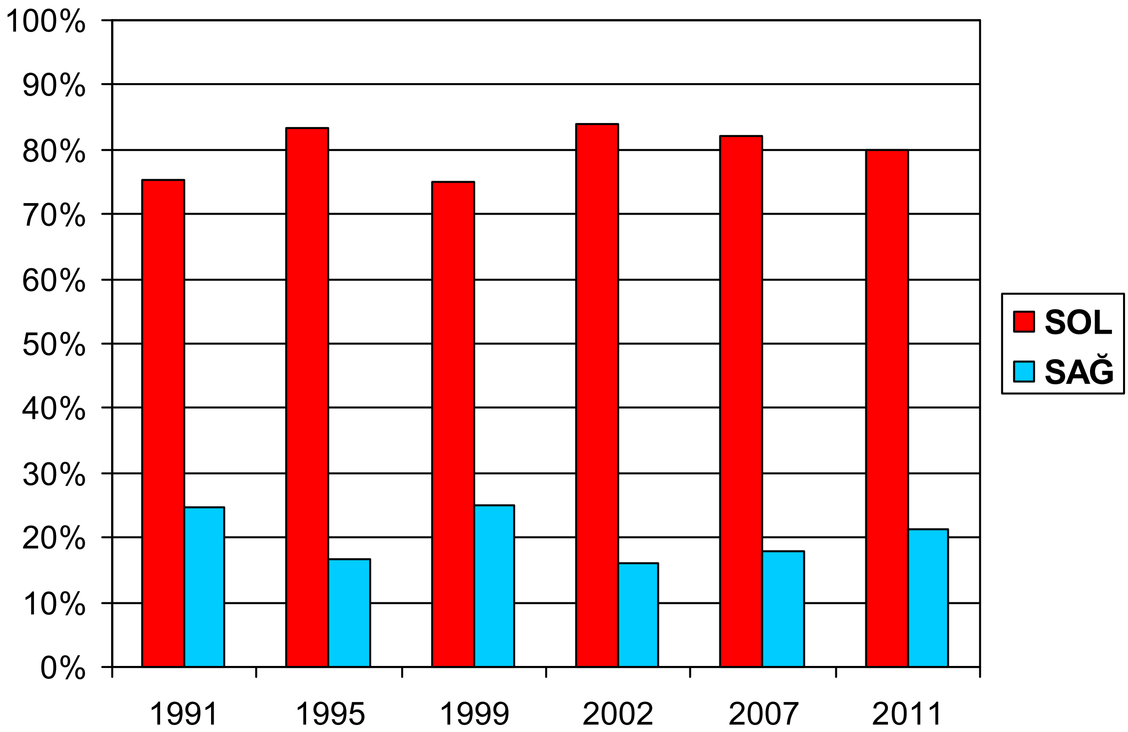
Şekil.2.10. Yıllara göre Karatepe'de CHP'nin aldığı oy oranları (%5 yeniden dağıtılmış)
(Kaynak: TÜİK, Elmalı İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

Üstteki grafikten de anlaşılacağı üzere, CHP yeniden kurulduğu 1995 yılından itibaren -1999 Genel Seçimleri hariç- Karatepe'de %80 oy oranının altına düşmemiştir. 1999 Genel Seçimlerinden önceki seçimde CHP'ye oy veren seçmenlerin hemen hemen yarısı tercihini diğer bir "sol" parti olan DSP'den yana kullanınca, CHP'nin oyları önemli bir düşüş göstermiştir. Nitekim, 1999 Genel Seçimleri'nde CHP %10 seçim barajının altında kalarak Meclis dışı kalmıştı. Alevi oyların, 1999 yılında CHP'nin Meclis dışı kalmasında oynadığı önemli role sonraki başlıklarda değinilecektir.

2.3.6. Kumluca – Beşikci

Beşikci Köyü, Antalya İlinin Kumluca ilçesi Merkez Bucağı'na bağlı bir Alevi köyüdür.

Beşikci'de seçmen sayısı yıllara göre 250-350 arasında değişiklik göstermiştir. Alevi olmayan sandık görevlileri ile sonradan yerleşen ailelerin sandıklarda kullandıkları oyların yanıltıcı etkisini en aza indirmek amacıyla **%10'luk** bir oy oranı değerlendirmeden alınarak "sağ" ve "sol" partilerin aldıkları oy oranına göre yeniden dağıtılmıştır.

Şekil.2.11. Yıllara göre Beşikci'de sağ ve sol partilerin aldıkları oy oranı (%10 yeniden dağıtılmış)
(Kaynak: TÜİK, Konyaaltı İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

Beşikci'de son 20 yılın genel seçim sonuçlarına baktığımızda, "sol" partilerin aldıkları oy oranlarının diğer Alevi köylerinde olduğu gibi "sağ" partilerin aldıkları oy oranına göre çok daha fazla olduğunu görmekteyiz. Bu sonuçlara göre Beşikci'de "sol" partilerin aldıkları oy oranları hiçbir zaman %75'in altına düşmemiştir. Ancak, köyde %15 gibi bir oranın geleneksel olarak "sağ" partilere yöneldiği görülmektedir. Muhtemeldir ki, bu geleneksel "sağ" oyların önemli bir kısmı, köyde çok eskiden beri yaşayan az sayıdaki Alevi olmayan ailenin verdiği oylardır. Köy muhtarı Hüseyin Beşikci'nin vermiş olduğu bilgiler de bu yöndedir. Bu nedenle, Beşikci köyündeki "sol" partilerin ve CHP'nin almış olduğu oy oranlarını irdelerken, elde edilen verilerin daha üzerinde olduğunu varsaymak daha gerçekçi olacaktır. %10'luk oy oranının değerlendirmeden alınarak partilerin aldıkları oy oranlarına göre yeniden dağıtılması sonucu elde edilen veriler bu açıdan "sol" partilerin ve CHP'nin en

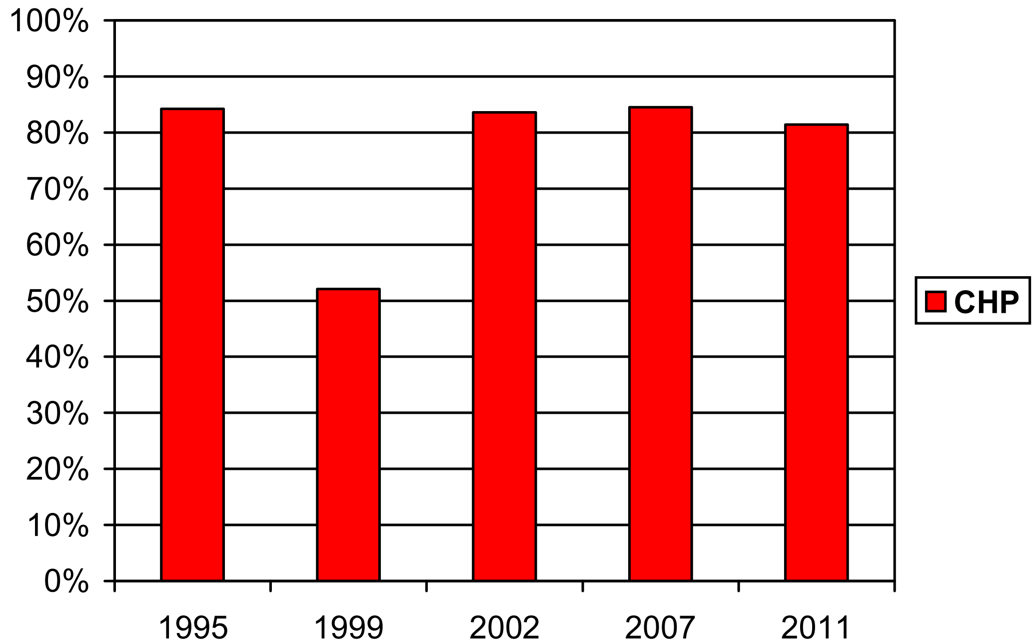
alt oy sınırı olarak kabul görmelidir. Bu oranların üzerine %5-10 arasında bir ilave yapılabilir.

Tablo.2.6.Beşikci 2011 Genel Seçimleri sandık sonuçları

	CHP	AKP	MHP	Diğer
Aldığı oy sayısı	277	57	20	9
Oy oranı	%76,3	%15,7	%5,5	%2,5
Oy oranı (%10 yeniden dağıtılmış)	%81,4	%14,8	%3,6	%0,2

(Kaynak: Kumluca İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

12 Haziran Genel Seçim sonuçlarına baktığımızda; Beşikci'deki 363 geçerli oyun 277'sinin (%77,1) CHP'ye, 57 oyun (%15,7) AKP'ye ve 20 oyun da (%5,5) MHP'ye gittiği görülmektedir. Oyların %10'unun yeniden dağıtılması sonucunda 12 Haziran 2011 Genel Seçimlerinde CHP'nin %81,4, AKP'nin %14,8 ve MHP'nin %5,5 oranında oy aldıkları görülmektedir. Ancak, az önce değinildiği üzere, CHP'nin bu oy oranını olabilecek en düşük oy oranı olarak kabul etmek gerekecektir. Dolayısıyla bu oranın üzerine %5 ilave yapmak olasıdır. Çünkü, bu çalışma için önem arz eden partilerin köy genelinde aldıkları oy oranı değil, partilerin köydeki Alevilerden almış oldukları oy oranıdır.

Şekil.2.12. Yıllara göre Karatepe'de CHP'nin aldığı oy oranları (%10 yeniden dağıtılmış)
(Kaynak: TÜİK, Elmalı İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı)

CHP'nin yeniden kurulduğu 1995 yılından bu yana katıldığı seçim sonuçlarına bakıldığında, DSP'nin 1. parti olduğu 1999 Genel Seçimi hariç, CHP'nin oy seviyesinin %80'in altına düşmediği görülmektedir. Bu orana %5 ilave yapmak olasıdır. Bu da CHP'nin %85-90 oy çıtasına ulaşması anlamına gelmektedir.

2.4. Değerlendirme

Alevi köylerinin yıllara göre seçim sonuçlarının köyler bazında ayrı ayrı incelenmesinden sonra, bu verilerin bir araya getirilerek değerlendirilmesi yerinde olacaktır. Ancak, veriler birleştirilirken köy bazında verilerin ortalamasının alınması değil, tüm köylerdeki kişi ve oy sayılarının toplanarak yeniden oranlanması tercih edilmiştir. Bunun nedeni de, örneğin, son genel seçimlerde Tekkeköy'de geçerli oy kullanan kişi sayısı 764 iken, Gökbük'te 246 ve Menevşelik'te 258'dir. Eğer köylerin nüfusları birbirine yakın olsaydı köy bazında verilerin ortalamalarının alınarak birleştirilmesi tercih edilebilirdi.

Köy bazında verilerin birleştirilmesi için, ilk olarak her bir köyün seçim yıllarına göre geçerli oy sayısı toplanarak "6 Alevi köyünün oyu geçerli olan toplam kişi sayısı" hesaplanmıştır. Bu hesaplama aşağıdaki gibi tablolaştırılmıştır:

Tablo.2.7. 6 Alevi köyünün geçerli oy kullanan toplam kişi sayısı

	Tekkeköy	Akçainiş	Gökbük	Menevşelik	Karatepe	Beşikci	**Toplam kişi sayısı**
1991	644	767	299	295	442	267	**2714**
1995	672	628	329	349	504	288	**2770**
1999	674	595	308	311	499	274	**2661**
2002	728	574	244	295	517	262	**2620**
2007	682	574	315	264	586	282	**2703**
2011	764	625	246	258	595	363	**2851**

(Kaynak:TÜİK)

Daha sonra, "sağ" ve "sol" partilerin her bir köyden aldıkları oy sayısı toplanarak "6 Alevi köyünde "sağ" ve "sol" partilere oy veren toplam kişi sayısı" hesaplanmıştır. (Bu şekilde, Alevilerin hangi oranda "sağcı", hangi oranda Solcu olduğunu belirlemek mümkün olacaktır.)

Tablo.2.8. 6 Alevi köyünde sol partilere oy veren kişi sayısı

	Tekkeköy	Akçainiş	Gökbük	Menevşelik	Karatepe	Beşikci	**Sol partilere oy veren kişi sayısı**
1991	300	505	249	203	291	195	**1743**
1995	423	500	301	286	425	231	**2166**
1999	480	534	254	237	400	199	**2104**
2002	496	515	218	234	454	212	**2129**
2007	451	511	281	214	507	223	**2187**
2011	702	601	220	201	547	280	**2551**

(Kaynak:TÜİK)

Tablo.2.9. 6 Alevi köyünde sağ partilere oy veren kişi sayısı

	Tekkeköy	Akçainiş	Gökbük	Menevşelik	Karatepe	Beşikci	**Sağ partilere oy veren kişi sayısı**
1991	344	262	50	92	151	72	**971**
1995	249	128	28	63	79	57	**604**
1999	194	61	54	74	99	75	**557**
2002	232	59	26	61	63	50	**491**
2007	230	63	34	50	79	59	**516**
2011	62	24	26	57	45	83	**300**

(Kaynak:TÜİK)

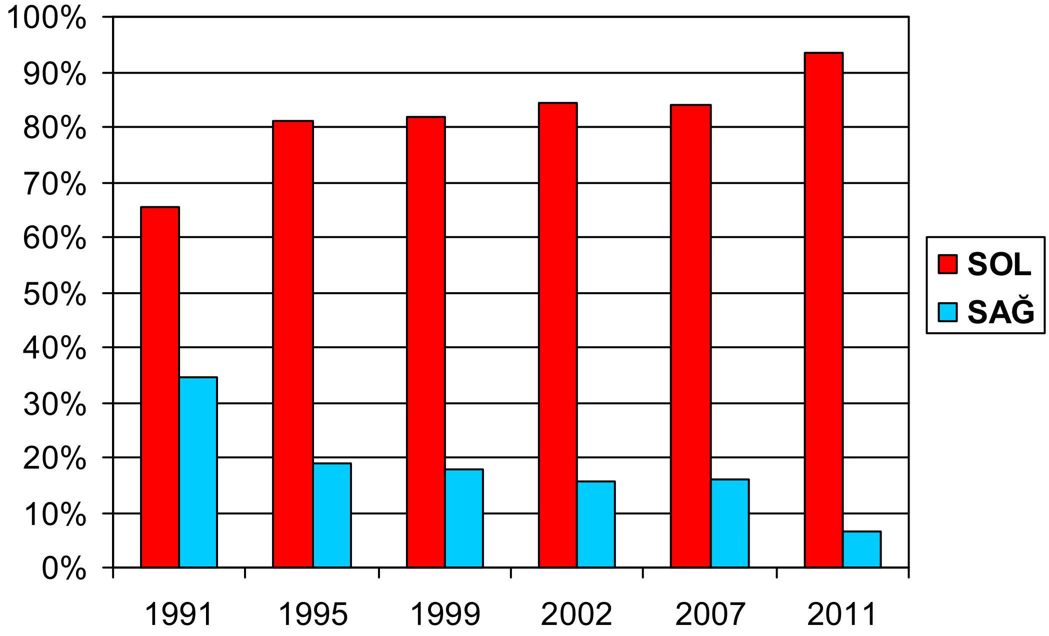
Daha sonra da, bu veriler yıllara göre oranlanmıştır. Standart oranın bulunmasından sonra oyların %10'u değerlendirmeden alınarak yeniden dağıtılmıştır. Böylece, 6 Alevi köyündeki yıllara göre 2600-2800 kişinin "sağ" ve "sol" partilere verdikleri oy oranları bulunmuştur.

Tablo.2.10. 6 Alevi köyünde sol ve sağ partilerin yıllara göre oy oranı (+%10 yeniden dağıtılmış)

	Sol partiler	Sağ partiler	**Sol partiler (%10 dağıtılmış)**	**Sağ partiler (%10 dağıtılmış)**
1991	64,2	35,8	**65,6**	**34,4**
1995	78,2	21,8	**81**	**19**
1999	79,1	20,9	**82**	**18**
2002	81,3	18,7	**84,4**	**15,6**
2007	80,9	18,1	**84**	**16**
2011	89,5	10,5	**93,4**	**6,6**

(Kaynak:TÜİK)

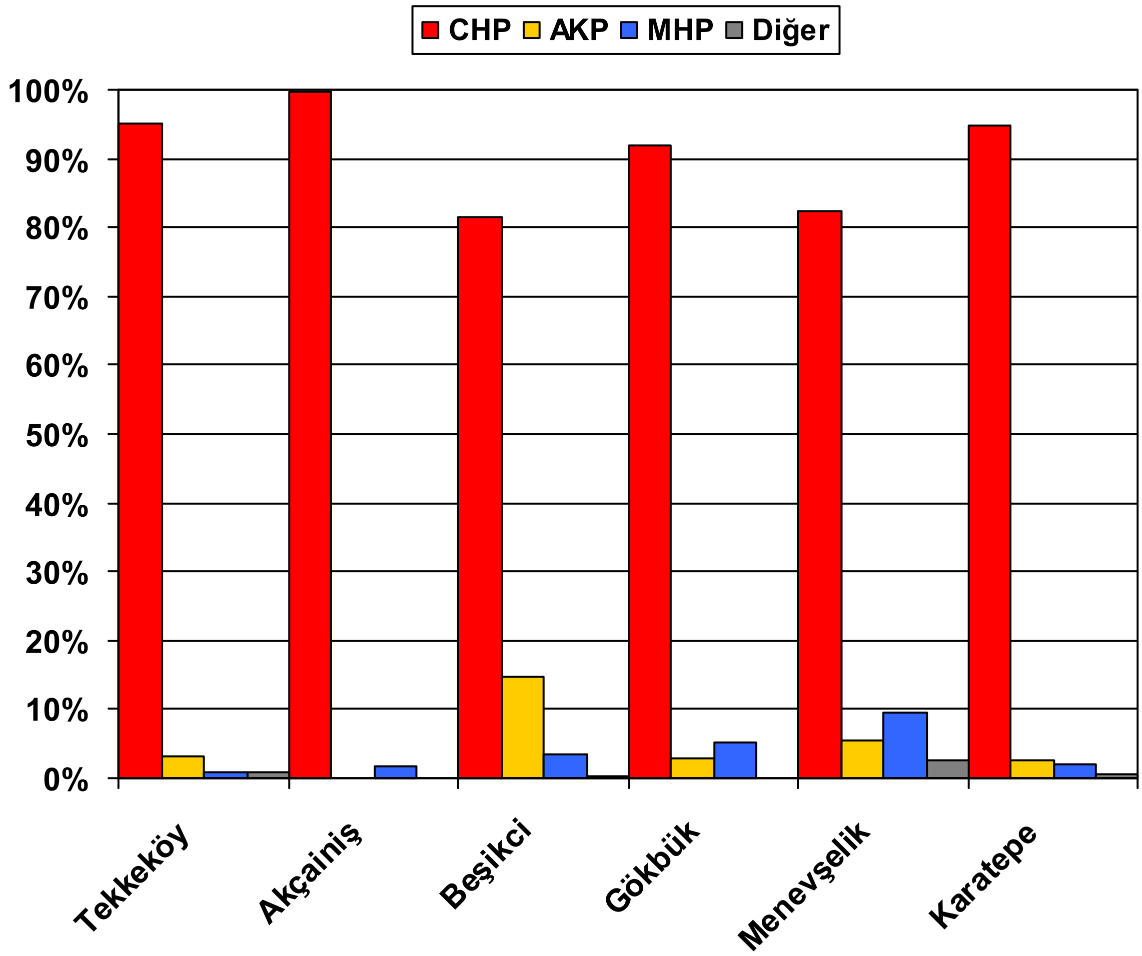
Daha sonra, tablolaştırılan bu veriler grafiğe aktarılmıştır.

Şekil.2.13. Yıllara göre 6 Alevi Köyünde Sağ ve Sol partilerin aldıkları oy oranı (%10 yeniden dağıtılmış) (Kaynak: TÜİK, İlçe Seçim Kurulları)

Grafikteki sonuçlara baktığımızda, Antalya'daki 6 Alevi Köyünde yaşayan Alevilerin yıllara göre "sol" partilere mi yoksa "sağ" partilere mi oy verdiğini kolaylıkla görebiliriz. Bu sonuçlara göre, Alevilerin son 20 yıl içerisinde "sol" partilere olan ilgisi sürekli olarak artmıştır. Buna karşın, "sağ" partilere olan ilgisi de sürekli olarak azalmıştır. 1991 yılında 6 Alevi köyünde yaşayan Alevilerin %65,6'sı "sol" partilere oy vermişken, 2011 yılı itibariyle bu oran %93,4 gibi çok yüksek bir orana çıkmıştır. Bu durum, günümüzde, 6 Alevi köyündeki her 10 Alevi'den en az 9'unun "sol" partilere oy verdiğini göstermektedir. Bu durum, Antalya ölçeğinde, "Aleviler solcudur" tezini oldukça kuvvetlendiktedir. Bir diğer yaygın görüş olarak karşımıza çıkan, "Alevi oyları sağa kaymıştır" tezinin de bu çalışma ölçeğinde doğru olmadığı sonucunu görmekteyiz. Ayrıca, Alevi oylarının "sağ"a kayması bir yana, aksine Alevi oyları daha da "sol"a kaymıştır.

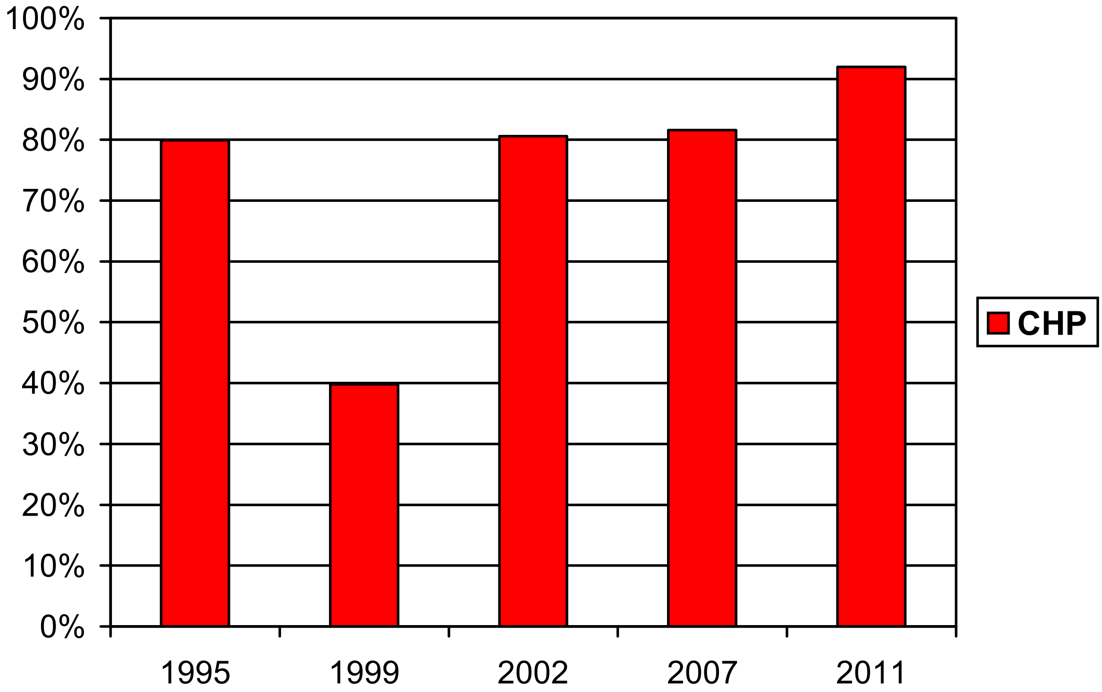
12 Haziran 2011 yılında yapılan son milletvekili genel seçiminde, 6 Alevi köyünde Cumhuriyet Halk Partisi, Adalet ve Kalkınma Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi'nin almış olduğu oranlara baktığımızda, CHP'nin AKP ve MHP'ye karşı açık ara önde olduğunu görmekteyiz.

Şekil.2.14. 6 Alevi köyünde 2011 Genel Seçim sonuçlarına göre partilerin oy oranları (yeniden dağıtılmış)
(Kaynak: İlçe Seçim Kurulu Başkanlıkları)

Son genel seçimlerde CHP Tekkeköy'de %95 (%5 yeniden dağıtılmış) , Akçainiş'te %99,6 (%5 yeniden dağıtılmış), Beşikci'de %81,4 minimum (%10 yeniden dağıtılmış), Gökbük'te %91,8 (%5 yeniden dağıtılmış), Menevşelik de 82,3 (%15 yeniden dağıtılmış) , Karatepe'de ise %94,9 (%5 yeniden dağıtılmış) oranında oy almıştır. Buna göre, CHP 4 Alevi köyünde %90'ın üzerinde, 2 Alevi köyünde de %80'in üzerinde oy almıştır.

Son genel seçimlerde Alevi köylerinde büyük başarı gösteren CHP'nin son 20 yılki sonuçlarına baktığımızda, kendi çalışma ölçeğimizde, Alevilerin CHP'nin "sadık seçmen"i olarak kabul edilmesinin doğru mu yanlış mı olduğunu görebiliriz.

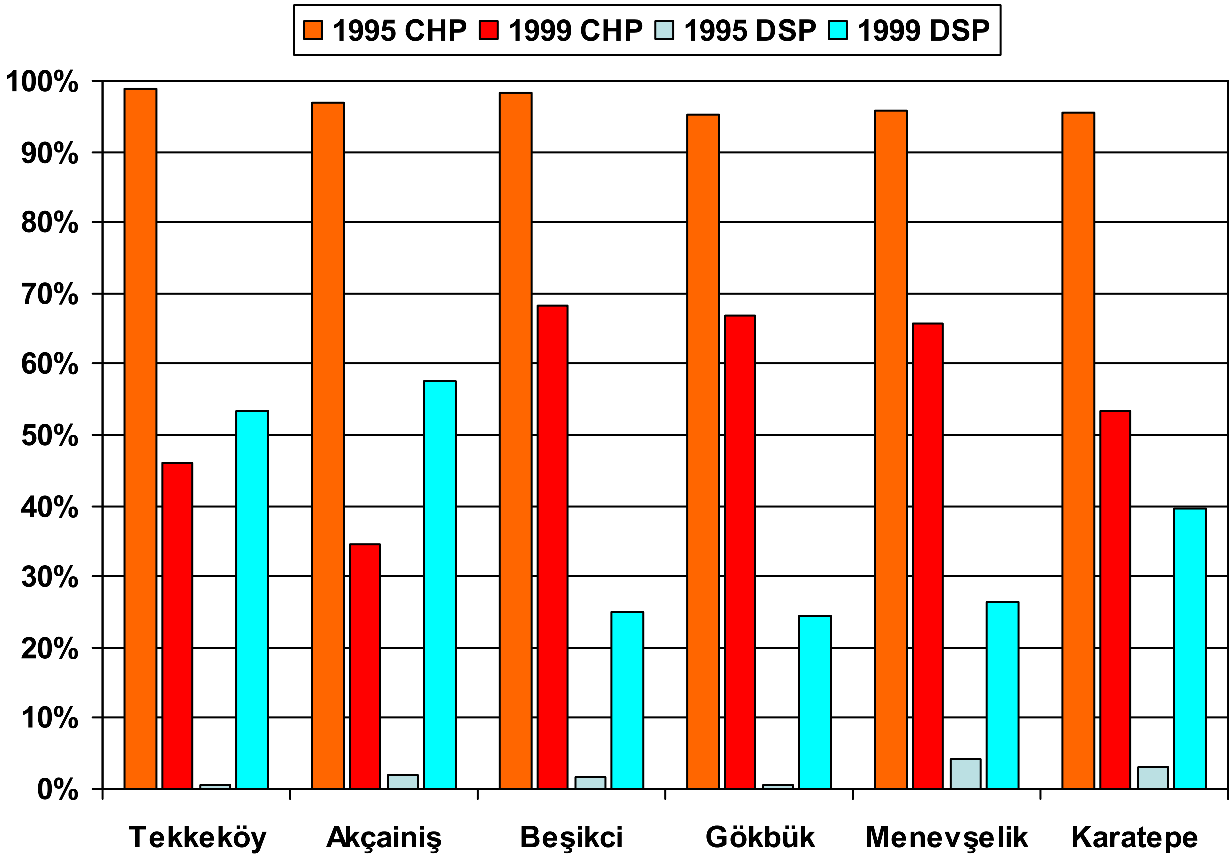
Şekil.2. 15. Yıllara göre 6 Alevi köyünde CHP'nin aldığı oy oranları (%10 yeniden dağıtılmış)
(Kaynak: TÜİK, İlçe Seçim Kurulu Başkanlıkları)

Üstteki grafikte, önceki tablolardan yararlanarak 6 Alevi köyünün verileri birleştirilmiş ve CHP'nin 6 Alevi köyünden aldığı toplam oy oranı ile 6 Alevi köyünde oyu geçerli olan toplam kişi sayısı oranlanarak CHP'nin aldığı oy oranı bulunmuştur. Bu verilere göre, Cumhuriyet Halk Partisi'nin -1999 Genel Seçimleri hariç- 6 Alevi Köyünde %80 oy oranının altına düşmediği görülmektedir. 2011 yılındaki son genel seçimlerde de bu oranın %90'ın üstüne çıktığını görüyoruz. Bu da, Antalya ölçeğinde, Alevilerin Cumhuriyet Halk Partisi'nin "sadık seçmen"i olarak kabul edilmesinin doğruluğunu göstermektedir.

Ancak, Alevilerin CHP'nin "sadık seçmen"i kabul edilmesinin istisnası 1999 Genel Seçimlerinde yaşanmıştır. 1999 Genel Seçim sonuçlarına baktığımızda CHP'nin 6 Alevi köyünden almış olduğu oyların yarı yarıya düştüğünü görmekteyiz. Bunun nedeni, Alevi oylarının bir diğer "merkez sol" parti olan Bülent Ecevit önderliği'ndeki Demokratik Sol Parti'ye kaymış olmasıdır.

1999 Genel Seçimlerinin üzerinde özellikle durmak gerekir. Çünkü, bu seçim sonuçlarına göre bir önceki seçimde %10,7 oy oranı ile Meclise giren CHP, 1999 Genel Seçim sonuçlarına göre oy oranını %8,70'e düşürerek %10 ülke barajının altında kalmış ve Meclis'e girememiştir. Diğer taraftan, DSP de önceki seçimde aldığı %14,64'lük oy oranını %22,18'e çıkararak 1. parti olmuştur.

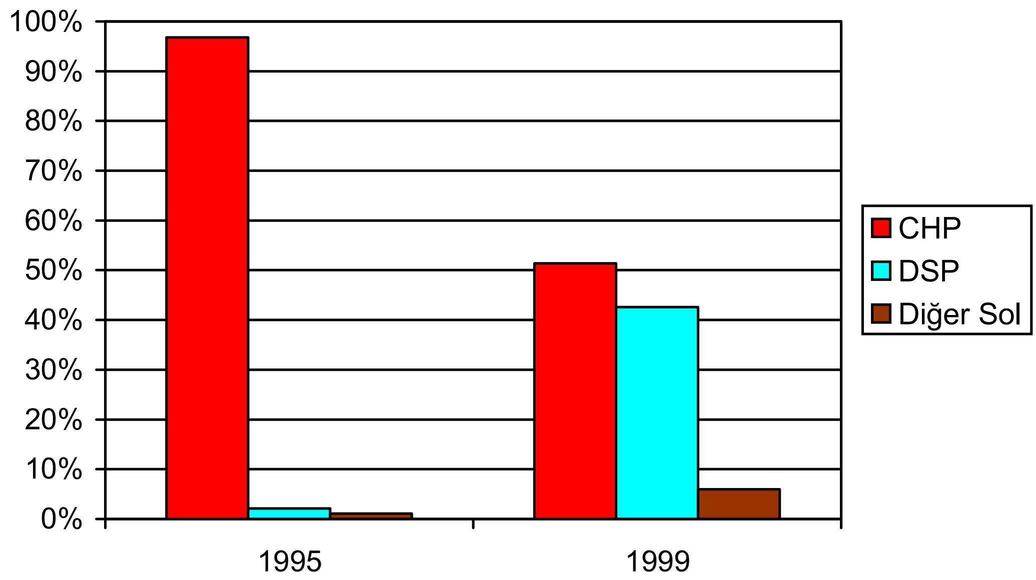
Alttaki grafikte, CHP ve DSP'nin 6 Alevi köyünün her birinde "sol" oyların ne kadarını aldığı görülmektedir.

Şekil.2. 16. 1995 ve 1999 Genel Seçimlerinde 6 Alevi köyündeki Sol oyların CHP ve DSP'ye dağılımı
(Kaynak: TÜİK, İlçe Seçim Kurulu Başkanlıkları)

Bu verilere göre, 6 Alevi köyünde 1995 Seçimlerinde "sol" oyların %95'inden fazlasını alan CHP, "sol" oylar içindeki oranını Tekkeköy'de %98,8'den %46'ya, Akçainiş'te %97'den %34,6'ya, Beşikci'de %98,2'den %68,3'e, Gökbük'te %95,3'ten %66,9'a, Menevşelik'te %95,8'den %65,8'e, Karatepe'de %95,5'den %53,5'e düşürmüştür. Buna karşın DSP, "sol" oylar içindeki oranını Tekkeköy'de %0,7'den %53,3'e, Akçainiş'te %2'den %57,6'ya, Beşikci'de %1,7'den %25,1'e, Gökbük'te %0,6'dan %24,4'e, Menevşelik'te %4,1'den %26,5'e, Karatepe'de %3,2'den %39,5'e yükseltmiştir.

6 Alevi köyündeki veriler birleştirilerek toplam değerlere ulaşıldığında, CHP'nin 1995 Genel Seçimlerinde, 6 Alevi köyündeki toplam "sol" oyların %96,8'ini almışken, bu oranın

Şekil.2.17. 1995 ve 1999 Genel Seçimlerinde 6 Alevi köydeki toplam Sol oyların CHP ve DSP'ye dağılımı
(Kaynak: TÜİK, İlçe Seçim Kurulu Başkanlıkları)

1999 Genel Seçimlerinde %51,4'e düştüğü görülmektedir. Buna karşın, DSP'nin 1995 Genel Seçimlerinde, 6 Alevi köyündeki toplam "sol" oyların sadece %2,1'ini almışken, bu oranın 1999 Genel Seçimlerinde bir anda %42,6'e çıktığı görülmektedir. Bu da, CHP'nin bir önceki genel seçime göre oylarının yarısına yakınını DSP'ye kaptırdığını göstermektedir. Bu veriler, kendi çalışma ölçeğimizde, CHP'nin 1999 Genel Seçimlerinde baraj altında kalmasında, Alevi oyların önemli bir kısmının CHP'den DSP'ye yönelmesinin önemli faktörlerden biri olduğu anlaşılmaktadır.

Alevi köylerin seçim sonuçlarının yıllara göre incelenmesi çalışması, 1999 Genel Seçimleriyle ilgili olarak başka bir konuda daha fikir vermektedir. Bu da, Alevilere hitap eden bir parti olarak kurulan Barış Partisi'nin Aleviler nazarında ilgi ve destek görüp görmediğidir.

Tablo.2.11. 1999 Genel Seçim sonuçlarına göre 6 Alevi köyünde Barış Partisi'nin durumu

6 Alevi Köyünün Toplam Seçmen Sayısı	2661
Barış Partisi'nin 6 Alevi Köyünden Aldığı Toplam Oy Sayısı	39
Barış Partisi'nin 6 Alevi Köyünden Aldığı Oy Oranı	%1,47
Barış Partisinin Tüm Türkiye'deki Oy Oranı	%0,25

(Kaynak:TÜİK)

Üstteki tablodan da anlaşılacağı üzere, Barış Partisi, 6 Alevi köyün tamamından toplamda sadece %1,47 oranında oy alabilmiştir. Sonuç olarak, sadece Alevilere hitap eden Barış Partisi 1999 Genel seçimlerinde Alevilerden hiçbir ilgi ve destek görmemiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ANTALYA'DAKİ ALEVİLERİN SİYASİ EĞİLİMİ ANKETİ

3.1. Yöntem

Antalya'daki Alevilerin siyasi eğilimlerini ortaya çıkarabilmek için en etkili veri toplama tekniklerinden birisi şüphesiz ankettir. Siyaset bilimi alanında yapılan çalışmalarda ve özellikle de siyasi eğilimler söz konusu olduğunda, anket çalışmaları veri sağlama açısından önemli hale gelmektedir. Ayrıca, anket çalışmaları, araştırma konusu ile ilgili olarak daha önce bilimsel araştırma yapılmadığı ve literatürde yeterli bilginin olmadığı zamanlarda bir tercih olmaktan çok zorunluluk haline gelmektedir.

Anket yöntemi her ne kadar araştırmacıya veri sağlama açısından önemli bir fayda sağlasa da diğer veri toplama tekniklerinde olduğu gibi belli olumsuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle, olumsuz yönleri bertaraf etmek ve anket sonucuna olan etkisini en aza indirmek için araştırmacının özel bir çaba göstermesi gerekmektedir.

Anket yönteminin olumlu yönleri:

Anket, araştırmacıya para, zaman ve enerji bakımından tasarruf sağlar.

- Anket yoluyla farklı kitlelere daha kolay ve daha kısa sürede ulaşabilme imkanı vardır.
- Anketlerde kişiler ad-soyad bilgilerini boş bırakabildikleri için –örneğin bir doğrudan görüşme tekniğine oranla- daha objektif bilgi edinilmesini sağlar.

Anket yönteminin olumsuz yönleri:

- Anket, araştırmacıya esneklik sağlamaz. Çünkü, anket uygulanırken araştırmacı ile cevaplayıcı yüz yüze bulunmadığı için, araştırmacı cevapları incelerken cevaplayıcıya yeniden ulaşıp o soruyla ilgili yeni bir soru sorma imkanına sahip değildir. Dahası, araştırmacı işaretlenen cevapların gerekçeleri hakkında bilgi edinemez.
- Anket ile sınırlı bilgi sağlanabilir, derinlemesine bilgi edinme imkanı yoktur.
- Anket, cevaplayıcılara angarya gelebilir, sıkabilir. Bu nedenle soruları okumadan rastgele işaretlemeler yapılabilir. Bu da anketin amacına ulaşmasını önleyeceği gibi, eğer bu tür işaretlemeler araştırmacı tarafından iyi tespit edilip değerlendirme dışı bırakılmazsa anket güvenilirliğini olumsuz etkiler.

3.1.1.Anketin Amacı

Anketin amacı Antalya'da yaşayan Alevilerin siyasi eğilimlerini ortaya çıkarmaktır. Bu bağlamda, şu soruların cevapları aranmıştır:

- Antalya'daki Aleviler "sol" partileri mi yoksa "sağ" partileri mi tercih etmektedirler?

- Türk siyasal yaşamında "sol" eğilimli ve Cumhuriyet Halk Partisi'nin sadık seçmeni olarak değerlendirilen Aleviler açısından, Antalya özelinde bu durum geçerli midir?

- Antalya'daki Aleviler son yıllarda yapılan genel ve yerel seçimlerde tercihlerini hangi partilerden ya da Büyükşehir belediye başkan adaylarından yana kullanmışlardır?

- Antalya'daki Aleviler kendilerini siyasi (ideolojik) olarak nasıl tanımlamaktadırlar?

- Alevilerin genel siyasete ve siyasi partilere bakışı nasıldır?

- Antalya'daki Alevilerin oy verme eğiliminde hangi faktörler ön plana çıkmaktadır? vs.

3.1.2.Anketin Hedef Kitlesi

Antalya'da yaşayan farklı yaş, cinsiyet, meslek, eğitim durumu ve etnik kökenden Aleviler.

3.1.3.Evren ve Örneklem

<u>Anketin Evreni:</u> Antalya'da yaşayan, farklı yaş, cinsiyet, meslek, eğitim durumu, etnik kökenden Aleviler.
<u>Anketin Örneklemi:</u> Antalya'da yaşayan, farklı yaş, cinsiyet, meslek, eğitim durumu, etnik kökenden 200 Alevi yurttaş.

Örneklem seçiminde yöntem olarak olasılıksız örneklemenin türleri olarak karşımıza çıkan gönüllü örnekleme[5] ve kartopu örnekleme[6] yöntemleri kullanılmıştır.

Örneklem büyüklüğün hesaplanması: Evren büyüklüğünün (n) –yani Antalya'daki Alevi yurttaşların- sayısal olarak bilinmemesi, hata payı(d) ve anlamlılık düzeyini (α) tahmin zorluğu, ankete konu olan olgunun görülme sıklığı (p) ile görülmeme sıklığının (q) tam olarak

---

[5] Gönüllü örnekleme: Evrenin homojen yapıda olduğu durumlarda kullanılır. Bu yönteme göre, anket evrenin tamamına gönderilir/teslim edilir ya da evrenin tamamına ankete katılma çağrısı yapılır, kabul edip ankete katılan herkes örneklemi oluşturur. (Türker, 2011-b)

[6] Kartopu örneklemede öncelikle evrene ait birimlerden birisi ile temas kurulur. Temas kurulan birimin yardımıyla ikinci birime, ikinci birimin yardımıyla üçüncü birime gidilir. Bu şekilde, sanki bir kartopunun büyümesi gibi örneklem büyüklüğü genişler. (Türker, 2011-b)

belirlenememesi gibi nedenlerle örneklem büyüklüğünün doğru olarak hesaplanabilmesi olası değildir. Bu nedenle akademisyenlerce de kabul görebilecek değer olarak 200 anket sayısının evreni yorumlamada yeterli olduğu düşünülmüştür. (Türker, 2011-b)

3.1.4.Güvenilirlik[7] (İç Tutarlılık)

Anketin güvenilirliğinin analizinde en çok bilinen ve kullanılan analiz "Cronbach Alfa"dır. Cronbach Alfa değerine ulaşırken, ölçekte yer alan her bir soru çıkarıldığında ölçeğin güvenilirliğinin ne şekilde etkileneceği de incelenir. Cronbach Alfa değerinin 0,7'den büyük olması anketin güvenilirliğini gösterir.

Anket sonuçları SPSS İstatistik Programı'na girildiğinde Cronbach Alfa değeri ölçek bazında Genel Siyasete Bakış ve Genel Düşünceler bölümündeki tutum ölçekli 16 soru açısından 0,705 olarak bulunmuştur. Bu sonuç, Antalya'daki Alevilerin Siyasi Eğilimleri Anket Çalışması'nın tutum ölçeklerinin (kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, fikrim yok, katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum) güvenilir yani kendi içinde tutarlı olduğunu göstermektedir (Türker, 2011-a; Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004, s.50).

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,705	16

Anket çalışması öncesinde soruların güvenilirliğini test etmek için 38 adet "ön anket" yapılmıştır. Ön anketin Cronbach Alfa değeri de 0,701 olarak ölçülmüştür. Ön anketten elde edilen sonuçlar doğrultusunda çelişkili ve cevaplayıcı tarafından tam olarak algılanamayan sorular elenmiştir.

3.1.5. Anket Uygulama Yöntemleri

Antalya'daki Alevilerin Siyasi Eğilimleri Anket çalışmasında 3 farklı anket uygulama yöntemi kullanılmıştır. Bunlar: Görüşme yöntemi, gönderme yöntemi ve e-mail yöntemidir.

Anketlerin yaklaşık %25'i, Kepez Alevi Kültür Derneği tarafından organize edilen Kadın Dayanışma Gecesi ile Konyaaltı Alevi Kültür Derneği tarafından organize edilen Kahvaltı etkinliğinde araştırmacı tarafından görüşme yoluyla yüz yüze doldurmuştur. Yine, anketlerin

[7] Ölçme aracının tutarlı/kararlı ölçme yapma karakterinde olması anlamını taşır.

%25'i Alevi Kültür Dernekleri'nde yöneticilik yapan ya da yapmış olan kişiler eliyle doldurulması için hedef kitleye gönderilmiştir. Anketlerin %50'si, akademik ve kişisel anket çalışmaları için ücretli altyapı desteği veren freeonlinesurvey.com adlı internet sitesinin altyapı desteği kullanılarak, Alevi olduğu belirlenen kişilerin e-mail ve Facebook mail adreslerine ankete katılma daveti gönderilmesi suretiyle doldurulmuştur.

Anket çalışması kapsamında yaklaşık 250 adet anket doldurulmuştur. Ancak, doldurulan anketlerin bir kısmının, tamamı doldurulmamış ve yarım bırakılmış anketlerden oluştuğu belirlendi. Bir kısmında, anket ciddiye alınmamış olacak ki, tüm cevaplarda aynı şıkların işaretlenerek geçiştirildiği tespit edildi. Bir kısmında, yaş, cinsiyet, meslek vb gibi olgusal sorular boş bırakılmıştı. Anket sonuçlarının güvenilirliğinin olumsuz etkileyecek olan bu anketler değerlendirme dışı bırakılarak en doğru sonucu verebilecek ve kendi içinde tutarlı 200 adet anket değerlendirmeye alınmıştır.

3.2. İçerik ve Sonuçlar

Antalya'daki Alevilerin Siyasi Eğilimleri Anketi'nde yer alan sorular şu şekilde kategorize edilmiştir:

1) Olgusal sorular[8] (6 adet)
2) Tutum ve inanç soruları[9] (16 adet)

Olgusal sorular anketi dolduran kişiyi tanımaya yönelik olarak sorulan sorulardır. Bu şekilde anketi dolduran kişilerin kişisel ve sosyal özelliklerini öğrenmek mümkün olabilmektedir. Yaş, cinsiyet, meslek, eğitim durumu gibi farklı nitelikler kişilerin eğilimlerinin farklılaşmasını etkileyen faktörlerdendir. Bu nedenle bu tür olgusal nitelikler ile verilen cevaplar arasındaki ilişkinin iyi analiz edilmesi gerekmektedir.

Olgusal soruların bir diğer önemli işlevi, anketi dolduran ve örneklemi oluşturan kişilerin sahip olduğu olgusal niteliklerin, evreni yansıtabilecek bir oranda temsil edilmesini sağlamasıdır. Örneğin, anketteki kadın-erkek sayısının birbirine yakın olması, yaş gruplarının dengeli dağıtılması, farklı meslek gruplarından kişilere dengeli olarak yer verilmesi, farklı etnik gruptaki kişilerin evreni yansıtacak şekilde oranlanması anket sonuçlarının başarı oranını artıracaktır.

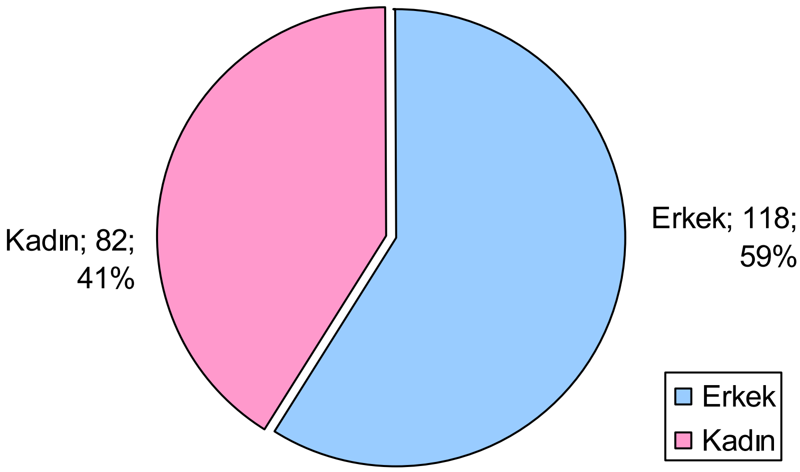
Tutum ve inanç soruları da ankete katılanların oy verme eğilimlerini ve genel siyasete bakışlarını ortaya koyan ve araştırmacıyı verilen cevaplar doğrultusunda belli bir sonuca götüren sorulardır.

---

[8] Yaş, cinsiyet, meslek, etnik köken vs.
[9] Oy verme eğilimi, genel siyasete bakış vs.

ANKETİN OLGUSAL SORULARI (KATILANLARIN OLGUSAL NİTELİKLERİ):

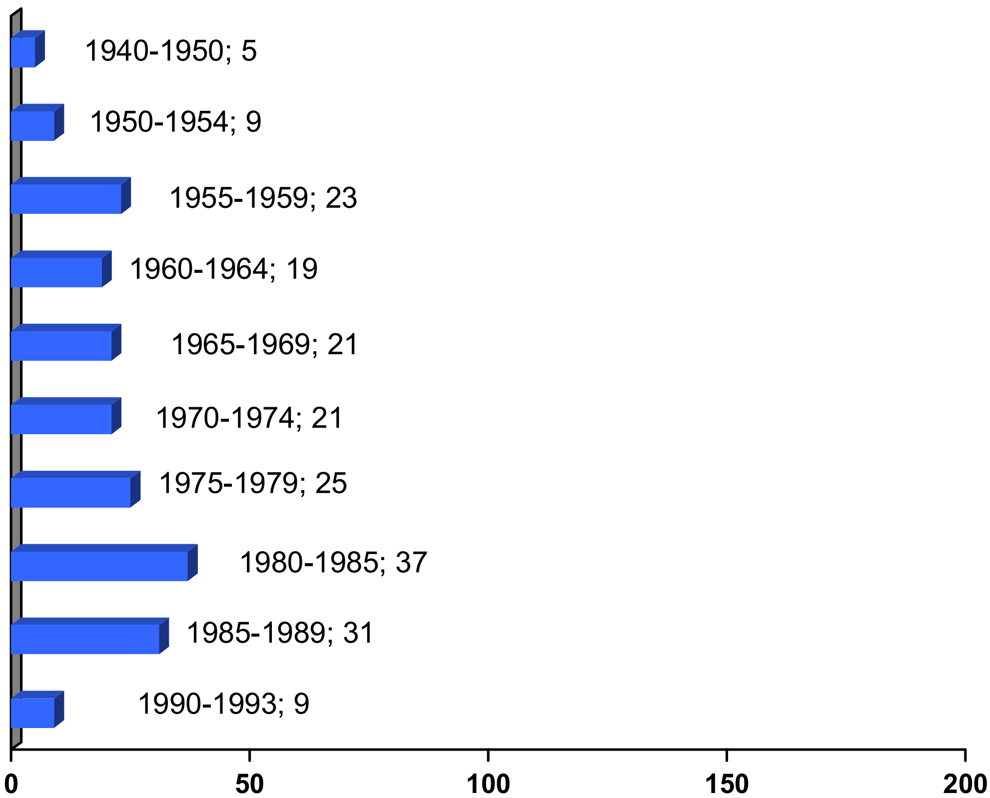
1- Cinsiyet:

Şekil.3.1. Ankete katılanların cinsiyet dağılımı (kişi sayısı-yüzde)

Ankete katılan Alevilerin 118'i erkek, 82'si de kadınlardan oluşmaktadır. Bu sayıları oranladığımızda erkek katılımcıların oranı %59, kadın katılımcıların oranı da %41 olarak hesaplanmıştır.

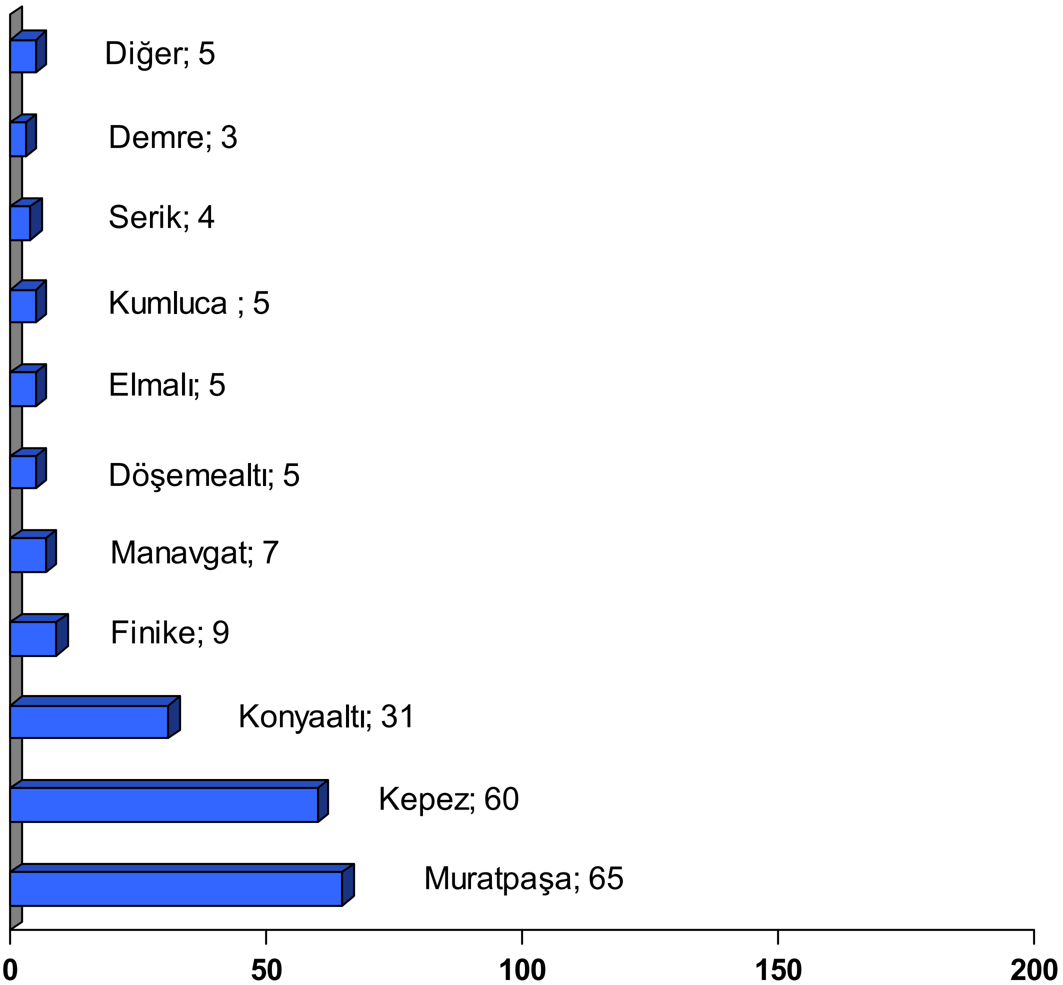
2- Doğum tarihi:

Şekil.3.2. Ankete katılanların doğum tarihlerinin dağılımı (kişi sayısı)

Ankete katılanların 2'si 1993, 1'i 1992, 4'ü 1991, 2'si 1990, 4'ü 1989, 6'sı 1988, 4'ü 1987, 4'ü 1986, 13'ü 1985, 10'u 1984, 7'si 1983, 5'i 1982, 7'si 1981, 8'i 1980, 9'u 1979, 3'ü 1978, 6'sı 1977, 4'ü 1976, 3'ü 1975, 2'si 1974, 5'i 1973, 3'ü 1972, 2'si 1971, 9'u 1970, 4'ü 1969, 3'ü 1968, 5'i 1967, 2'si 1966, 7'si 1965, 1'i 1964, 7'si 1963, 3'ü 1962, 2'si 1961, 6'sı 1960, 7'si 1959, 6'sı 1958, 3'ü 1957, 2'si 1956, 5'i 1955, 3'ü 1954, 2'si 1953, 1'i 1952, 2'si 1951, 1'i 1950, 1'i 1949, 1'i 1948, 1'i 1947, 1'i 1941, 1'i de 1940 doğumlulardan oluşmaktadır.

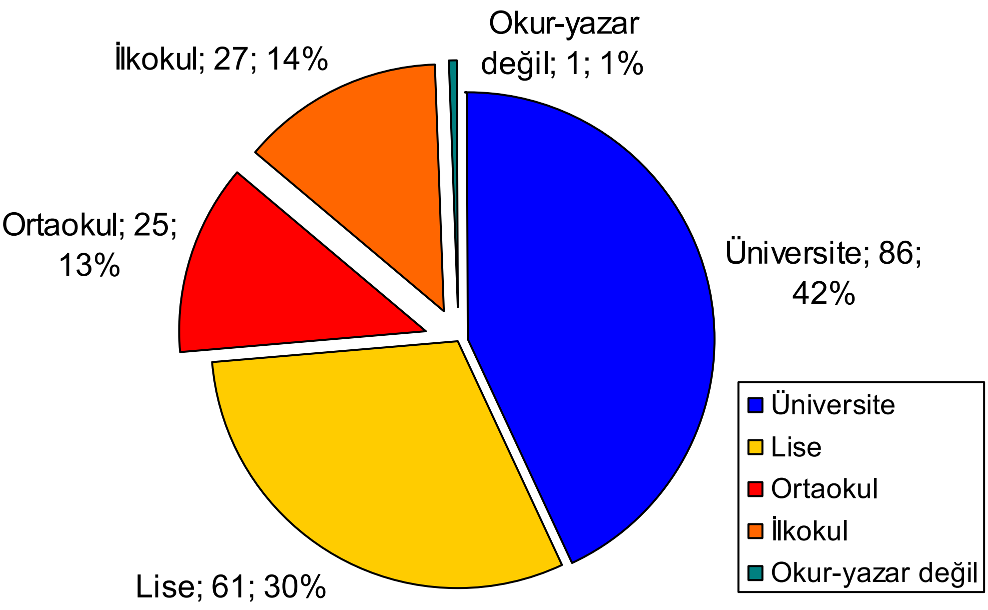
3- İkametgah:

Şekil.3.3. Ankete katılanların oturdukları ilçelere göre dağılımı (kişi sayısı)

Ankete katılan Alevilerin 65'i Muratpaşa, 60'ı Kepez, 31'i Konyaaltı, 9'u Finike, 7'si Manavgat, 5'i Döşemealtı, 5'i Elmalı, 5'i Kumluca, 4'ü Serik, 3'ü Demre, 1'i Aksu, 1'i Akseki, 1'i Alanya, 1'i Gazipaşa, 1'i Kemer, 1'i de Korkuteli ilçesinde ikamet etmektedir. Kaş, İbradı ve Gündoğmuş ilçelerinden ankete katılan kişi olmamıştır. Buna göre, ankete katılan Alevilerin %81'i Antalya'nın Kent Merkezinde, %19'u da Antalya'nın ilçelerinde ikamet etmektedir.

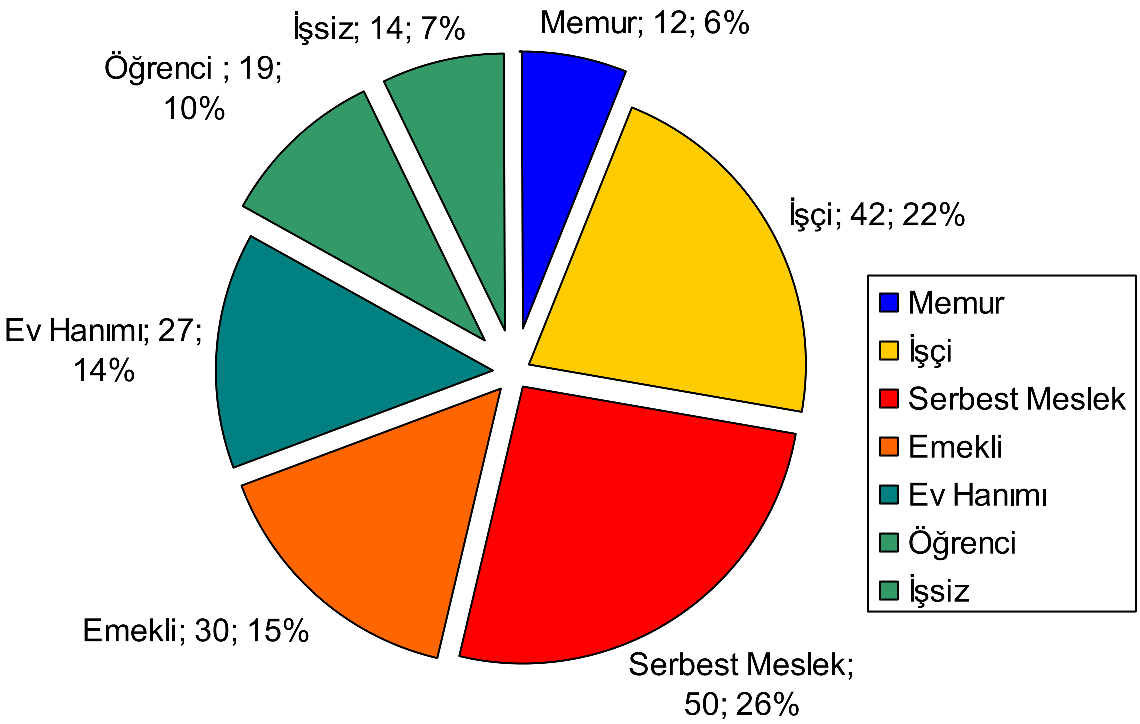
4- Eğitim Düzeyi:

Şekil.3.4. Ankete katılanların eğitim düzeylerine göre dağılımı (kişi sayısı-yüzde)

Ankete katılan Alevilerin 86'sı üniversite, 61'i lise, 25'i ortaokul, 27'si ilkokul mezunudur. 1 kişi de okur-yazar değildir. Bu sayıları oranladığımızda cevaplayıcıların %42'si üniversite, %30,5'i lise, %12,5'i ortaokul, %13,5'i de ilkokul mezunudur. Okur-yazar olmayan oranı da %0,5'dir.

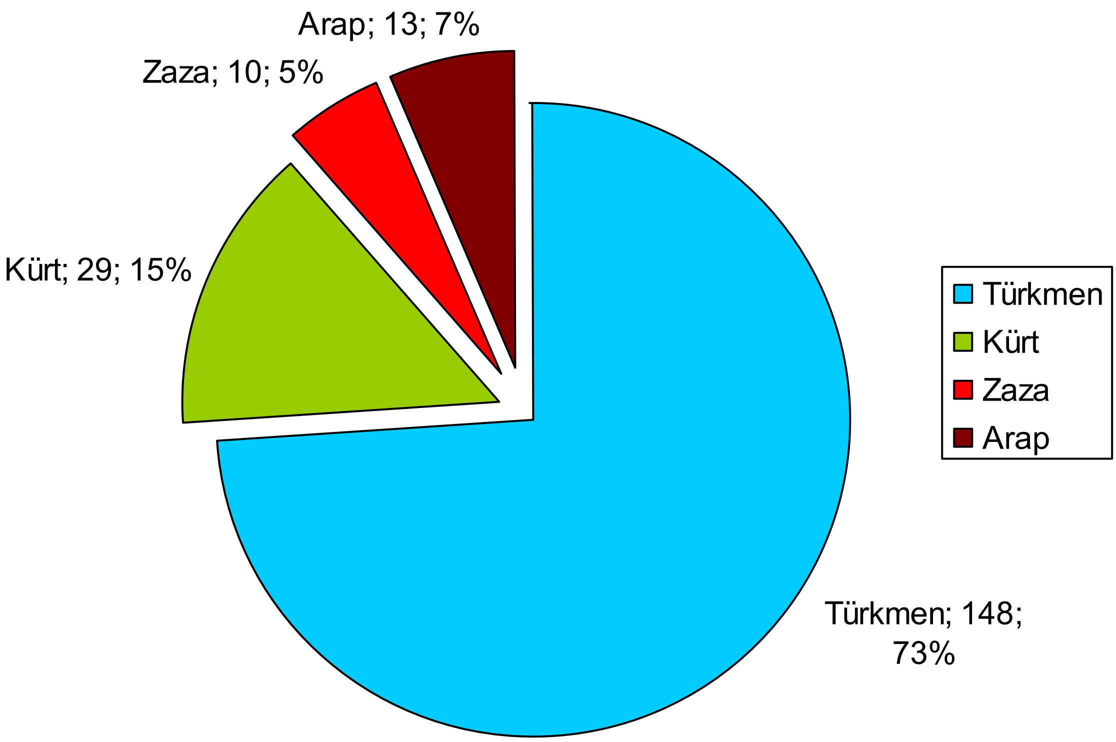
5- Mesleği:

Şekil.3.5. Ankete katılanların mesleklerine göre dağılımı (kişi sayısı-yüzde)

Ankete katılan Alevilerin 12'si memur, 48'i işçi, 50'si serbest meslek erbabı, 30'u emekli, 27'si ev hanımı, 19'u öğrenci ve 14'ü işsizdir. Bu sayıları oranladığımızda cevaplayıcıların %6'sı memur, %24'ü işçi, %25'i serbest meslek erbabı, %15'i emekli, %13,5'i ev hanımı, %9,5'i öğrenci ve %7'si işsiz olarak karşımıza çıkmaktadır.

6- Alevi Tanımlaması (Etnik Köken):

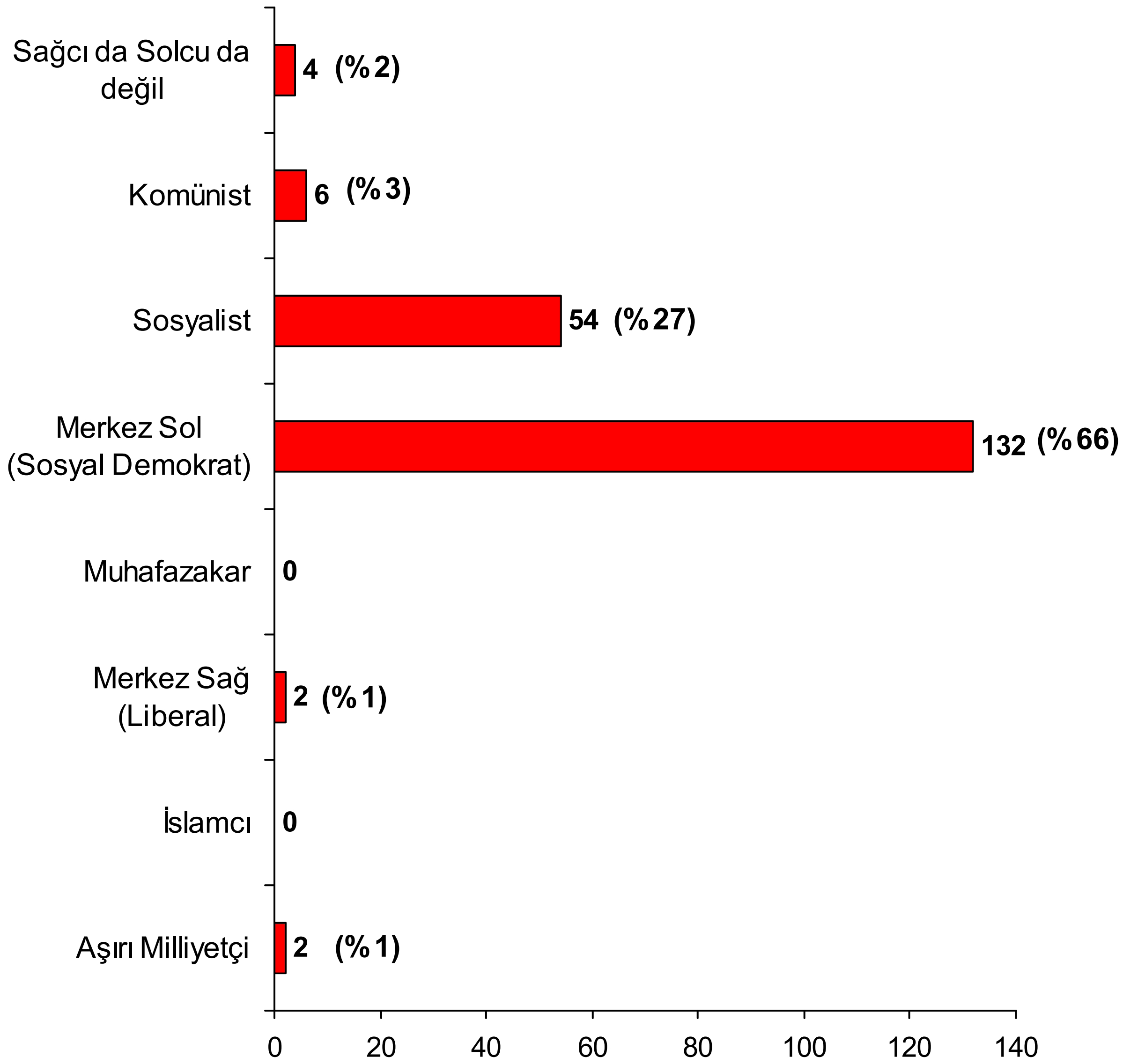
Şekil.3.6. Ankete katılanların etnik kökenlere göre dağılımı

Ankete katılan Alevilerin etnik kökenlere göre dağılımına baktığımızda; 148'i Türk etnik kökeninden, 29'u Kürt etnik kökeninden, 13'ü Arap etnik kökeninden ve 10'u da Zaza etnik kökenindendir.

Antalya'daki Alevilerin Siyasi Eğilimi Anketi'ne katılan Alevilerin cinsiyete, yaşa, oturdukları yere, eğitim düzeyine, mesleklere ve etnik kökenlere göre dağılımı bu şekilde oluşmuştur. Bu olgusal niteliklerin bazılarında (cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, meslek) mümkün olduğu ölçüde dengeli dağılım sağlanmışken, bazılarında da (yaşadığı yer, etnik köken) gerçeğine yakın oransal dağılım sağlanmıştır. Bu olgusal özelliklerdeki dağılımın niteliğe göre dengeli veya gerçeğe yakın oranda yapılması, örneklemin evrenin özelliklerini yansıtmasını sağlayacağından, anketin başarısı açısından oldukça önemlidir. Bu şekilde, anketin başarısında önemli paya sahip olan katılımcıların olgusal niteliklerinin tesadüfi olarak anketin başarısını olumsuz etkileme ihtimali ortadan kaldırılmış olur.

ANKETİN TUTUM VE İNANÇ SORULARI
(OY VERME EĞİLİMİ)

1- Bir Alevi olarak kendinizi siyasi (ideolojik) olarak nasıl tanımlıyorsunuz?

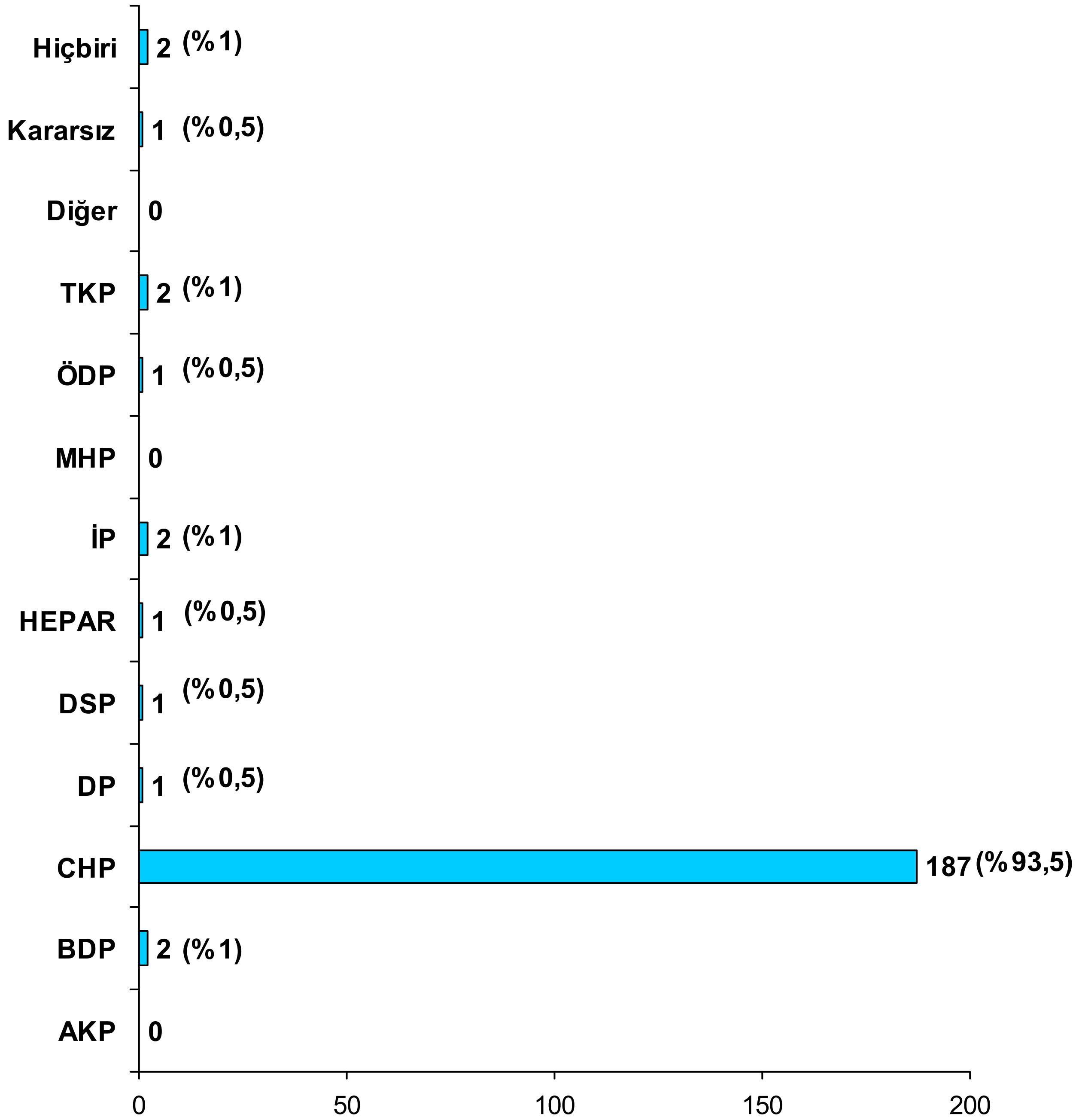

Şekil.3.7. Ankete katılanların kendini ideolojik tanımlaması (kişi sayısı-yüzde)

Ankete katılan Alevilerin 132'si (%66) kendini ideolojik olarak "sosyal demokrat", 54'ü (%27) "sosyalist", 6'sı (%3) "komünist", 2'si (%1) "liberal", 2'si de (%1) "aşırı milliyetçi" olarak tanımlamaktadır. Kendini "sosyalist" tanımlayanlarla, "komünist" tanımlayanları aynı ideolojik kökenden beslendikleri için bir arada düşünmek mümkündür.

Bu sonuçları sağcı ve solcu olarak gruplandırdığımızda; ankete katılanların 192'si (%96) kendini "solcu" olarak tanımlarken, 4'ü de (%2) kendini "sağcı" olarak tanımlamaktadır. Ayrıca, ankete katılanların 4'ü (%2) kendini sağcı olarak da solcu olarak da görmemektedir.

2- Şuanda bir genel seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz? (Mart-Haziran 2011)

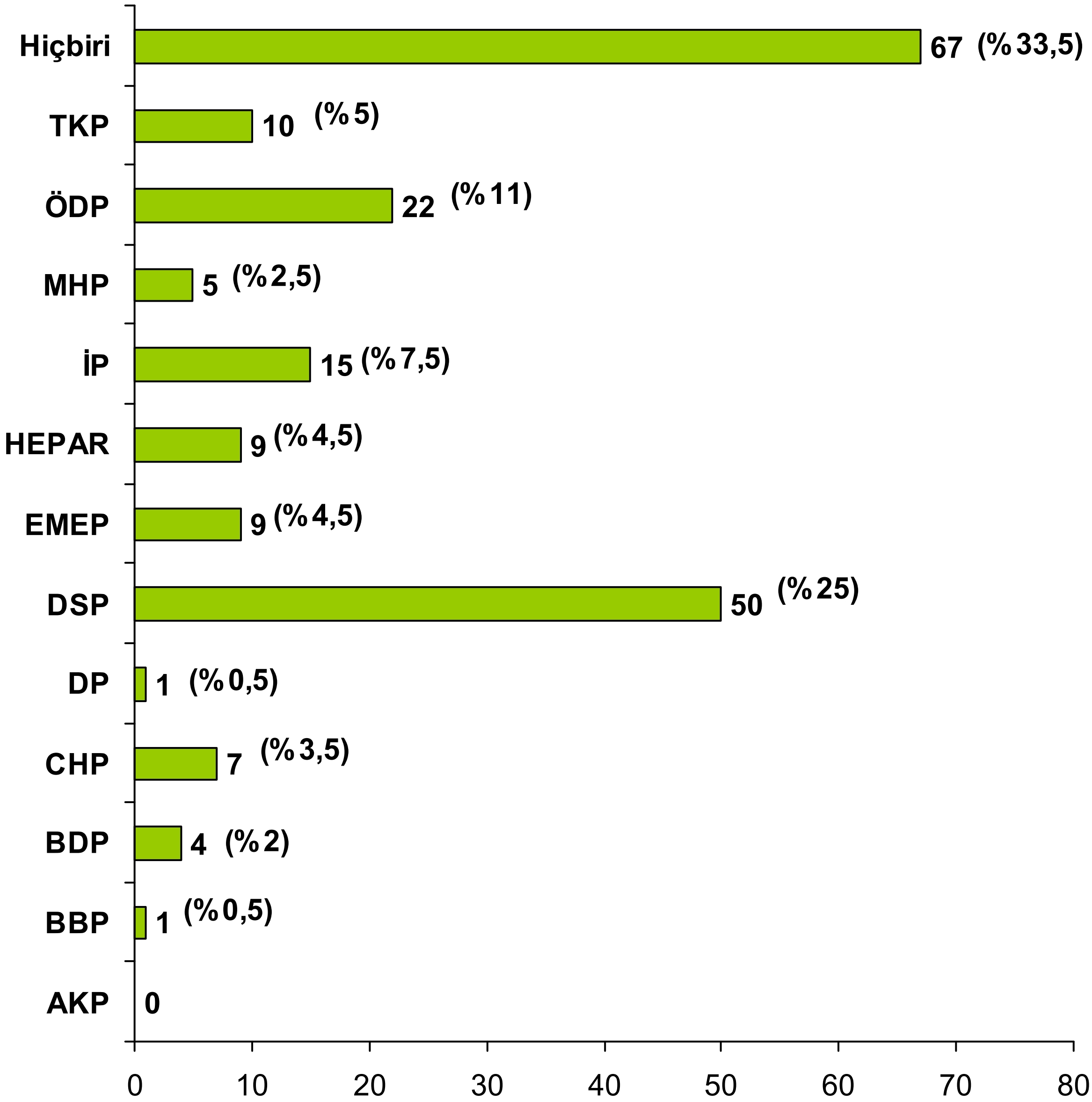

Şekil.3.8. Ankete katılanlar şu an seçim olsa oy verecekleri partilerin dağılımı (kişi sayısı-yüzde)

Ankete katılan Alevilerin 187'si (%93,5) "Şu anda bir seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?" sorusuna Cumhuriyet Halk Partisi cevabını vermiştir. Kalan 13 kişinin 2'si (%1) İşçi Partisi'ne, 2'si (%1) Türkiye Komünist Partisi'ne, 2'si (%1) Barış ve Demokrasi Partisi'ne, 1'i (%0,5) Demokrat Parti'ye, 1'i (%0,5) Demokratik Sol Parti'ye, 1'i (%0,5) Hak ve Eşitlik Partisi'ne, 1'i de (%0,5) Özgürlük ve Dayanışma Partisi''ne oy vereceğini belirtmiştir. Yine, 1'i (%0,5) kararsız, 2'si (%1) de hiçbiri seçeneklerini işaretlemişlerdir. Adalet ve Kalkınma Partisi ile Milliyetçi Hareket Partisi'ne oy vereceğini belirten kimse olmamıştır.

Kendini ideolojik olarak "sosyalist" tanımlayan 54 kişinin 46'sının, kendini "komünist" olarak tanımlayan 6 kişinin 5'inin, kendini Sağcı da Solcu da görmeyen 4 kişinin tamamının "sosyal demokrat" yönüyle ön plana çıkan CHP'ye oy vereceklerini belirtmeleri üzerinde durulması gereken detaylardan birisidir.

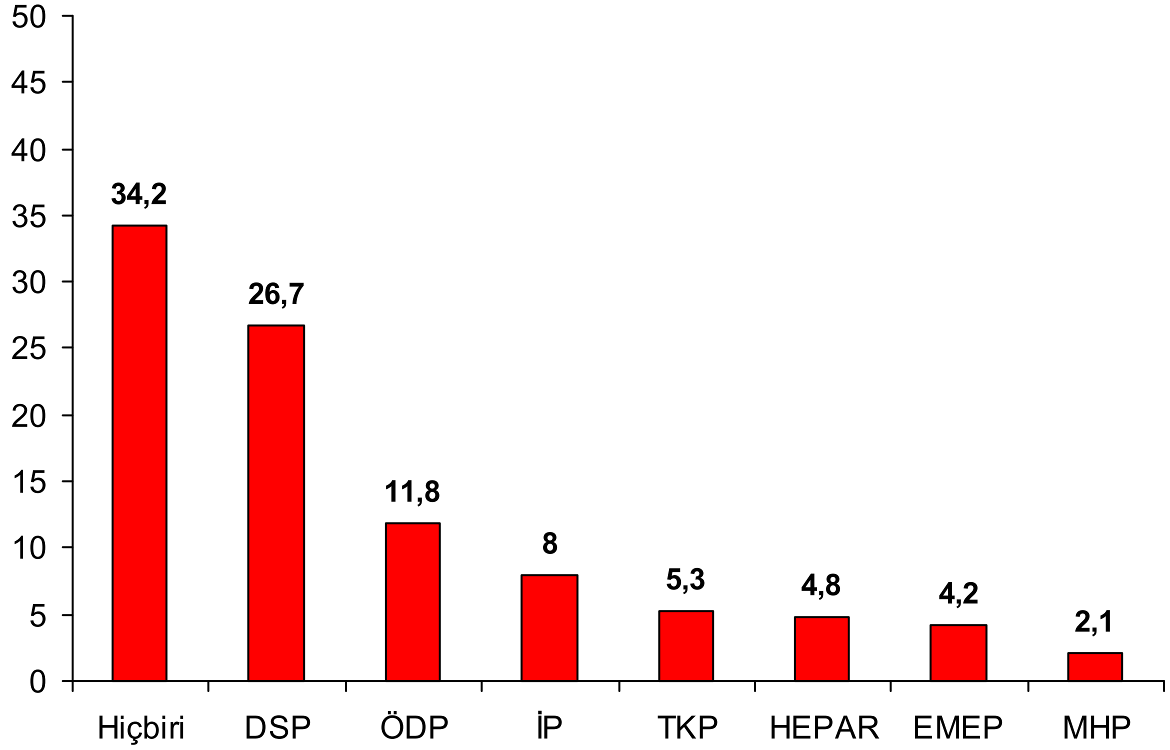
3- Seçimde 2 oy kullanacak olsanız, <u>kendi partiniz dışında</u> 2. olarak hangi partiye oy verirsiniz?

Şekil.3.9. Ankete katılanlar şu an seçim olsa oy verecekleri 2. partilerin dağılımı (kişi sayısı-yüzde)

Ankete katılan Alevilerin 50'si (%25) Demokratik Sol Parti'yi kendi partisine alternatif olarak görürken, 22'si (%11) Özgürlük ve Dayanışma Partisi'ni, 15'i (%7,5) İşçi Partisi'ni, 10'u (%5) Türkiye Komünist Partisi'ni, 9'u (%4,5) Hak ve Eşitlik Partisi'ni, 9'u (%4,5) Emek Partisi'ni, 7'si Cumhuriyet Halk Partisi'ni (%3,5), 5'i (%2,5) Milliyetçi Hareket Partisi'ni, 4'ü

(%2) Barış ve Demokrasi Partisi'ni, 1'i de (%0,5) Demokrat Parti'yi kendi oy verdikleri partinin alternatifi olarak benimsemişlerdir.

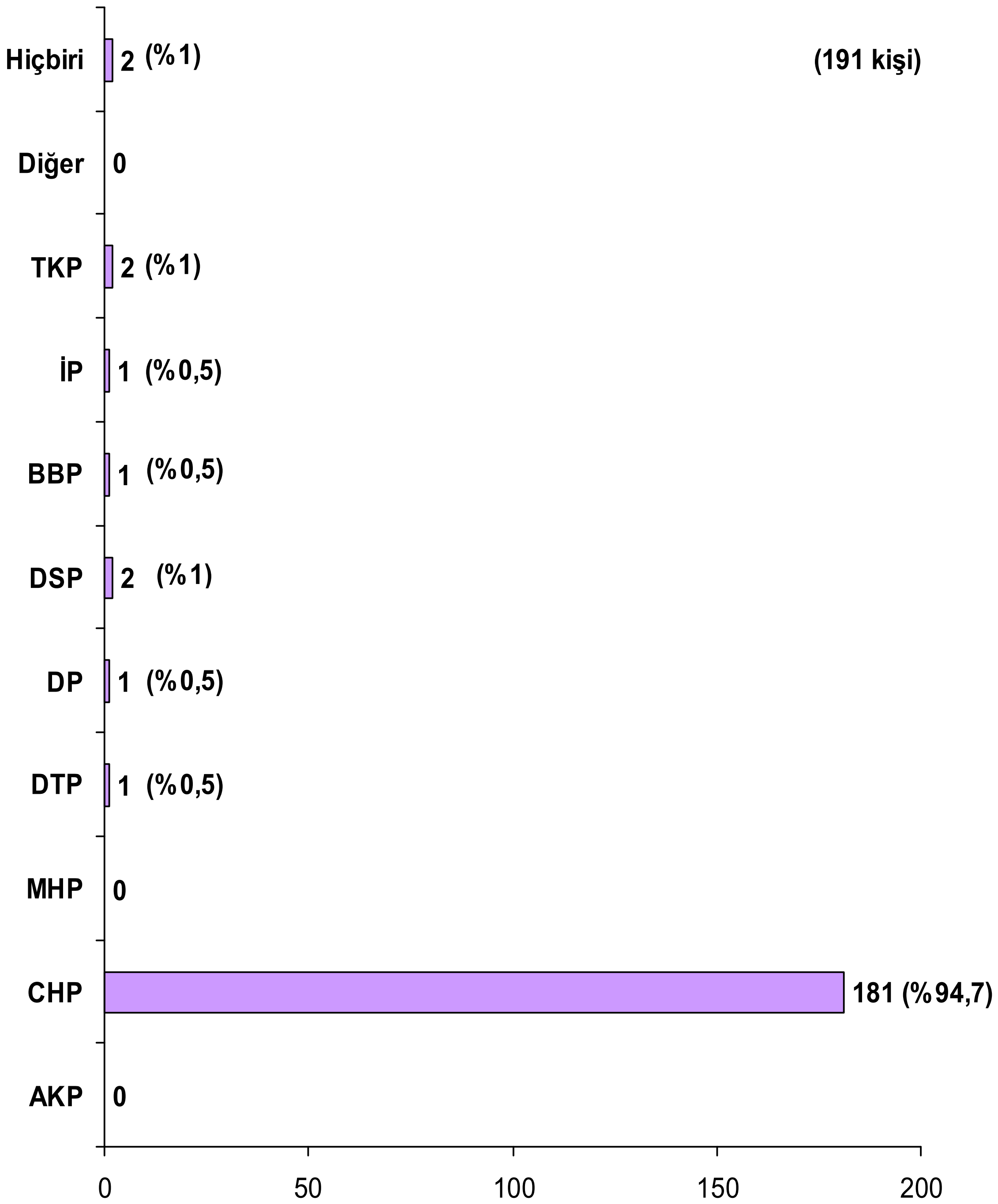
Şekil.3.10. CHP'ye oy verenlerin 2. parti tercihleri (yüzde)

Ankette CHP'ye oy vereceğini belirten 187 kişinin hangi partiyi CHP'nin alternatifi olarak gördüğüne baktığımızda; %26,7 ile DSP, %11,8 ile ÖDP ve %8 ile İP'nin başı çektiğini görüyoruz. Daha önemlisi CHP'ye oy vereceğini belirten 187 kişinin %34,2'si, yani her 3 CHP'liden 1'i, CHP'ye alternatif olabilecek herhangi bir parti olduğuna inanmamaktadırlar.

Bu arada CHP'ye oy vermeyen %3,5 oranında bir katılımcının, kendi partileri dışında 2. parti olarak CHP'yi görmeleri de önemli bir noktadır. Ayrıca, CHP'ye oy veren katılımcıların %6,9'unun CHP'nin alternatifi olarak aşırı milliyetçi Hak ve Eşitlik Partisi ile Milliyetçi Hareket Partisi'ni görmeleri diğer bir önemli noktadır.

Kendini ideolojik olarak "sosyalist" ya da "komünist" olarak tanımlayan ancak "sosyal demokrat" yönüyle ön plana çıkan CHP'ye oy veren katılımcıların, CHP'ye alternatif olarak gördükleri partiler incelendiğinde; bu sefer kendi ideolojilerine daha yakın partileri ön plana çıkardıkları anlaşılmaktadır. Bu açıdan, TKP, ÖDP, İP, EMEP, BDP gibi "sosyalist" ideolojiden beslenen partiler, CHP'ye oy veren "sosyalist" ve "komünist" katılımcılar açısından CHP'nin alternatifi olarak görülmektedir. Hatta, bu noktada, eğer bu partiler %10 ülke barajını geçebilecek olsaydı, bu kişiler oylarını bu partilere mi atarlardı yoksa yine CHP'ye mi atarlardı sorusu gündeme gelebilir. Bu fikrin mutlaka ki doğruluk payı vardır, ancak bu ne oranda doğrudur ya da CHP oylarına etkisi ne oranda olur bunu kestirmek mevcut verilere göre mümkün değildir.

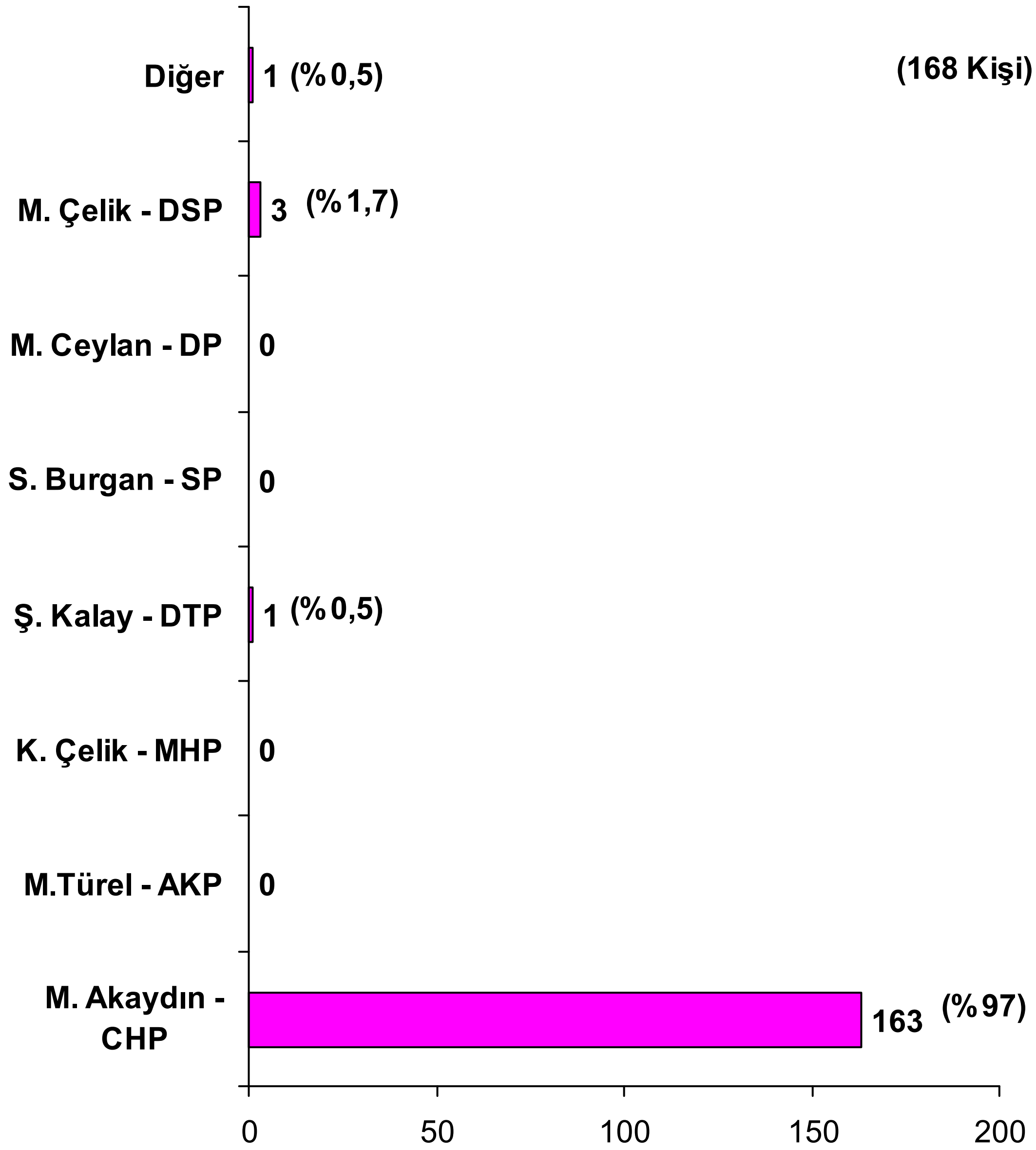
4- 29 Mart 2009 tarihindeki son Yerel Seçimlerde Antalya İl Genel Meclisi için hangi partiye oy verdiniz?

Şekil.3.11. Ankete katılanların 2009 Yerel Seçimleri İl Genel Meclisi oy dağılımı

2009 Yerel Seçimlerinde İl Genel Meclisi için oy kullanan 191 Alevinin 181'i (%94,7) oyunu CHP yönünde kullanmıştır. Kalan 10 kişinin 2'si (%1) DSP'ye, 2'si (%1) TKP'ye, 1'i (%0,5) İP'ye, 1'i (%0,5) BBP'ye, 1'i (0,5) DTP'ye, 1'i de (%0,5) DP'ye oyunu vermiştir. MHP ve AKP ankete katılan Alevilerin hiçbirinden oy alamamıştır.

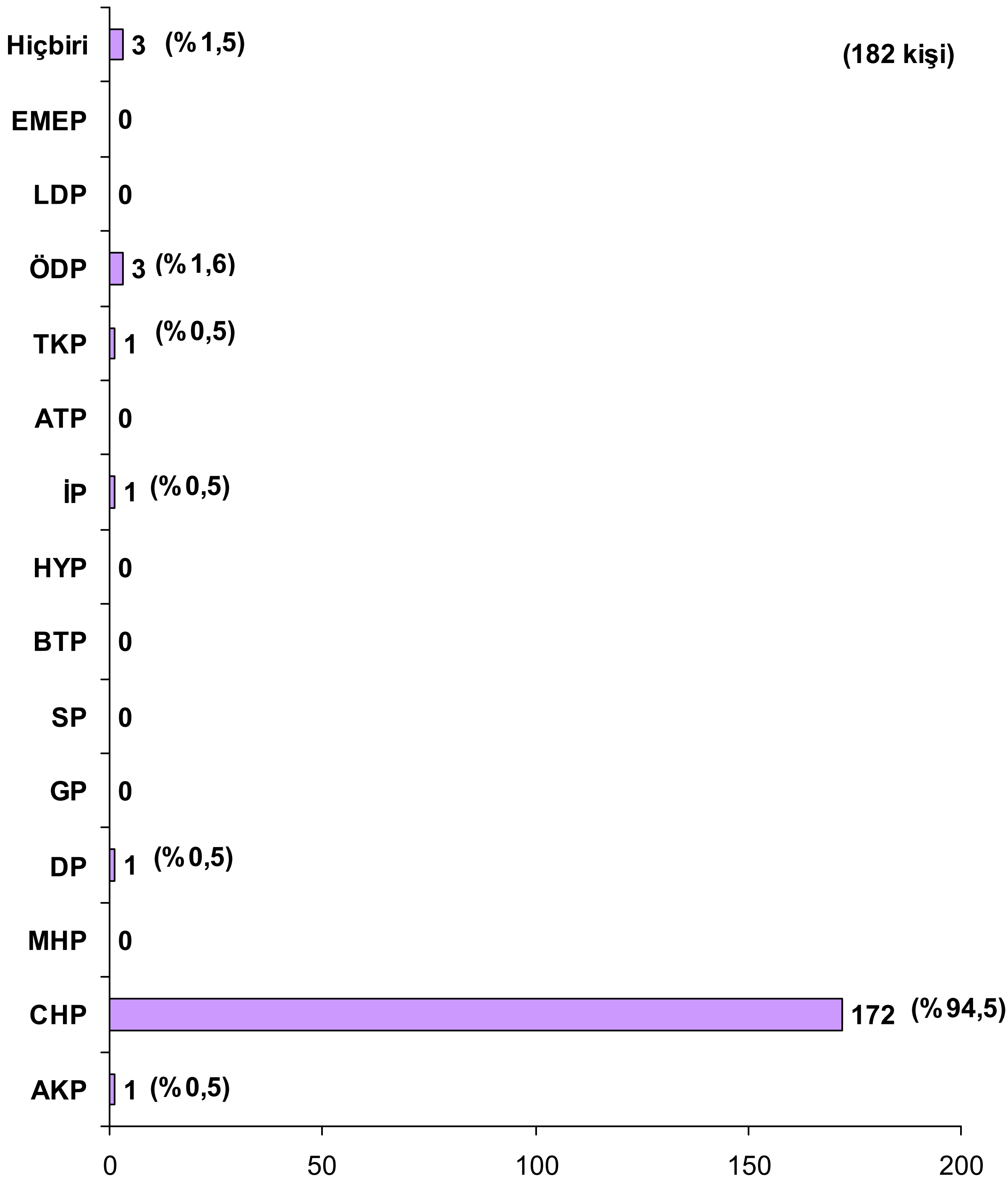
5- 29 Mart 2009 tarihindeki Son Yerel Seçimlerde Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı için hangi adaya-partiye oy verdiniz?

Şekil.3.12. Ankete katılanların 2009 Yerel Seçimleri B.şehir Belediye Başk. için oy dağılımı (kişi sayısı-yüzde)

2009 Yerel Seçimlerinde Antalya Büyükşehir sınırları içerisinde oy kullanan 168 Alevi'nin 163'ü (%97) oylarını CHP'nin adayı olan Mustafa Akaydın'a verdiklerini belirtmişlerdir. Kalan 5 kişinin 3'ü (%1,7) DSP'nin adayı Mehmet Çelik'e oy verirken, 1'i (%0,5) de DTP'nin adayı Şemsettin Kalay'a oyunu vermiştir. 1 kişi de boş kullanmış ya da bağımsız adaylara oyunu vermiştir. AKP'nin adayı Menderes Türel ile MHP'nin adayı Kemal Çelik ankete katılan Alevilerden oy alamamıştır. Bu sonuçlar, genel seçimlerde Alevilerden çok yüksek oranlarda oy alan Cumhuriyet Halk Partisi'nin Yerel Seçimlerde de aynı oy oranını yakalamakta zorlanmadığını açıkça göstermektedir.

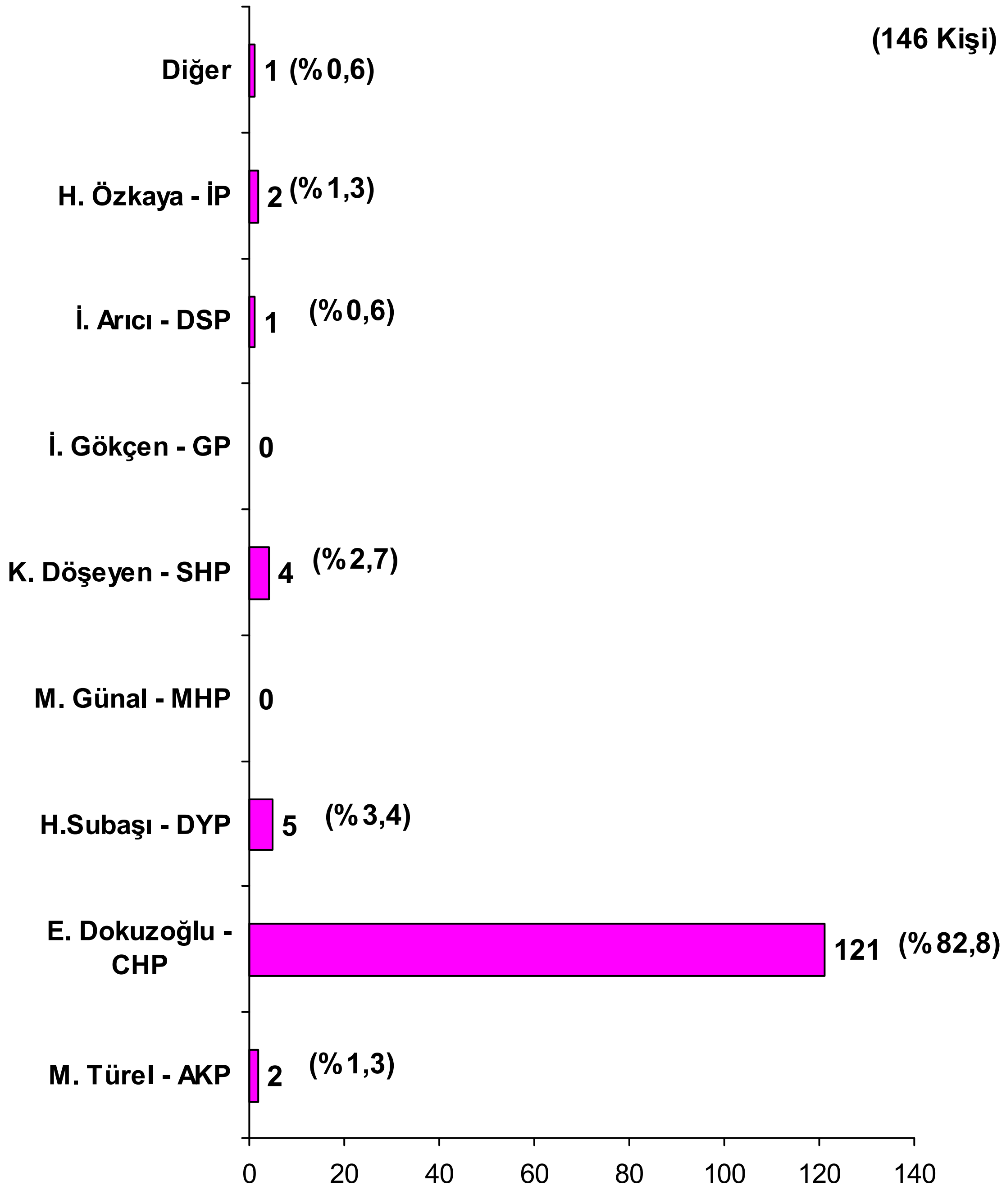
6- 22 Temmuz 2007 tarihindeki Milletvekili Genel Seçimlerinde hangi partiye oy verdiniz?

Şekil.3.13. Ankete katılanların 2007 Genel Seçimleri oy dağılımı (kişi sayısı-yüzde)

2007 Genel Seçimlerinde oy kullanan 182 Alevi'nin 172'si (%94,5) Cumhuriyet Halk Partisi'ne oyunu vermiştir. Kalan 10 Alevinin 3'ü (%1,6) oyunu Özgürlük ve Dayanışma Partisi'ne, 1'i (%0,5) Türkiye Komünist Partisi'ne, 1'i (%0,5) İşçi Partisi'ne, 1'i (%0,5) Demokrat Parti'ye, 1'i (%0,5) Adalet ve Kalkınma Partisi'ne verirken, 3 kişi de (%1,5) oyunu ya bağımsız ya da boş atmıştır.

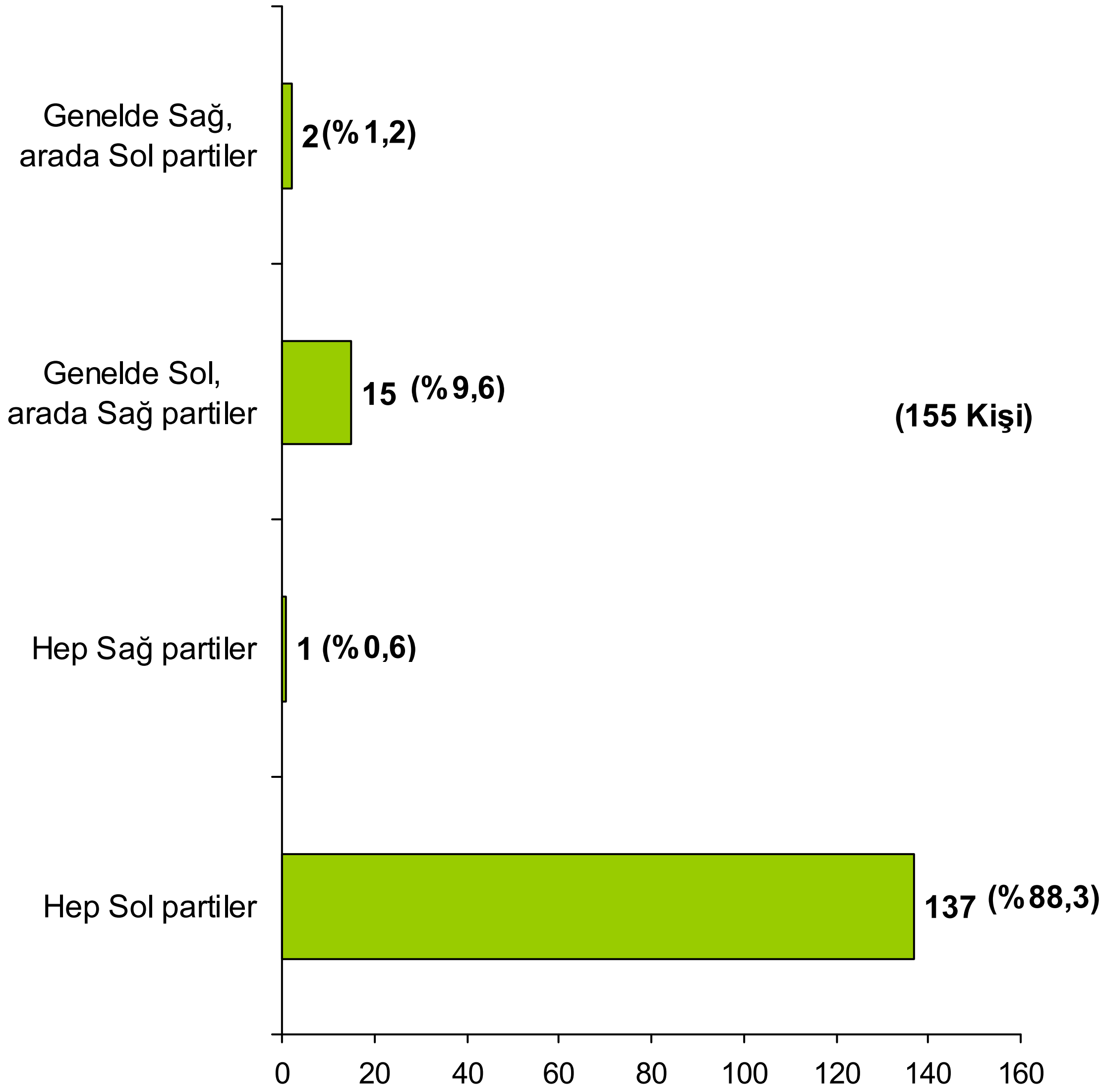
7- 28 Mart 2004 Yerel Seçimlerinde Antalya Büyükşehir Belediyesi için hangi adaya-partiye oy verdiniz?

Şekil.3.14. Ankete katılanların 2004 Yerel Seçimleri B.şehir Belediye Başk. için oy dağılımı (kişi sayısı-yüzde)

2004 Yerel Seçimlerinde Antalya Büyükşehir sınırları içerisinde oy kullanan 146 Alevi'nin 121'i oylarını CHP'nin adayı olan Ertuğrul Dokuzoğlu'na verdiklerini belirtmişlerdir. Diğer 5 kişi (%3,4) DYP'nin adayı Hasan Subaşı'na, 4 kişi (%2,7) SHP Güç Birliği adayı Kubilay Döşeyen'e, 2 kişi (%1,3) İP'nin adayı Hikmet Özkaya'ya, 2 kişi (%1,3) AKP'nin adayı Menderes Türel'e, 1 kişi de (%0,6) DSP'nin adayı İsmail Arıcı'ya oy vermiştir. 1 kişi de (%0,6) oyunu bağımsız adaylardan birine vermiş ya da boş kullanmıştır.

8- 2004 yılından daha önce yapılan Milletvekili Genel Seçimlerinde hangi partilere oy verirdiniz?

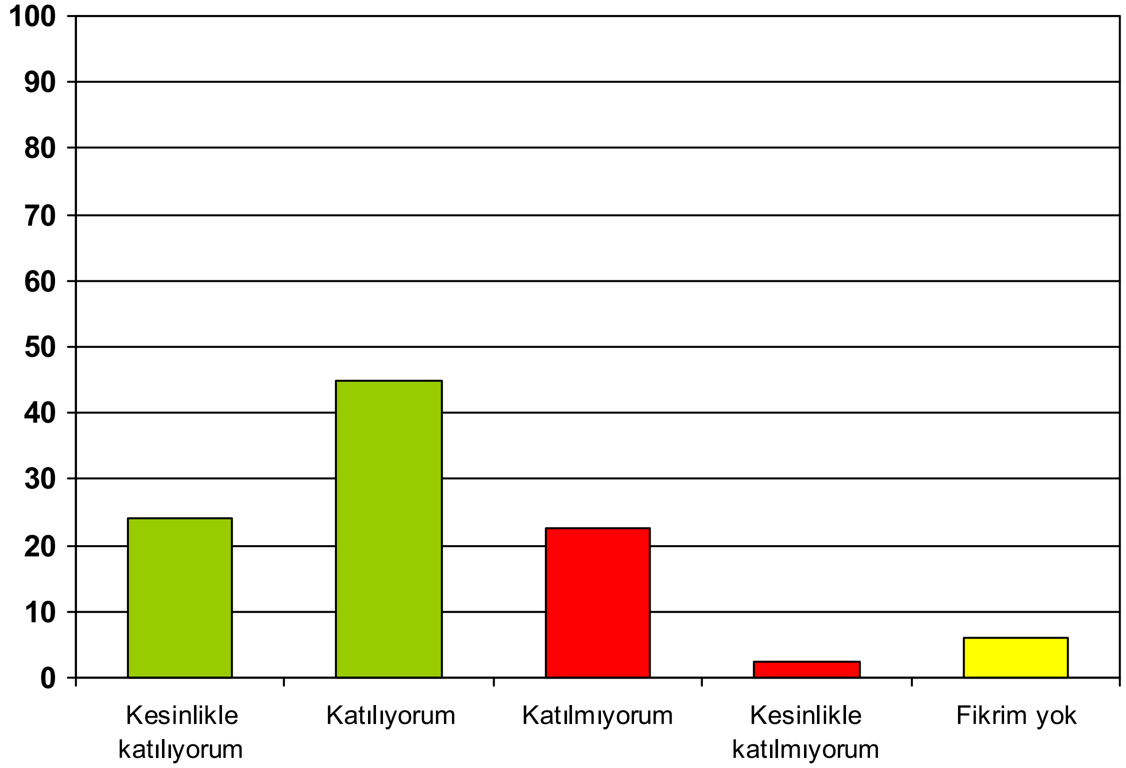
Şekil.3.15.Ankete katıların 2004 öncesi seçimler için oy kullanma eğilimi (kişi sayısı – yüzde)

2004 yılından önce yapılan genel seçimlerde (2002, 1999, 1995, 1991 vs.) oy kullanan 155 Alevi'nin 137'si (%88,3) oylarını hep sol partilere verdiklerini, 15'i de (%9,6) oylarını genelde sol partilere verdiklerini ancak arada sağ partilere verdiklerini belirtmişlerdir. Oy kullanan Alevilerin 1'i (%0,6) oyunu hep Sağ partilere, 2'si (%1,2) de oylarını genelde sağ partilere verdiklerini ancak arada sağ partilere de verdiklerini ortaya koymuşlardır.

Bu sonuçlar göstermektedir ki, 2004 öncesi seçimler açısından ankete katılan Alevilerin sol partilere verdikleri oy oranı en az %88,3 iken, bu oranın bir seçimde en fazla % 97,9 olma ihtimali yüksek olmakla birlikte, ulaşabileceği en yüksek oy oranı da %99,4'dür. Ancak, "2004 öncesi seçimler" kavramını 2-3 seçimden daha öncesine yaymak doğru değildir. Çünkü, ankete katılan Alevilerin bugünkü eğilimleri önceki eğilimlerine göre daha ağır basacağından, çok daha önceki değerlendirmeler hatalı sonuçlar verebilir.

ANKETİN TUTUM VE İNANÇ SORULARI
(SİYASİ EĞİLİMLER)

1- Aleviler solcudur, sadece sol partilere oy verirler.

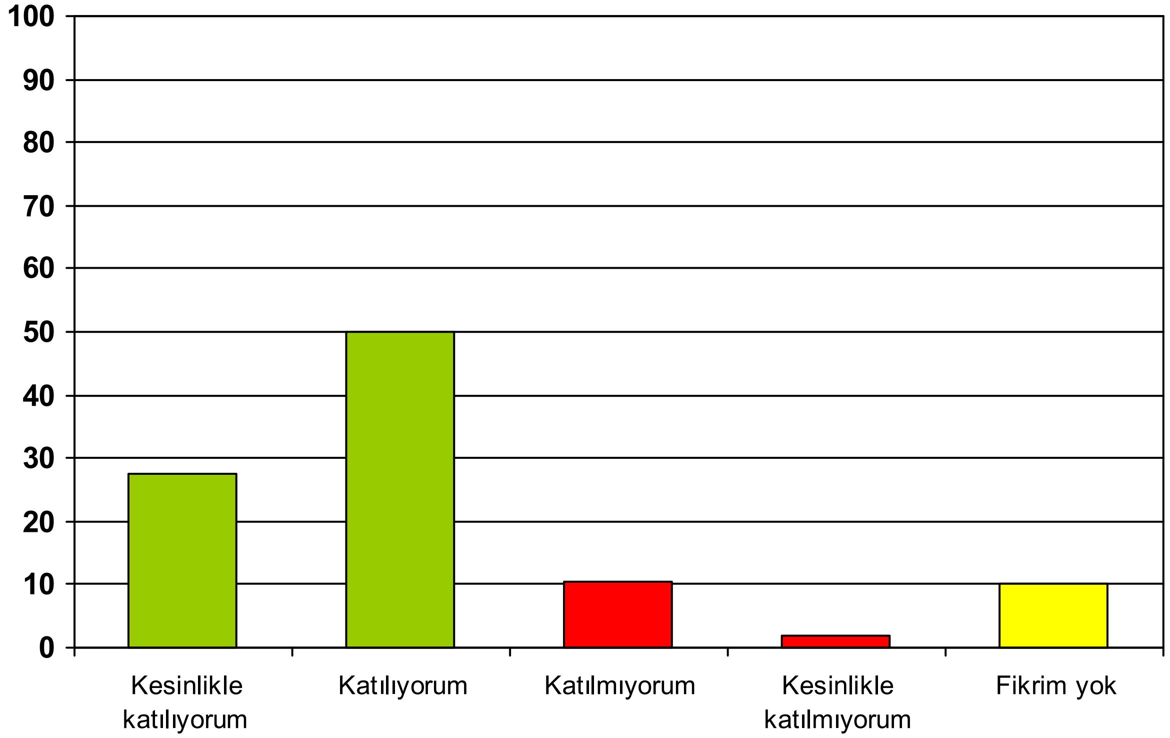
Şekil.3.16. Alevilerin "Aleviler solcudur" yargısına bakışı

- "Aleviler solcudur, sadece sol partilere oy verirler" yargısına, ankete katılan Alevilerin %24'ü "kesinlikle katılıyorum" , %45'i de "katılıyorum" cevabı verirken; %2,5'i "kesinlikle katılmıyorum", %22,5'i de "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Ankete katılanların %6'sı da fikri olmadığını belirtmiştir.

- Bu sonuçlar itibariyle, ankete katılanların %69'u Alevilerin "solcu" olduğu ve sadece sol partilere oy verdiği fikrine olumlu yaklaşırken, %25'i de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır. %6'sı da ne olumlu ne de olumsuz fikir belirtmiştir.

- <u>Fikri olmayan 12 kişi değerlendirme dışı tutulduğunda</u>; ankete katılan Alevilerin %25,5'i "kesinlikle katılıyorum" , %47,9'u da "katılıyorum" cevabı verirken; %2,6'sı "kesinlikle katılmıyorum", %23,9'u da "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Bu şekilde, ankete katılanların %73,4'ü Alevilerin solcu olduğu ve sadece sol partilere oy verdiği fikrine olumlu yaklaşırken, %26'6'sı da bu fikre olumsuz yaklaşmıştır.

2- Alevi kökenli Kemal Kılıçdaroğlu'nun CHP Genel Başkanı olması, Alevi oylarının CHP'ye yönelmesine neden olur.

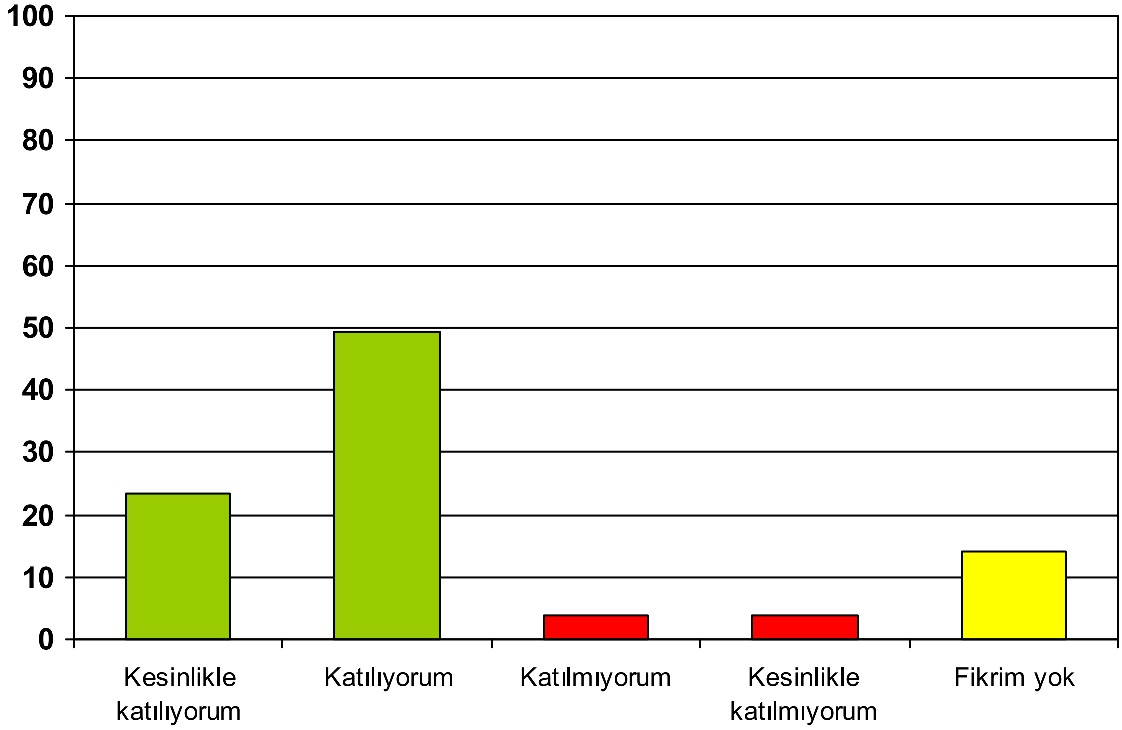
Şekil.3.17. Alevilerin Kemal Kılıçdaroğlu'nun CHP Genel Başkanı olması ile Alevi Oylarının CHP'ye yönelmesine ilişkin bakışı

- "Alevi kökenli Kemal Kılıçdaroğlu'nun CHP Genel Başkanı olması, Alevi oylarının CHP'ye yönelmesine neden olur" yargısına, ankete katılan Alevilerin %27,5'i "kesinlikle katılıyorum", %50'si de "katılıyorum" cevabı verirken; %2'si "kesinlikle katılmıyorum", %10,5'i de "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Ankete katılanların %10'u da fikri olmadığını belirtmiştir.

- Bu sonuçlar itibariyle, ankete katılanların %77,5'i Alevi kökenli Kemal Kılıçdaroğlu'nun CHP Genel Başkanı olması ile Alevi oyların CHP'ye yöneleceği fikrine olumlu yaklaşırken, %12,5'i de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır. %10'u da ne olumlu ne de olumsuz fikir belirtmiştir.

- Fikri olmayan 20 kişi değerlendirme dışı tutulduğunda; ankete katılan Alevilerin %30,5'i "kesinlikle katılıyorum" , %55,5'i de "katılıyorum" cevabı verirken; %2,2'si "kesinlikle katılmıyorum", %11,6'sı da "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Bu şekilde, ankete katılanların %86'sı Alevi kökenli Kemal Kılıçdaroğlu'nun CHP Genel Başkanı olması ile Alevi oyların CHP'ye yöneleceği fikrine olumlu yaklaşırken, %14'ü de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır.

3- Cumhuriyet Halk Partisi iktidar olduğunda Alevilerin siyasal ve sosyal sorunlarını çözecektir.

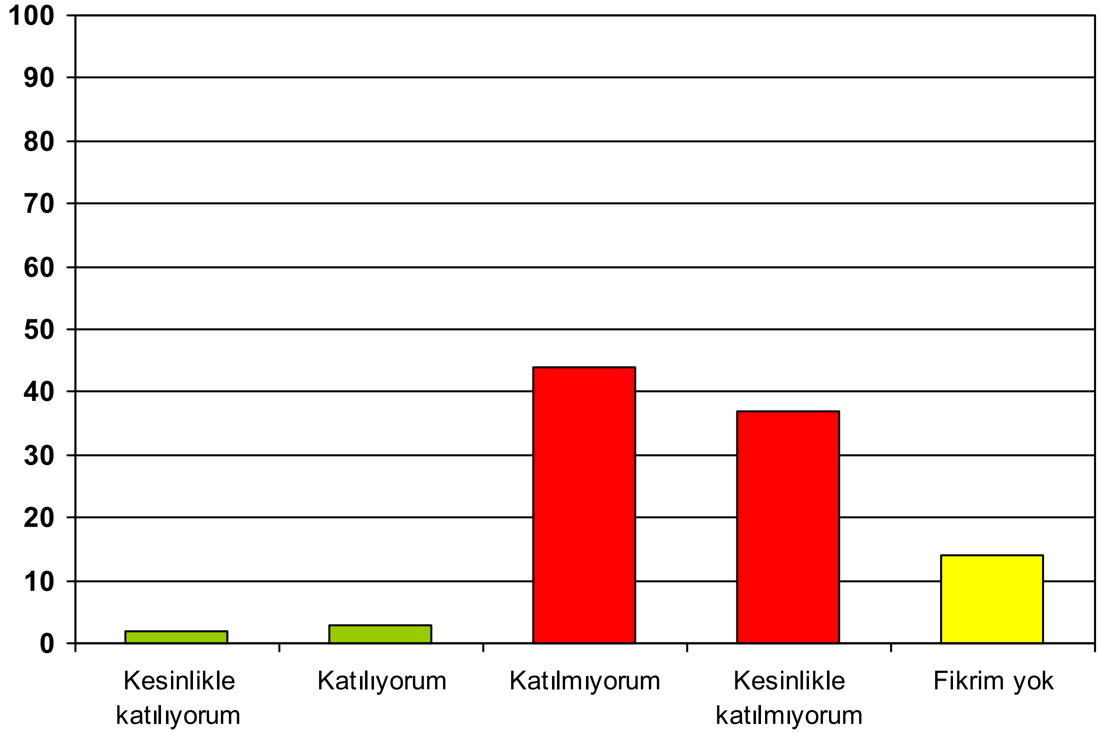
Şekil.3.18. Alevilerin CHP iktidar olduğunda kendi siyasal ve sosyal sorunlarını çözüp çözemeyeceğine ilişkin bakışı

- "Cumhuriyet Halk Partisi iktidar olduğunda Alevilerin siyasal ve sosyal sorunlarını çözecektir" yargısına, ankete katılan Alevilerin %23,5'i "kesinlikle katılıyorum", %49,5'i de "katılıyorum" cevabı verirken; %4'ü "kesinlikle katılmıyorum", %9'u da "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Ankete katılanların %14'ü de fikri olmadığını belirtmiştir.

- Bu sonuçlar itibariyle, ankete katılanların %73'ü CHP iktidar olduğunda Alevilerin siyasal ve sosyal sorunlarını çözeceği fikrine olumlu yaklaşırken, %13'ü de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır. %14'ü de ne olumlu ne de olumsuz fikir belirtmiştir.

- Fikri olmayan 28 kişi değerlendirme dışı tutulduğunda; ankete katılan Alevilerin %27,3'ü "kesinlikle katılıyorum" , %57,5'i de "katılıyorum" cevabı verirken; %4,6'sı "kesinlikle katılmıyorum", %10,5'i de "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Bu şekilde, ankete katılanların %84,8'i Cumhuriyet Halk Partisi iktidar olduğunda Alevilerin siyasal ve sosyal sorunlarını çözeceği fikrine olumlu yaklaşırken,, %15,2'si de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır.

4- MHP ya da başka bir aşırı milliyetçi parti iktidar olduğunda Alevilerin siyasal ve sosyal sorunlarını çözecektir.

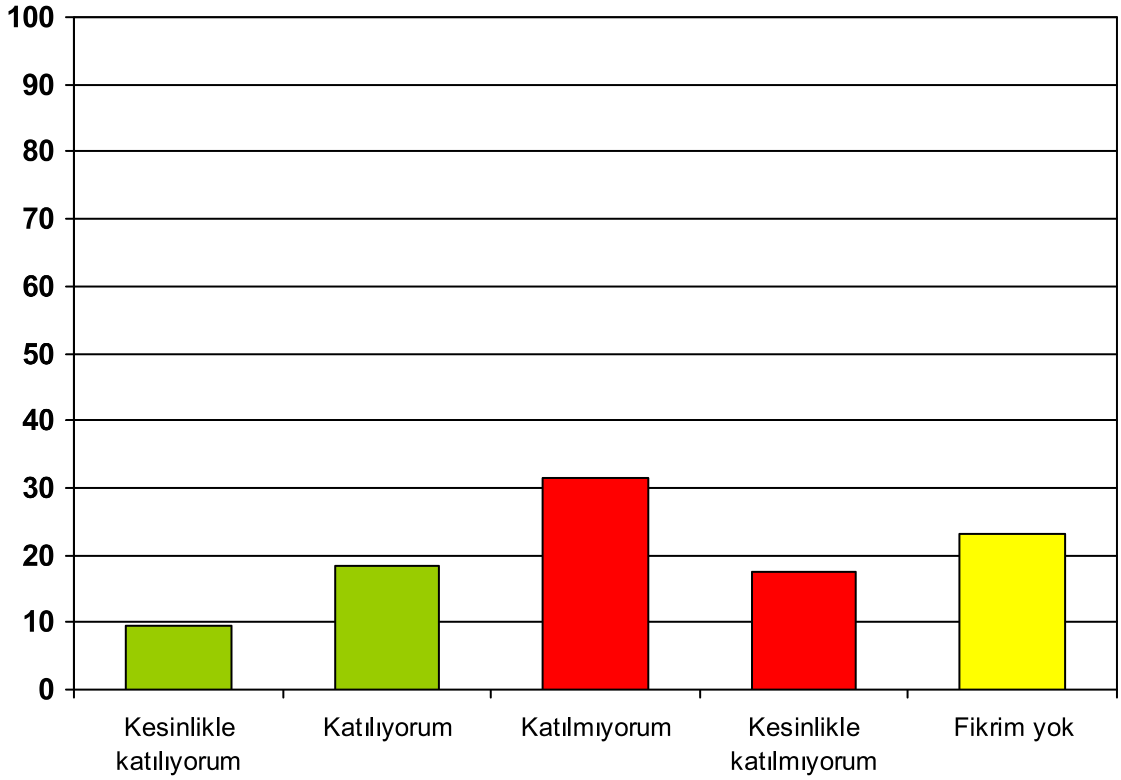
Şekil.3.19. Alevilerin MHP ya da başka bir aşırı milliyetçi parti iktidar olduğunda kendi siyasal ve sosyal sorunlarını çözüp çözmeyeceğine bakışı

- "MHP ya da başka bir aşırı milliyetçi parti iktidar olduğunda Alevilerin siyasal ve sosyal sorunlarını çözecektir" yargısına, ankete katılan Alevilerin %2'si "kesinlikle katılıyorum", %3'ü de "katılıyorum" cevabı verirken; %37'si "kesinlikle katılmıyorum", %44'ü de "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Ankete katılanların %14'ü de fikri olmadığını belirtmiştir.

- Bu sonuçlar itibariyle, ankete katılanların %5'i MHP ya da başka bir aşırı milliyetçi parti iktidar olduğunda Alevilerin siyasal ve sosyal sorunlarını çözeceği fikrine olumlu yaklaşırken, %81'i de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır. %14'ü de ne olumlu ne de olumsuz fikir belirtmiştir.

- <u>Fikri olmayan 28 kişi değerlendirme dışı tutulduğunda</u>; ankete katılan Alevilerin %2,3'ü "kesinlikle katılıyorum" , %3,5'i de "katılıyorum" cevabı verirken; %43'ü "kesinlikle katılmıyorum", %51,2'si de "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Bu şekilde, ankete katılanların %94,2'si MHP ya da başka bir aşırı milliyetçi parti iktidar olduğunda Alevilerin siyasal ve sosyal sorunlarını çözeceği fikrine olumsuz yaklaşırken, %5,8'i de bu fikre olumlu yaklaşmıştır.

5- Ülkemizde sadece Alevilere hitap eden yeni bir parti kurulursa ona oy veririm.

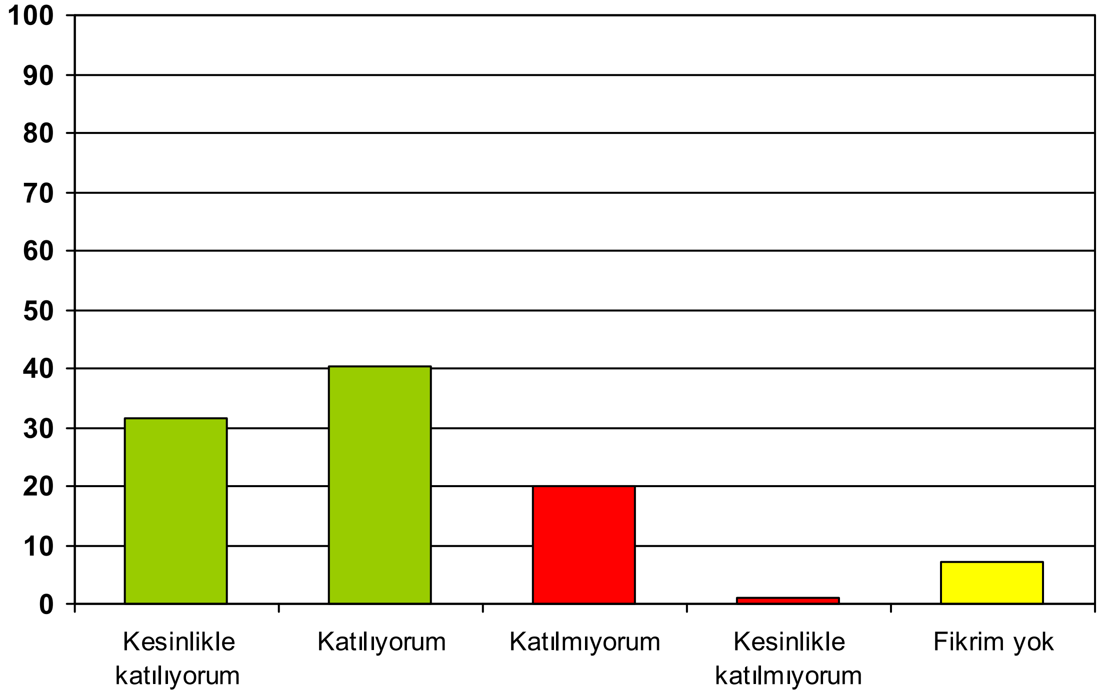
Şekil.3.20. Alevilerin yeni bir Alevi partisi kurulursa destek görüp görmeyeceğine ilişkin bakışı

- "Ülkemizde sadece Alevilere hitap eden yeni bir parti kurulursa ona oy veririm" yargısına, ankete katılan Alevilerin %9,5'i "kesinlikle katılıyorum", %18,5'i de "katılıyorum" cevabı verirken; %17,5'i "kesinlikle katılmıyorum", %31,5'i de "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Ankete katılanların %23'ü de fikri olmadığını belirtmiştir.

- Bu sonuçlar itibariyle, ankete katılanların %28'i ülkemizde sadece Alevilere hitap eden yeni bir parti kurulduğu takdirde ona oy vereceği fikrine olumlu yaklaşırken, %49'u da bu fikre olumsuz yaklaşmıştır. %23'ü de ne olumlu ne de olumsuz fikir belirtmiştir.

- Fikri olmayan 46 kişi değerlendirme dışı tutulduğunda; ankete katılan Alevilerin %12,3'ü "kesinlikle katılıyorum" , %24'ü de "katılıyorum" cevabı verirken; %23'ü "kesinlikle katılmıyorum", %40,9'u da "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Bu şekilde, ankete katılanların %63,7'si sadece Alevilere hitap eden yeni bir parti kurulduğu takdirde ona oy vereceği fikrine olumsuz yaklaşırken,%36,3'ü de bu fikre olumlu yaklaşmıştır.

6- Geçmişte Alevilere yönelik yapılan katliamlar (Maraş Olayları, Çorum Olayları, Sivas Olayları, Gazi Olayları) benim bugün oy vereceğim partiyi seçmemde halen önemli bir etkendir.

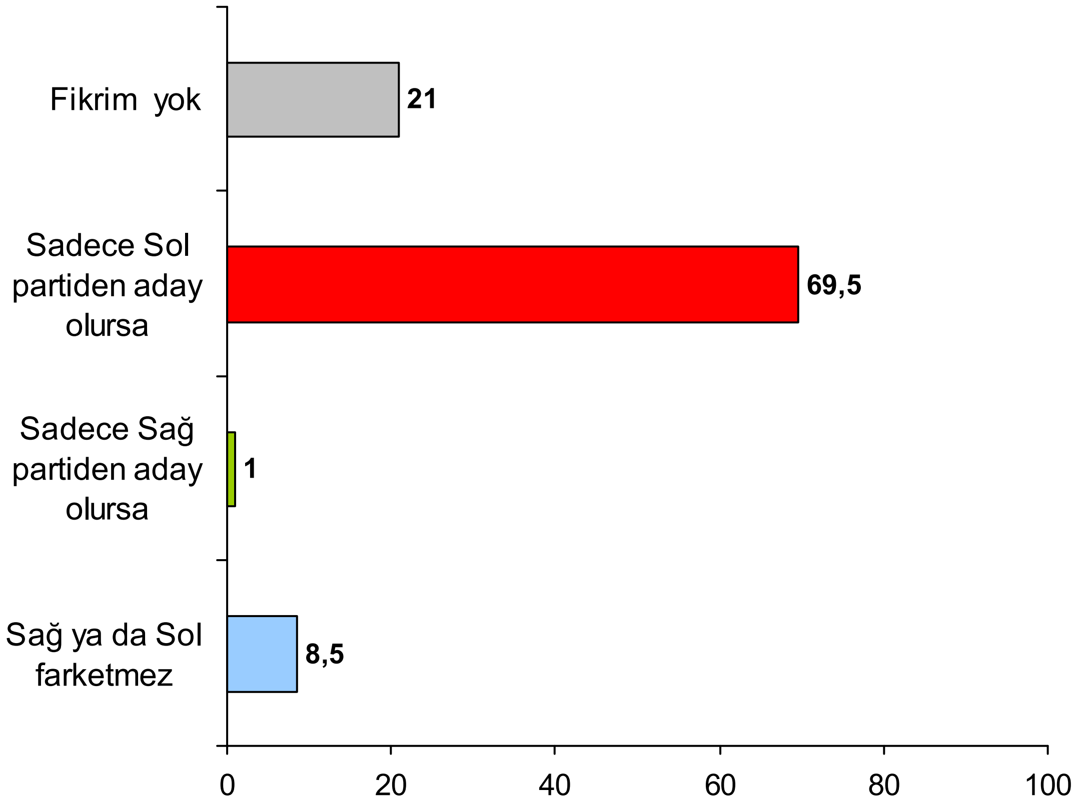
Şekil.3.21. Alevilerin geçmişte Alevilere yönelik yapılan katliamların bugünkü oy verme eğilimleri üzerindeki etkisine bakışı

- "Geçmişte Alevilere yönelik yapılan katliamlar benim bugün oy vereceğim partiyi seçmemde halen önemli bir etkendir" yargısına, ankete katılan Alevilerin %31,5'i "kesinlikle katılıyorum", %40,5'i de "katılıyorum" cevabı verirken; %1'i "kesinlikle katılmıyorum", %20'si de "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Ankete katılanların %7'si de fikri olmadığını belirtmiştir.

- Bu sonuçlar itibariyle, ankete katılanların %72'si geçmişte Alevilere yönelik Maraş'ta, Çorum'da ve Sivas'ta yapılan katliamların bugün oy verecekleri partiyi seçme bakımında halen önemli bir etken olduğu fikrine olumlu yaklaşırken, %21'i de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır. %23'ü de ne olumlu ne de olumsuz fikir belirtmiştir.

- <u>Fikri olmayan 14 kişi değerlendirme dışı tutulduğunda</u>; ankete katılan Alevilerin %33,9'u "kesinlikle katılıyorum" , %43,5'i de "katılıyorum" cevabı verirken; %1'i "kesinlikle katılmıyorum", %21,5'i de "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Bu şekilde, ankete katılanların %77,4'ü geçmişte Alevilere yönelik Maraş'ta, Çorum'da ve Sivas'ta yapılan katliamların bugün oy verecekleri partiyi seçme bakımında halen önemli bir etken olduğu fikrine olumlu yaklaşırken,, %72'6'sı da bu fikre olumsuz yaklaşmıştır.

7- Lütfen alttaki seçeneklerden birini işaretleyiniz. (Antalya'dan Belediye Başkanı ya da Milletvekili adayı olacak olan Alevi kökenli siyasetçilerin parti seçiminin Alevi oyları üzerine etkisi)

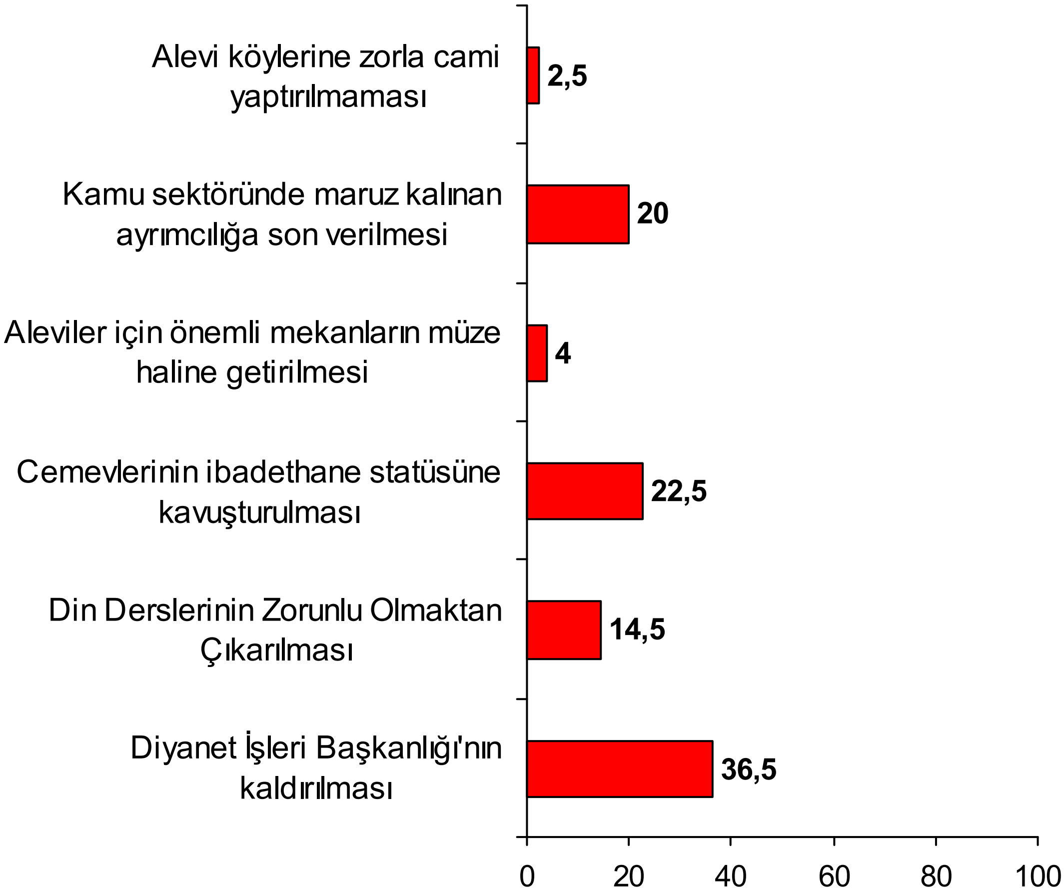

Şekil.3.22. Antalya'dan Belediye Başkanı ya da Milletvekili Adayı olacak olan Alevi kökenli siyasetçilerin parti seçiminin Alevi oyları üzerine etkisi

- Antalya'dan Belediye Başkanı ya da Milletvekili adayı olacak olan Alevi kökenli siyasetçilerin sağ ya da sol partilerden hangisinden aday olursa Alevilerden oy alacağına ilişkin olarak, ankete katılan Alevilerin %69,5'i sadece sol bir partiden aday olursa destekleyeceğini, %1'i sadece sağ bir partiden aday olursa destekleyeceğini, %8,5'i de sağ ya da sol hangi partiden aday olursa olsun destekleyeceği yönünde görüş belirtmiştir. %21 gibi bir oran da bu konuda herhangi bir fikir belirtmemiştir.

- <u>Fikri olmayan 42 kişi değerlendirme dışı tutulduğunda</u>; Antalya'dan Belediye Başkanı ya da Milletvekili adayı olacak olan Alevi kökenli siyasetçilerin sağ ya da sol partilerden hangisinden aday olursa Alevilerden oy alacağına ilişkin olarak, ankete katılan Alevilerin %88'i sadece sol bir partiden aday olursa destekleyeceğini, %1,3'ü sadece sağ bir partiden aday olursa destekleyeceğini, %10,7'si de sağ ya da sol hangi partiden aday olursa olsun destekleyeceği yönünde görüş belirtmiştir.

8- Aşağıdaki seçeneklerden hangisi Alevilerin en öncelikli olarak çözülmesi gereken sorunudur. (Alevilerin en öncelikli sorununun tespiti ve çözülmesi halinde Alevilerin oy verme eğilimi üzerindeki etkisi)

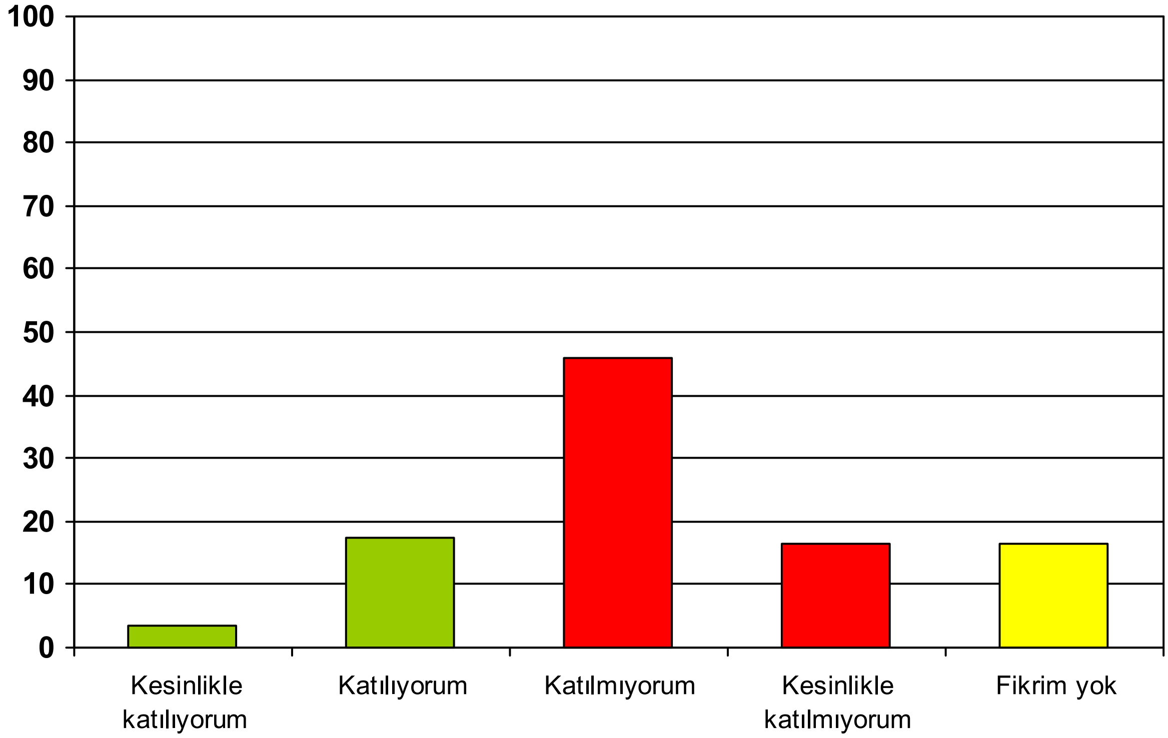

Şekil.3.23. Ankete katılanlara göre Alevilerin en öncelikli talepleri (yüzde)

- Ankete katılan Alevilere, Alevi Kültür Dernekleri Genel Merkezi ve Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı Genel Merkezi tarafından Haziran 2009 yılında hazırlanan "Alevi Çalıştayı: Birinci Etap Alevi Örgütleri ve Temsilcileri Toplantısı – Değerlendirme İstem ve Öneri Raporu"nda sayılan Alevilerin 6 önemli sorunun (talebin) hangisinin kendisi için en öncelikli olduğu soruldu.

- Buna göre, ankete katılanların %36,5'i Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kaldırılmasını, %22,5'i cemevlerinin ibadethane statüsüne kavuşturulmasını, %20'si kamu sektöründe maruz kalınan ayrımcılığın giderilmesini, %14,5'i din derslerinin zorunlu olmaktan çıkarılmasını, %4'ü Aleviler için önem arz eden önemli mekanların (Madımak, Hacı Bektaş-ı Veli Türbesi, Şah Kulu Dergahı, Abdal Musa Dergahı vs.) müze haline getirilerek devlet korumasına alınmasını, %2,5'i de Alevi köylerine zorla cami yaptırılmamasını talep etmektedir.

9- Üstteki soruda (8.Soru) işaretlediğim Alevilerin en öncelikli sorununu çözen parti "sağcı da olsa solcu da" olsa o partiye oy veririm.

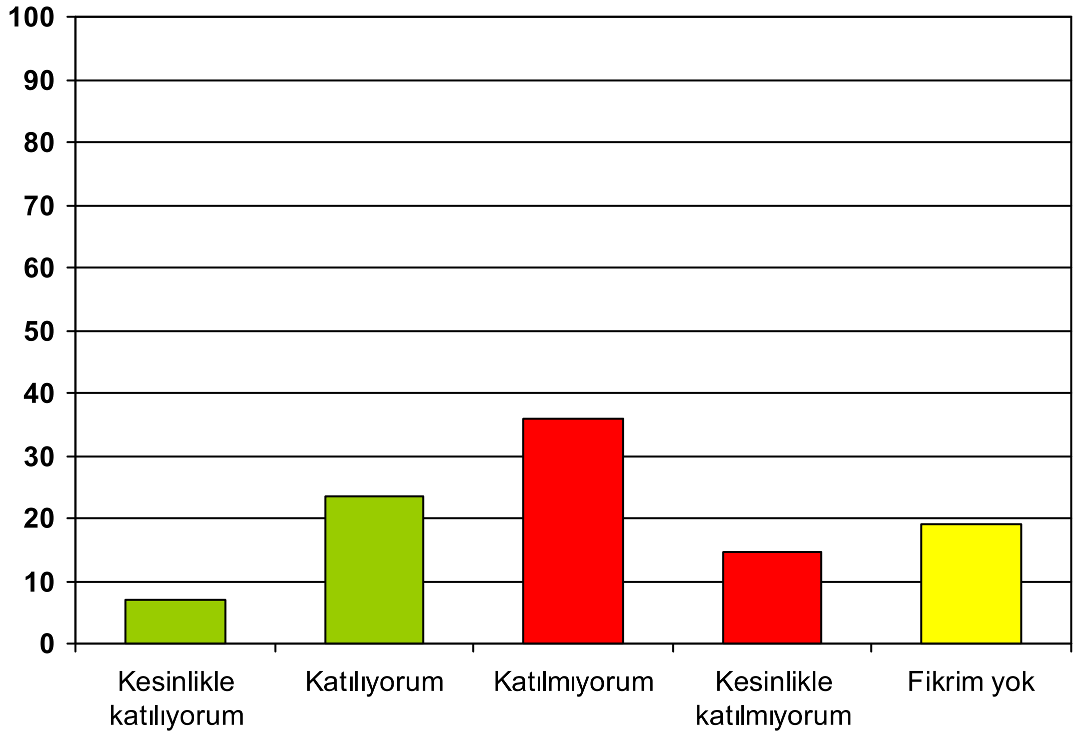
Şekil.3.24. Alevilerin en öncelikli gördükleri sorunu çözecek olan sol ya da sağ partiye bakışı

- Alevilerin başta gelen 6 talep ya da sorunundan kendine göre en öncelikli olanı seçen cevaplayıcı Aleviler arasından, "bu sorunu çözen parti sağcı da olsa solcu da olsa o partiye oy veririm" fikrine "kesinlikle katılıyorum" diyenlerin oranı %3,5, "katılıyorum" diyenlerin oranı %17,5, "kesinlikle katılmıyorum" diyenlerin oranı %16,5 ve "katılmıyorum" diyenlerin oranı da %46'dır. Ankete katılanların %16,5'i de bu konuda fikri olmadığını beyan etmiştir.

- Bu sonuçlar itibariyle, ankete katılanların %21'i kendine göre en öncelikli sorunu çözen parti sağcı da olsa solcu da olsa ona oy vereceği fikrine olumlu yaklaşırken, %62,5'i de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır. %16,5'i de ne olumlu ne de olumsuz fikir belirtmiştir.

- Fikri olmayan 33 kişi değerlendirme dışı tutulduğunda; ankete katılan Alevilerin %4,1'i "kesinlikle katılıyorum" , %21'i de "katılıyorum" cevabı verirken; %19,7'si "kesinlikle katılmıyorum", %55'i de "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Bu şekilde, ankete katılanların %25,1'i kendine göre en öncelikli sorunu çözen parti sağcı da olsa solcu da olsa ona oy vereceği fikrine olumlu yaklaşırken,, %74'9'u da bu fikre olumsuz yaklaşmıştır.

10- 8. soruda yer alan Alevilerin sorunlarının tümünü çözen parti "sağcı da olsa solcu da" olsa o partiye oy veririm.

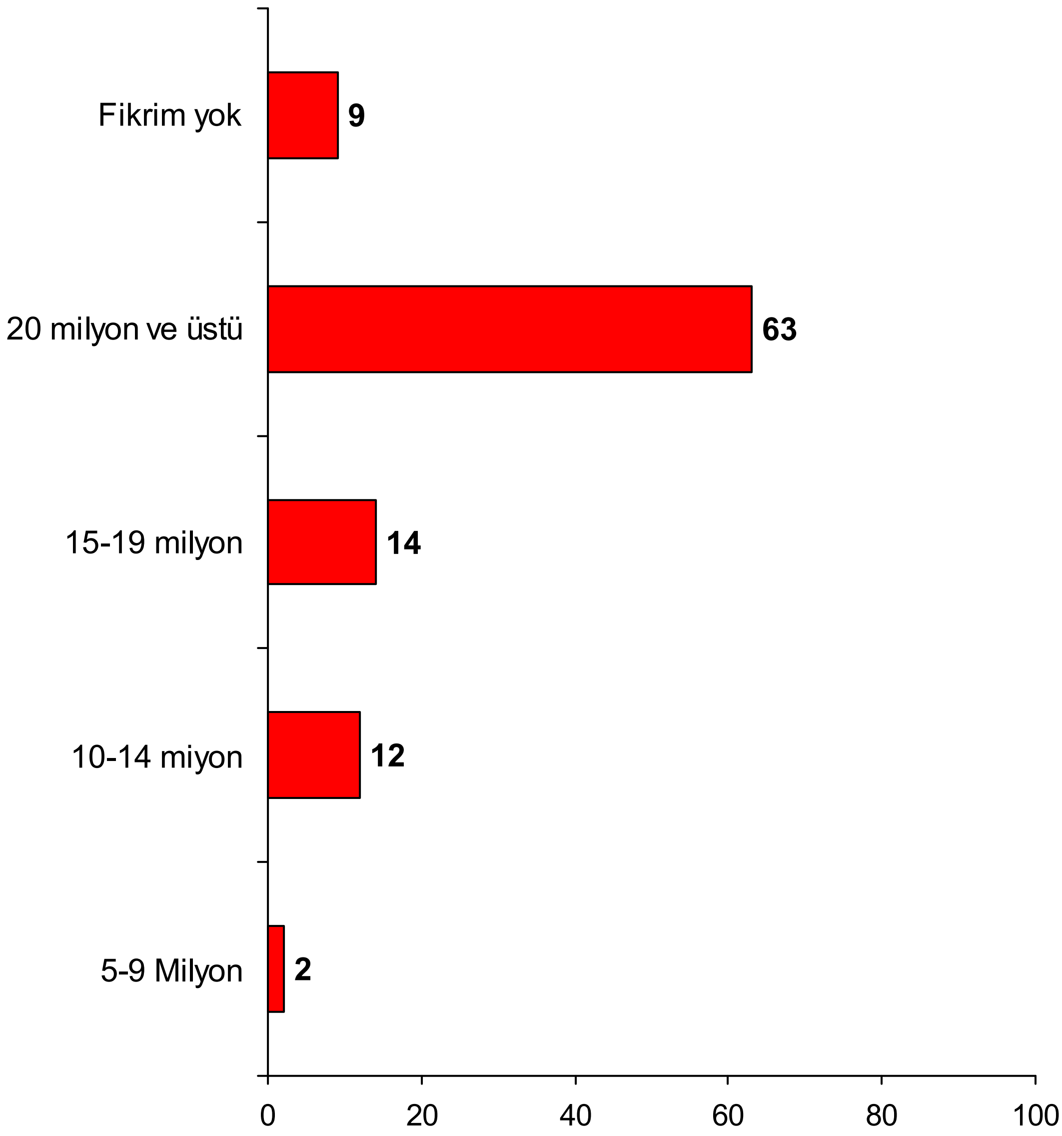
Şekil.3.25. Alevilerin tüm sorunlarını çözecek olan sol ya da sağ partiye bakışı

- Alevilerin üstte sayılan 6 sorunu açısından, "Alevilerin tüm sorunlarını çözen parti sağcı da olsa solcu da olsa o partiye oy veririm" fikrine "kesinlikle katılıyorum" diyenlerin oranı %7, "katılıyorum" diyenlerin oranı %23,5, "kesinlikle katılmıyorum" diyenlerin oranı %14,5 ve "katılmıyorum" diyenlerin oranı da %36'dır. Ankete katılanların %19'u da bu konuda fikri olmadığını beyan etmiştir.

- Bu sonuçlar itibariyle, ankete katılanların %30,5'i Alevilerin tüm sorunlarını çözen parti sağcı da olsa solcu da olsa ona oy vereceği fikrine olumlu yaklaşırken, %55'i de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır. %19'u da ne olumlu ne de olumsuz fikir belirtmiştir.

- <u>Fikri olmayan 38 kişi değerlendirme dışı tutulduğunda</u>; ankete katılan Alevilerin %8,6'sı "kesinlikle katılıyorum" , %21,6'u da "katılıyorum" cevabı verirken; %20,4'ü de "kesinlikle katılmıyorum", %44,4'ü de "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Bu şekilde, ankete katılanların %30,2'si Alevilerin tüm sorunlarını çözen parti Sağcı da olsa solcu da olsa ona oy vereceği fikrine olumlu yaklaşırken,, %69,8'i de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır.

11- Sizce ülkemizdeki Alevi nüfusu tahmini olarak kaç milyon kişidir?

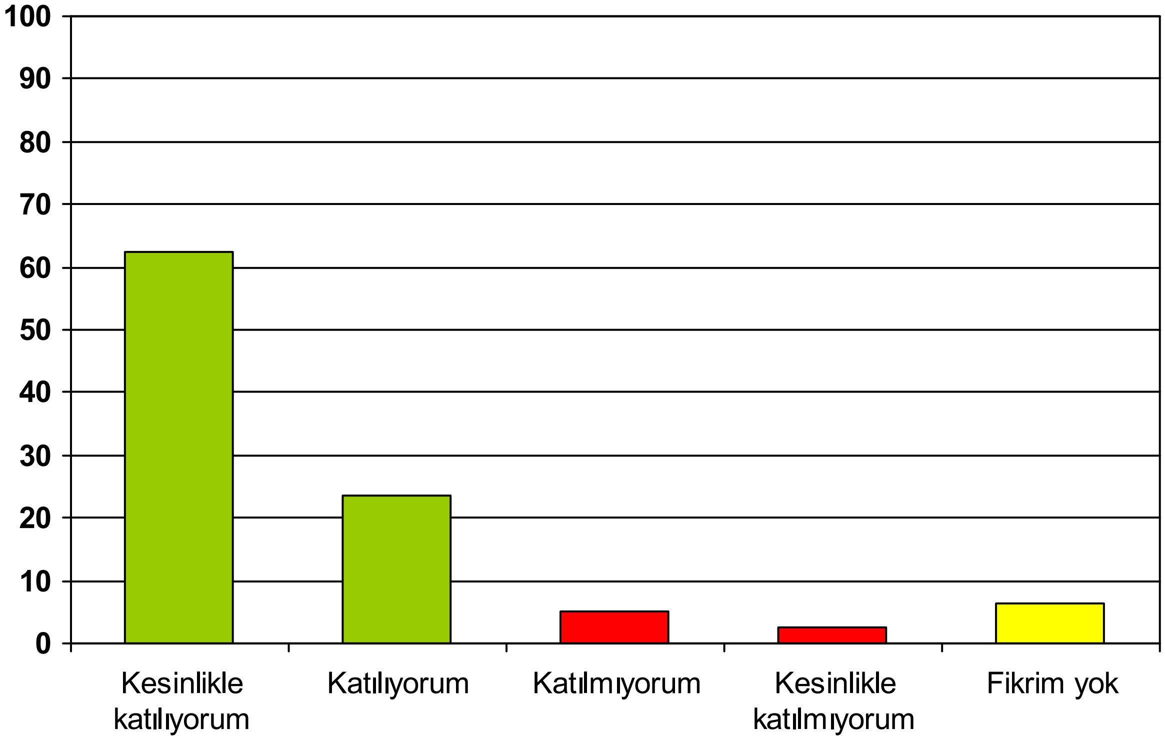

Şekil.3.26. Ankete katılanların ülkemizdeki Alevi nüfusuna ilişkin tahminleri

- Ankete katılan Alevilere Türkiye'de yaşayan Alevilerin sayısına ilişkin tahminleri sorulduğunda, %63'ü Türkiye'deki Alevi sayısının 20 milyon ve üstünde, %14'ü 15-19 milyon arasında, %12'si 10-14 milyon arasında, %2'si de 5-9 milyon arasında olduğu yönünde görüş belirtmiştir. Ankete katılanların %9'u da bu konuda fikir beyan etmemiştir.

- <u>Fikri olmayan 18 kişi değerlendirme dışı tutulduğunda</u>; Ankete katılan Alevilerin %69,2'si Türkiye'deki Alevi sayısının 20 milyon ve üstünde, %14,6'sı 15-19 milyon arasında, %13,2'si 10-14 milyon arasında, %2,2'si de 5-9 milyon arasında olduğu yönünde görüş belirtmiştir.

12- Ülkemizde Lâikliğin en büyük güvencesi Alevilerdir.

Şekil.3.27. Alevilerin lâikliğin en büyük güvencesi oldukları fikrine bakışı

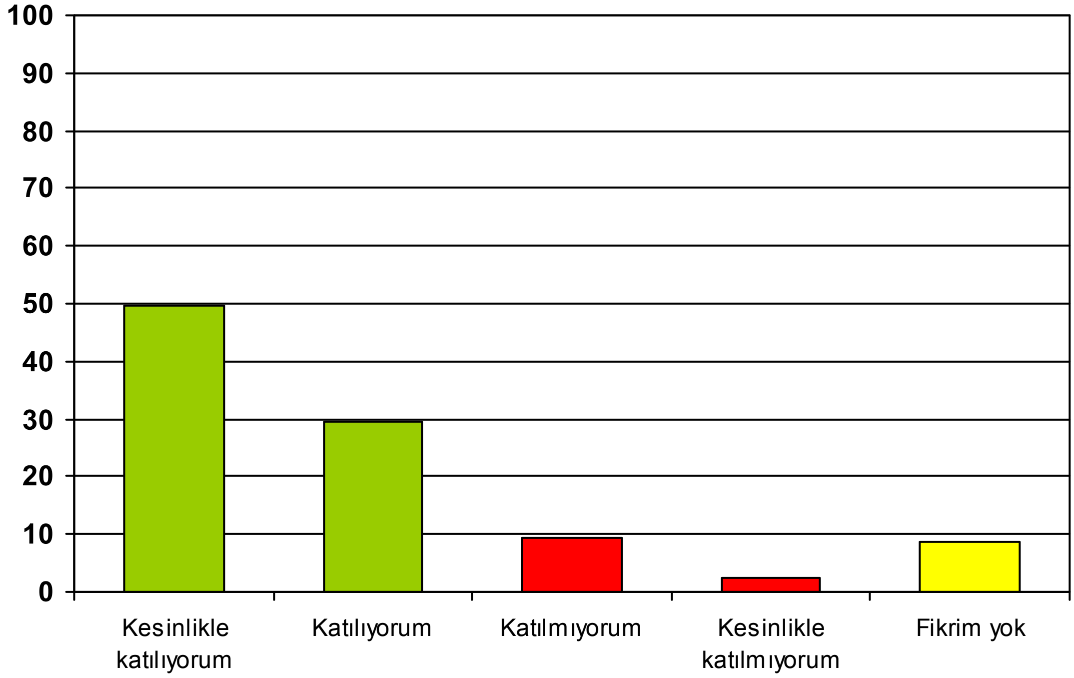
- "Ülkemizde Lâikliğin en büyük güvencesi Alevilerdir" yargısına, ankete katılan Alevilerin %62,5'i "kesinlikle katılıyorum", %23,5'i de "katılıyorum" cevabı verirken; %2,5'i "kesinlikle katılmıyorum", %5'i de "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Ankete katılanların %6,5'i de fikri olmadığını belirtmiştir.

- Bu sonuçlar itibariyle, ankete katılanların %86'sı ülkemizde Lâikliğin en büyük güvencesinin Aleviler olduğu fikrine olumlu yaklaşırken, %7,5'i de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır. %6,5'i de ne olumlu ne de olumsuz fikir belirtmiştir.

- <u>Fikri olmayan 13 kişi değerlendirme dışı tutulduğunda</u>; ankete katılan Alevilerin %66,8'i "kesinlikle katılıyorum" , %25,1'i de "katılıyorum" cevabı verirken; %2,6'sı "kesinlikle katılmıyorum", %5,3'ü de "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Bu şekilde, ankete katılanların %91,9'u ülkemizde Lâikliğin en büyük güvencesinin Aleviler olduğu fikrine olumlu yaklaşırken,, %8,1'i de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır. Bu sorudan elde edilen sonuç ankete katılan Alevilerin lâik devlet sistemine ne denli bağlı olduğunu göstermektedir.

(KENDİNİ "SOLCU" OLARAK TANIMLAYANLAR AÇISINDAN)

13- Her ne olursa olsun hiçbir zaman sağ bir partiye oy vermedim, vermeyeceğim.

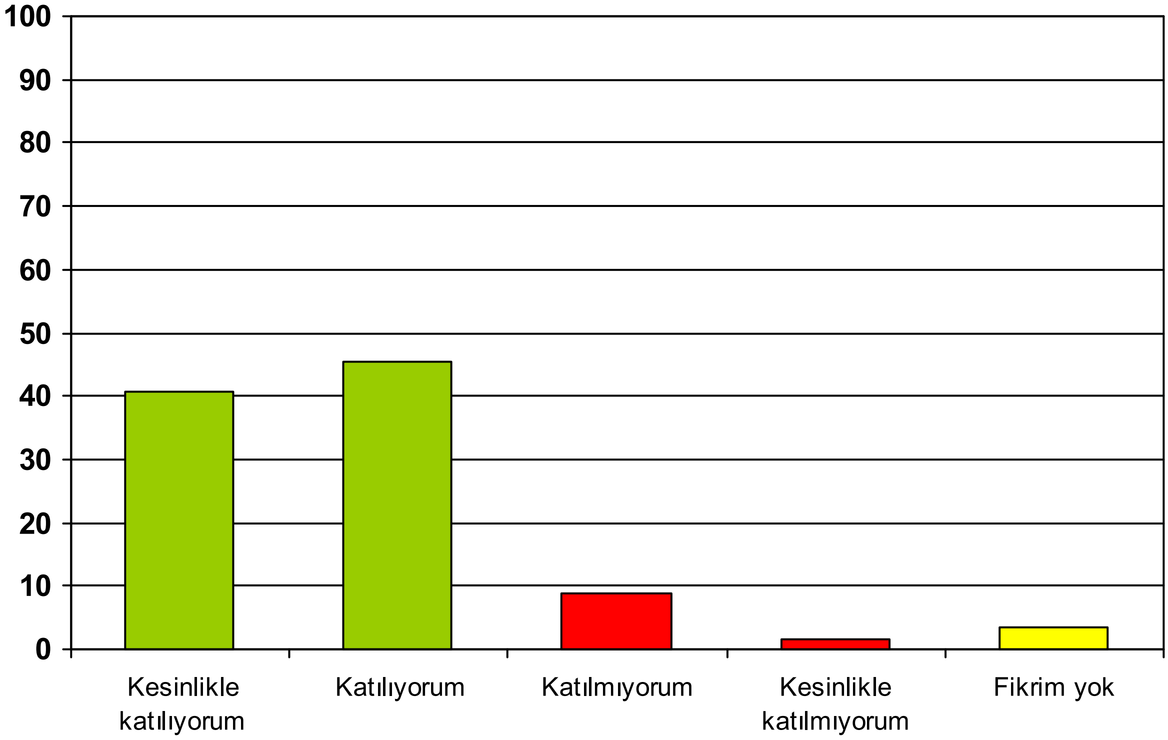
Şekil.3.28. Alevilerin sağ partiye oy vermeye ilişkin tutumu

- "Her ne olursa olsun hiçbir zaman sağ bir partiye oy vermedim, vermeyeceğim" yargısına, ankete katılan Aleviler içerisinde kendini solcu olarak tanımlayan 192 kişinin % 49,5'i "kesinlikle katılıyorum", %29,6'sı da "katılıyorum" cevabı verirken; %2,6'sı "kesinlikle katılmıyorum", %9,4'ü de "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Ankete katılanların %8,8'i de fikri olmadığını belirtmiştir.

- Bu sonuçlar itibariyle, ankete katılan Aleviler içerisinde kendini solcu olarak tanımlayanların %79,1'i ülkemizde hiçbir zaman sağ bir partiye oy vermediği ve vermeyeceği fikrine olumlu yaklaşırken, %12'si de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır. %8,9'u da ne olumlu ne de olumsuz fikir belirtmiştir.

- <u>Fikri olmayan 17 kişi değerlendirme dışı tutulduğunda</u>; ankete katılan Aleviler içerisinde kendini Solcu olarak tanımlayanların %54,6'sı "kesinlikle katılıyorum" , %32,7'si de "katılıyorum" cevabı verirken; %2,9'u "kesinlikle katılmıyorum", %10,3'ü de "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Bu şekilde, ankete katılanların %87,3'ü ülkemizde hiçbir zaman sağ bir partiye oy vermediği ve vermeyeceği fikrine olumlu yaklaşırken, %12,7'si de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır.

14- Türkiye'de "sol"u ayakta tutan en büyük güç Alevi oylarıdır.

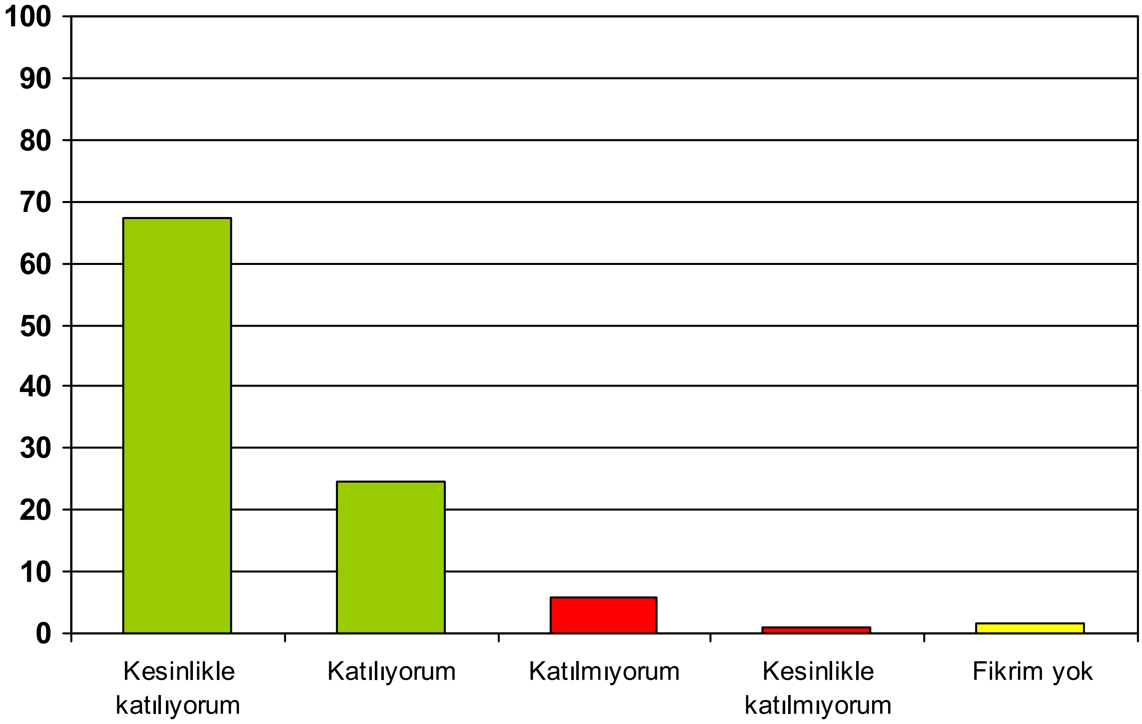
Şekil.3.29. Alevilerin Türkiye'de solu ayakta tutan en büyük güç olduklarına ilişkin bakışı

- "Türkiye'de solu ayakta tutan en büyük güç Alevi oylarıdır" yargısına, ankete katılan Aleviler içerisinde kendini solcu olarak tanımlayan 192 kişinin % 40,6'sı "kesinlikle katılıyorum", %45,3'ü de "katılıyorum" cevabı verirken; %1,5'i "kesinlikle katılmıyorum", %9,9'u da "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Ankete katılanların %3,6'sı da fikri olmadığını belirtmiştir.

- Bu sonuçlar itibariyle, ankete katılan Aleviler içerisinde kendini solcu olarak tanımlayanların %85,9'u Türkiye'de sol'u ayaktan tutan en büyük gücün Alevi oyları olduğu fikrine olumlu yaklaşırken, %14,1'i de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır. %3,6'sı da ne olumlu ne de olumsuz fikir belirtmiştir.

- <u>Fikri olmayan 7 kişi değerlendirme dışı tutulduğunda</u>; ankete katılan Aleviler içerisinde kendini solcu olarak tanımlayanların %42,1'i "kesinlikle katılıyorum" , %47'si de "katılıyorum" cevabı verirken; %1,6'sı "kesinlikle katılmıyorum", %9,2'si de "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Bu şekilde, ankete katılanların %89,1'i Türkiye'de solu ayaktan tutan en büyük gücün Alevi oyları olduğu fikrine olumlu yaklaşırken, %10,9'u da bu fikre olumsuz yaklaşmıştır.

15- Aleviler Atatürk'ün düşünce evreninin ve devrimlerinin en önde gelen savunucularındandır.

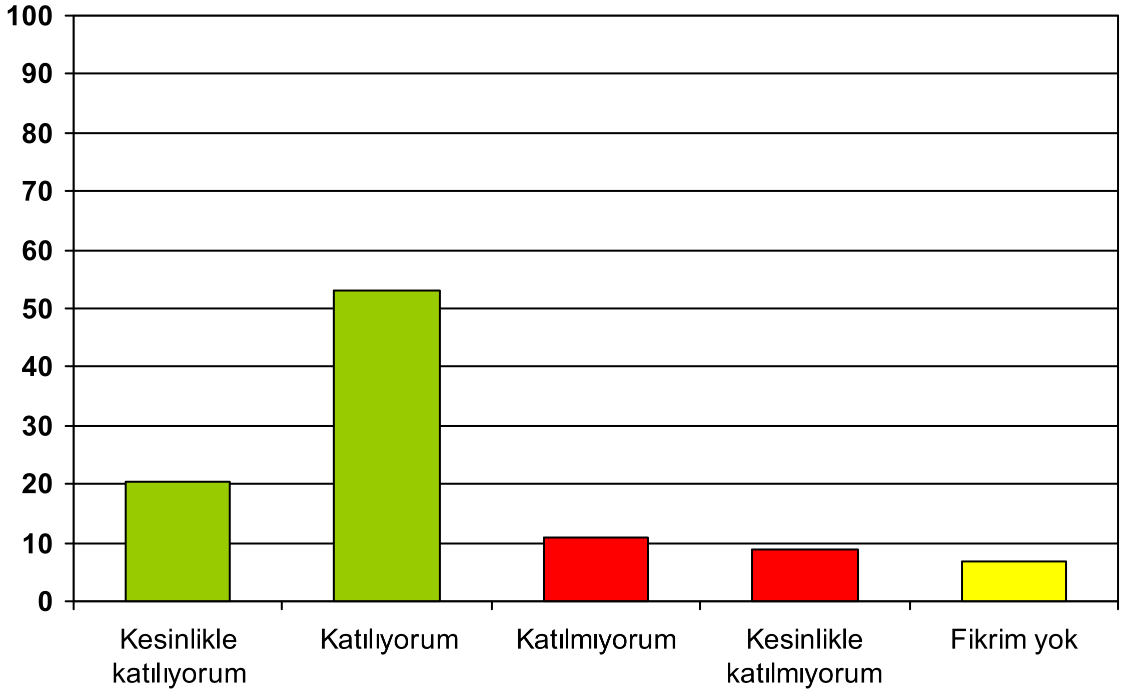
Şekil.3.30. Alevilerin Atatürk'ün düşünce evreni ve devrimlerine olan bağlılığına ilişkin bakışı

- "Aleviler Atatürk'ün düşünce evreninin ve devrimlerinin en önde gelen savunucularındandır" yargısına, ankete katılan Aleviler içerisinde kendini solcu olarak tanımlayan 192 kişinin % 67,2'si "kesinlikle katılıyorum", %24,4'ü de "katılıyorum" cevabı verirken; %1'i "kesinlikle katılmıyorum", %6'sı da "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Ankete katılanların %1,5'i de fikri olmadığını belirtmiştir.

- Bu sonuçlar itibariyle, ankete katılan Aleviler içerisinde kendini solcu olarak tanımlayanların %91,6'sı Alevilerin Atatürk'ün düşünce evreninin ve devrimlerinin en önde gelen savunucuları olduğu fikrine olumlu yaklaşırken, %7'si de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır. %1,5'i de ne olumlu ne de olumsuz fikir belirtmiştir.

- Fikri olmayan 3 kişi değerlendirme dışı tutulduğunda; ankete katılan Aleviler içerisinde kendini solcu olarak tanımlayanların %68,2'si "kesinlikle katılıyorum" , %25'i de "katılıyorum" cevabı verirken; %1'i "kesinlikle katılmıyorum", %5,8'i de "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Bu şekilde, ankete katılanların %93,2'si Alevilerin Atatürk'ün düşünce evreninin ve devrimlerinin en önde gelen savunucuları olduğu fikrine olumlu yaklaşırken, %6,8'u da bu fikre olumsuz yaklaşmıştır.

16- Ülkenin varlığı ve bölünmez bütünlüğü söz konusu olduğunda, oy verdiğim "sol parti", "aşırı sağcı bir parti"yle seçim ittifakı yaparsa bunu desteklerim.

Şekil.3.31. Alevilerin, ülkenin varlığı ve bölünmez bütünlüğü söz konusu olduğunda oy verdikleri sol partinin sağ bir partiyle seçim ittifakı yapmasına ilişkin bakışı

- Bu yargıya, ankete katılan Aleviler içerisinde kendini solcu olarak tanımlayan 192 kişinin % 20,3'ü "kesinlikle katılıyorum", %53,1'i de "katılıyorum" cevabı verirken; 8,8'i "kesinlikle katılmıyorum", %10,9'u da "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Ankete katılanların %6,7'si de fikri olmadığını belirtmiştir.

- Bu sonuçlar itibariyle, ankete katılan Aleviler içerisinde kendini solcu olarak tanımlayanların %73,4'ü ülkenin varlığı söz konusu olduğunda, oy verdiği sol parti, aşırı sağcı bir partiyle seçim ittifakı yaparsa bunu destekleyeceği fikrine olumlu yaklaşırken, %19,7'si de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır. %6,7'si de ne olumlu ne de olumsuz fikir belirtmiştir.

- <u>Fikri olmayan 13 kişi değerlendirme dışı tutulduğunda</u>; ankete katılan Aleviler içerisinde kendini solcu olarak tanımlayanların %21,8'i "kesinlikle katılıyorum" , %57'si de "katılıyorum" cevabı verirken; %9,5'i "kesinlikle katılmıyorum", %11,7'si de "katılmıyorum" cevabı vermiştir. Bu şekilde, ankete katılanların %78,8'i ülkenin varlığı söz konusu olunca oy verdiği sol partinin aşırı sağcı bir partiyle seçim ittifakı yapmasını destekleyeceği fikrine olumlu yaklaşırken, %21,2'si de bu fikre olumsuz yaklaşmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ARAŞTIRMA VERİLERİNİN BİRLİKTE DEĞERLENDİRİLMESİ

- **Antalya'daki Aleviler açısından, "Aleviler Solcudur" tezi doğru mudur?**

Antalya'daki Alevi Köylerinin Seçim Sonuçlarının İncelenmesi ve Antalya'daki Alevilerin Siyasi Eğilimi Anket Çalışmasından elde edilen veriler değerlendirildiğinde; Antalya'daki Aleviler açısından, "Aleviler solcudur" tezinin doğru olduğu görülmektedir.

Antalya'daki Alevi Köylerinin Seçim Sonuçlarının İncelenmesinde son 5 genel seçimde 6 Alevi köyünün toplamından sol partilerin aldıkları oy oranları şu şekildedir:

1995 Genel Seçimleri: **% 81,**

1999 Genel Seçimleri: **% 82,**

2002 Genel Seçimleri: **% 84,4,**

2007 Genel Seçimleri: **% 84,**

2011 Genel Seçimleri: **% 93,4**

Antalya'daki Alevilerin Siyasi Eğilimi Anketi sonuçlarına göre, Ankete katılan 200 Alevi'nin %66'sı kendini ideolojik olarak "sosyal demokrat", %27'si "sosyalist", %3'ü de "komünist" olarak tanımlamıştır. Sonuç itibariyle; kendini solcu olarak tanımlayanların oranı %96'dır.

Başlıktaki soru, Antalya'daki Alevilerin Siyasi Eğilimi Anketi'ne katılan Alevilere sorulduğunda, katılımcıların **%**73,4'ü Alevilerin solcu olduğu ve sadece sol partilere oy vereceği fikrine olumlu yaklaşmıştır. (%25,5 "kesinlikle katılıyorum", %47,9 "katılıyorum")

Ankette, Antalya'da yaşayan Alevi katılımcılara Alevilerin başta gelen 6 sorunundan öncelikli olarak hangisinin çözülmesini talep ettiği soruldu.* Ardından, katılımcılara şu soru yöneltildi: "Size göre Alevilerin en öncelikli olarak gördüğünüz sorununu çözen parti Sağcı da olsa Solcu da olsa o partiye oy verir misiniz?" Sonuçlara göre, %74'luk bir oran bu fikre karşı çıkmıştır. Yani, kendilerine göre en öncelikli olan sorunu bir sağcı parti çözse, o sağcı partiye oy vermeyi düşünmemektedirler. Devamında, "Size göre Alevilerin tüm sorunlarını çözen parti sağcı da olsa solcu da olsa oy verir misiniz?"sorusu sorulduğunda da, halen %69,8'lik bir katılımcı, bir sağ parti Alevilerin tüm sorunlarını çözse de ona oy vermeyeceğini belirtmiştir.

Ankete katılan Alevilerin %87,3'ü her ne olursa olsun hiçbir zaman sağ bir partiye oy vermediklerini ve de vermeyeceklerini belirtmişlerdir. (%54,6 "kesinlikle katılıyorum, %32,7

* Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kaldırılması, Cemevlerinin ibadethane statüsüne kavuşturulması, Din derslerinin zorunlu olmaktan çıkarılması, Kamu sektöründe maruz kalınan ayrımcılığın giderilmesi, Aleviler için önem arz eden önemli mekanları müze haline getirilmesi, Alevi köylerine zorla cami yaptırılmaması

"katılıyorum). Yine, ankete katılan Alevilerin %93,2'si Alevilerin Atatürk'ün düşünce evreninin ve devrimlerinin en önde gelen savunucuları olduğunu ortaya koymuşlardır. (%68,2 "kesinlikle katılıyorum", %25 "katılıyorum")

Ayrıca, anket sonuçlarına göre, Antalya'daki Alevilerin %88'i Antalya'dan Belediye Başkanı ya da Milletvekili adayı olacak olan Alevi kökenli siyasetçilerin "sadece sol" bir partiden aday olduğu takdirde destekleyeceği yönünde görüş belirtmiştir.

Bu sonuçlar göstermektedir ki, Antalya ölçeğinde, %70 civarı bir Alevi kitlesi, oy tercihlerini ve siyasi ideolojisini belirlerken "Alevi kimliği"ni ön plana çıkarmamaktadır, Aleviliğin sorunları ve talepleri üzerinden siyaset yapmamaktadır. Çünkü, bir sağ parti Alevilerin tüm sorunlarını çözse bile yine de bahsi geçen orandaki Alevi kitlesinden oy alamayacaktır. Ortada, keskin ve partizan bir duruş söz konusudur. Bu keskin ve partizan duruşun ortaya çıkmasında şüphesiz çok fazla sayıda etken söz konusudur.

Peki, "Antalya'daki Aleviler siyasi kararlarını verirken hangi kimliklerini ön plana çıkarmaktadırlar?" Bu sonuçlara göre diyebiliriz ki, "Alevi kimliği"ni ön plana çıkarmayan %70'lik Alevi kitlesinin büyük çoğunluğu "Atatürkçü" ve "solcu" kimliklerini ön plana çıkarmaktadırlar. Kalan %25'lik Alevi kitlesinin çoğunluğu da "Alevi" "Atatürkçü" ve "solcu" kimliklerini birlikte ön plana çıkarmaktadırlar. Genel oran içerisinde, %5'i de "sadece Alevi kimliğini" ön plana çıkarmaktadır. [*]

Antalya ölçeğinde, Her 10 Alevi'den en az 9'unun "solcu" olduğu sonucundan hareketle; üzerinde durabileceğimiz bir başka soru, "sol" Aleviler için büyük önem arz ederken, Aleviler "sol" için neyi ifade etmektedir? Bu soru ankete katılan Alevilere yöneltildiğinde, % 89,1'i Türkiye'de "sol"u ayakta tutan en büyük gücün Aleviler olduğunu belirtmişlerdir. Yani, buradaki hakim görüş, Aleviler "sol"u desteklemediği takdirde, zaten "sağ"a göre zayıf durumda olan "sol"un Türk siyasetindeki gücünün ve etkinliğinin iyice azalacağı yönündedir. Ankete katılan Antalya'daki Alevilerin bu fikri kabul edilebilirdir. Çünkü, Türk Siyasi Tarihine baktığımızda Aleviler dışında sayısı milyonlarla ifade edilen hiçbir etnik, dini ya da sosyal homojen bir grubun Sol'a bu denli topyekun ve kitlesel bir destek verdiği görülmemiştir.

- **Antalya'daki Aleviler açısından, son dönemde Alevi oyları Sağ'a kaymış mıdır?**

Bir önceki başlıktaki veriler aslında bu sorunun da cevabını vermektedir. Antalya'daki Alevi Köylerinin Seçim Sonuçlarının İncelenmesinde, 6 Alevi köyünün toplamında son 20 yıldır yapılan 6 seçim sonuçları incelendiğinde, Alevi oylarının "sağ"a kayması bir yana,

[*] Tümleşik hesaplandığında: Atatürkçü %95, Solcu %95, Alevi %30 (yuvarlanmış değerler)

aksine “sol” oyların daha da arttığı görülmektedir. 1991’de % 65,6 olan Alevi köylerdeki sol partilere oy verme oranı, 1995’de %81’e, 1999’da %82’ye, 2002’de %84,4’e, 2007’de %84’e, 2011’de de 93,4’e yükselmiştir.

Antalya’daki Alevilerin Siyasi Eğilimleri Anketi sonuçlarına baktığımızda; “2004 yılındaki önceki seçimlerde hep sol partilere oy verdim” diyenlerin oranı %88,3, 2007 Genel Seçimlerinde sol partilere oy verenlerin oranı %97,1, 2009 Yerel Seçimlerinde İl Genel Meclisi için oyunu sol partilere verenlerin oranı %98, 2011 Genel Seçimlerinin hemen öncesinde yapılan ankette sol partilere oy vereceklerini belirten Alevi katılımcıların oranı da %97,5’dir.

Antalya ölçeğinde, Alevi oyların “sol”dan “sağ”a kaymadığı, aksine sol oyların oranlarının yükseldiği sonucu çıktığına göre, bu öngörülerin ortaya çıkış nedeni nedir? Araştırmacının fikri, bu konudaki yanılmanın temelinde Türkiye’de yaşayan Alevi sayısının gerçeğin çok üzerinde hesaplanması, daha doğrusu sayısının abartılmasıdır. Her seçimden sonra sol partilerin aldığı oy sayısı ile ülkedeki Alevilerin sayısı karşılaştırıldığında, Alevi oylarının önemli bir kısmının sol partilere gitmediği sonucu çıkarılmakta, bu da demek ki oylar sağa kaydı olarak yorumlanmaktadır. Oysa ki, Türkiye’de öne sürüldüğü kadar Alevi olmadığı gerçekçi bir tespittir.

Daha önce de değinildiği üzere, ülkemizde Alevilerin toplam sayısı üzerine net bilgiler bulunmamaktadır. Ancak, Alevi örgütleri ve Alevi yurttaşlar, tüm diğer sayısal azınlıkta kalan etnik ve dini gruplar gibi, “sayısal azınlık psikoloji”ne girmekte ve bu nedenle gerçekçi rakamları değil inanmak istedikleri rakamları dillendirmektedirler. Bu konuda net bilimsel araştırma yapılarak halkın bilgilendirilmemesi de bu dillendirilen rakamların toplum nezdinde de kabul görmesine neden olmaktadır.

Bu konuda, Antalya’daki Alevilerin Siyasi Eğilimleri Anketi’nde Alevi katılımcılara ülkemizdeki Alevi sayısına ilişkin tahminleri de sorulmuştur: Buna göre, katılanların %69,2’si Türkiye’deki Alevi sayısının 20 milyonun üzerinde, %14,6’sı 15-19 milyon arasında, %13,2’si 10-14 milyon arasında ve %2,2’si de 5-9 milyon arasında olduğu yönünde görüş belirtmiştir.

Alevi örgütleri de, Türkiye’deki Alevi nüfusunun 20-25 milyon civarında olduğunu iddia etmektedir.[*] Daha tarafsız kaynaklar, 11 milyon ya da 7 milyon gibi rakamlar ortaya atmaktadır. İşte Alevi oylarının son dönemde sağa kaydığı öngörüsüne neden olan bu rakamlar arasında büyük fark nedeniyle yanlış hesaplanan toplam Alevi seçmen sayısıdır. Türkiye’de 20 milyon Alevi olsa, bunların %70’i 18 yaş üstünde olsa, bu durumda 14 milyon

[*] Alevi örgütlerinin tahminleri: Cem Vakfı 25 milyon, Alevi-Bektaşi Kuruluşları Birliği 20-25 milyon, Pir Sultan Abdal Kültür Derneği 20-25 milyon, Alevi-Bektaşi Federasyonu 20-25 milyon.

Alevi seçmen yapar; 10 milyon Alevi olsa, bunların %70'i 18 yaş üstü olsa, bu durumda da 7 milyon Alevi Seçmen yapar. Türkiye'deki Alevi sayısını 20 milyon olarak hesaplayan biri, 2011 Genel Seçimleri açısından baktığımızda, sol partilerin toplam oy sayısının 11,200,000 civarı olduğunu ve sol partilere oy veren Sünniler de olduğunu göz önüne alarak 4-5 milyon civarı Alevi oyunun sağa kaydığı öngörüsünde bulunabilir. Oysaki, daha gerçekçi olarak Alevi nüfusunu 10 milyon olarak hesaplayan biri, bunun 7 milyonunu da seçmen olarak düşündüğünde daha gerçeğe yakın değerlendirmeler ortaya koyabilir.

- **Antalya'daki Aleviler açısından, Aleviler CHP'nin sadık seçmeni olarak kabul edilebilir mi?**

Bu konuda, Antalya'daki Alevi Köylerinin Seçim Sonuçlarının İncelenmesi ile Antalya'daki Alevilerin Siyasi Eğilimi Anketinin sonuçları net fikir verecektir. 6 Alevi köyünün toplamında CHP'nin 1995 yılında aldığı oy oranı %79,9, 1999 yılında aldığı oy oranı %39,8, 2002 yılında aldığı oy oranı 80,6, 2007 yılında aldığı oy oranı %81,6, 2011 yılında aldığı oy oranı da %92'dir.

Anket sonuçlarına göre; Ankete katılan Alevilerin %93,5'i o anda bir seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz sorusuna CHP olarak cevap vermişlerdir. Bu anket, 12 Haziran 2011 Genel Seçimlerinin hemen öncesinde yapıldığı için bu soruya verilen cevaplar 2011 Genel Seçimlerinde oy kullandığı parti olarak da kabul edilebilir. Yine bir önceki seçim olan 2009 Yerel Seçimleri Antalya İl Genel Meclis seçimlerinde oy kullanan katılımcıların %94,7'si CHP'ye oy verdiğini belirtmiştir. 2007 Genel Seçimlerinde de %94,5'lik bir oranın oyunu CHP'ye verdiği ortaya çıkmıştır.

Bu sonuçlar ışığında, son 10 yıllık dönemde, Antalya ölçeğinde, her 10 Alevi'den en az 9'unun seçimlerde Cumhuriyet Halk Partisi'ni desteklediği görülmektedir. Ayrıca, anket sonuçlarına göre kendini solcu olarak tanımlayanların oranı %96 iken, CHP'yi destekleyenlerin oranı da %93,5'dir. 6 Alevi köyünün toplamında son seçimde sol partilerin aldığı oy oranı %93,4 iken, CHP'nin aldığı oy oranı %92'dir. Buna göre, kendini solcu olarak tanımlayanların tamamına yakını CHP'ye oy vermektedir. Ayrıca, daha önce değinildiği üzere, Cumhuriyet Halk Partisi her ne kadar "sosyal demokrat" (merkez sol) yönüyle ön plana çıksa da, ankete katılan Aleviler arasından kendini "sosyalist" olarak tanımlayan 54 kişinin 46'sı, "komünist" olarak tanımlayan 6 kişinin de 5'i CHP'yi desteklemektedir. Üstelik, kendini sağcı ya da solcu olarak görmeyen 4 kişinin de tamamı CHP'ye oy verdiğini belirtmiştir. Bu durum göstermektedir ki, kendi araştırma ölçeğimizde, CHP "sosyalist" ya da "komünist" Alevilerden de önemli bir oy almaktadır.

Elde ettiğimiz bulgulara göre, son seçimde, Antalya'da yaşayan Alevilerin %92-94 civarı CHP'ye oy vermiştir. Bu oranın bu denli yükselmesinde CHP'deki Genel Başkan değişikliğinin etkisinin üzerinde durmak gerekir. Çünkü, CHP'nin yeni Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu Alevi kökenlidir. Kemal Kılıçdaroğlu'nun CHP Genel Başkanı olmasının Aleviler açısından CHP oylarını nasıl etkileyeceği ankete katılanlara da soruldu. Ankete katılanların %86'sı bu durumun Alevi oylarını CHP'ye kaydıracağı fikrindedir. Araştırmacının gözlemine göre, önceki Genel Başkan Deniz Baykal ile Aleviler arasında karşılıklı bir gerginlik vardı. Büyük şehirlerde ve diğer illerde büyük bir delege gücünü elinde bulunduran Aleviler, Deniz Baykal siyasetinin bir sonucu olarak partide üst kademelere yükseltilmemişlerdi. Bu nedenle parti ile bağları zayıflayan Alevilerin, Kemal Kılıçdaroğlu ile birlikte partiyle bağlarının yeniden güçlenmesini sağlamıştır. Üstelik, partinin en üst yöneticisinin Alevi olması, Alevilerin partinin üst yönetim kademelerine yükselmesini sağlama bakımından motive etmiştir.

Yeniden kurulduğu 1995 yılından bu yana katıldığı Genel Seçimlerde CHP'ye büyük destek veren, seçmen tabanının önemli bir kısmını oluşturan ve CHP'nin sadık seçmeni olarak kabul gören Alevilerin, hangi partileri ya da siyasi oluşumları CHP'nin alternatifi olarak gördüğü CHP açısından oldukça önemlidir. Çünkü, CHP'nin alternatifi olarak ortaya çıkabilecek partiler CHP açısından büyük tehdit oluşturmaktadır. Bunun en somut örneği 1999 Genel Seçimleridir. 1999 Genel Seçimlerinden bir diğer merkez sol partisi olan Demokratik Sol Parti 1. parti olarak çıkmış, Cumhuriyet Halk Partisi de %10 ülke barajının altında kalarak Meclis dışı kalmıştı. Antalya'daki Alevi Köylerinin Seçim Sonuçlarının İncelenmesinde, bu durumun en önemli sebeplerinden biri olarak Alevi oyların CHP'den DSP'ye kayması olarak tespit edilmişti. 6 Alevi köyün toplamının 1995 ve 1999 Genel Seçimlerindeki sol partilere verdikleri oyların dağılımına göre, 1995 Genel Seçimlerinde CHP sol oyların %96,8'ini almışken, bu oran 1999 Genel Seçimlerinde %51,4'e düşmüştür. Buna karşın, 1995 Genel Seçimlerinde sol oyların %2,1'ini alan DSP, 1999 Genel Seçimlerinde bu oranı %42,6'ya çıkarmıştır. Alevi kökenli CHP seçmenlerinin ancak yarısı CHP'ye sadık kalabilmiştir. Bu tablo, Aleviler oylarını CHP'den başka bir partiye kaydırdığında CHP üzerinde ne şekilde etki gösterdiğini açıklamaktadır. Nitekim, Alevi kesimin önde gelen isimlerinden biri olan Cem Vakfı Başkanı İzzettin Doğan, Temmuz 2007 yılında yaptığı bir basın açıklamasında, CHP'nin 1999 yılında baraj altında kalmasını Alevilerin oylarını Baykal'dan esirgemesi olarak yorumlamıştır.

Bu noktada, DSP'ye de bir başlık açmak gereklidir. DSP de CHP gibi merkez sol bir parti olmakla birlikte, kendini CHP gibi "sosyal demokrat" olarak değil "demokratik solcu" olarak tanımlayan bir partidir. Ancak, ideoloji, parti yapısı, yöneticilerin dünya görüşü, parti

tabanının nitelikleri vs. kıyaslandığında tamamen aynı nitelikler gösterir. Esasen, DSP'nin unutulmaz lideri olan Bülent Ecevit yıllarca CHP Genel Sekreterliğini ve Genel Başkanlığını yapmış, CHP Genel Başkanı olarak 2 dönem Başbakanlık görevinde bulunmuştur. Bu durum CHP seçmeninde ve dolayısıyla CHP'ye oy veren Aleviler arasında Bülent Ecevit'e karşı büyük bir sempati oluşmasını sağlamıştır. 1980 Darbesi sonrası CHP kapatıldığında partinin Genel Başkanı Bülent Ecevit'ti. Bülent Ecevit, 1987 yılına kadar siyasi yasaklı olduğu için siyasetin dışında kaldı. 1987 yılında tekrar aktif siyasete döndüğünde yoluna eski CHP kadroları tarafından oluşturulan SHP ile devam etmeyerek, 1985 yılında eşi Rahşan Ecevit tarafından kurulan DSP'nin başına geçmiştir. 1989 Genel Seçimlerinde baraj altında kalan DSP, 1991 seçimlerinde barajı aşarak Meclis'e girmiş, 1995 Genel Seçimlerinde yeniden kurulan CHP'den daha fazla oy alarak "sol"un en büyük partisi konumuna gelmiştir. 28 Şubat sonrası, DSP, CHP'nin dışarıdan desteği ile kurulan Anasol-D hükümetinde hükümet ortağı olmuştur. İşler yolunda giderken, CHP lideri Baykal'ın kimsenin beklemediği bir anda hükümetten desteğini çekmesi ile hükümet düştü. Baykal'ın yanlış bir zamanda hükümetten desteğini çekmesi nedeniyle aldığı büyük tepki, CHP'nin 1999 Genel Seçimlerinde baraj altında kalmasına neden olan faktörlerden birisi olmuştur. Seçim öncesi ara geçiş hükümetinde Başbakanlık yapan Bülent Ecevit, seçime az bir zaman kala PKK terör örgütü lideri Abdullah Öcalan'ın yakalanması ile toplumun her kesiminden oylarını artırarak 1999 Genel Seçimlerinde 1. parti oldu.

Sonuç itibariyle, DSP ile CHP'yi çok farklı kulvarlarda değerlendirmemek gerekir. Öyle ki, 2007 Genel Seçimlerinde iki parti seçim ittifakı yaparak seçime CHP çatısında birlikte girdiler. Ancak, Bülent Ecevit sonrası partinin iyice güç kaybetmesi ve Alevi Kökenli Kemal Kılıçdaroğlu'nun CHP Genel Başkanı olması Alevi seçmenlerin DSP'ye oy vermesini çok zor hale getirmektedir. Ancak, DSP günümüzde Alevilerin oy vereceği bir parti olmasa da her zaman CHP'den hoşnut olmayan Alevilerin oy verebileceği alternatif bir parti durumundadır. Ankete katılan Alevilere kendi partileri dışında oy verebilecekleri 2. parti sorulduğunda, CHP'ye oy verenlerin %26,7'sinin DSP'yi işaret etmesi bu fikri doğrulamaktadır.

CHP'nin alternatifi olarak düşünülebilecek diğer partiler Özgürlük ve Dayanışma Partisi, İşçi Partisi, Emek Partisi ve Türkiye Komünist Partisi gibi "sosyalist partiler"dir. Ancak, burada Kemalist ve ulusalcı söylemleri nedeniyle İşçi Partisi'ni diğer sosyalist partilerden ayırmak gerekir. Ankete katılan Alevilere kendi partileri dışında oy verebilecekleri 2. parti sorulduğunda, CHP'ye oy verenlerin %11,8'inin ÖDP'yi, %8'inin İP'i, %5,3'ünün TKP'yi ve %4,2'sinin de EMEP'i CHP'nin alternatifi olarak gördüklerini ortaya koymaktadır. Özellikle Antalya ölçeğinde, CHP'ye oy veren "sosyalist" ve "komünist" Alevilerin oranının fazlalığı da göz önüne alındığında, belli bir orandaki Alevi kitlesinin, ideolojik olarak kendini CHP'ye

yakın hissetmese bile, ideolojik olarak kendini yakın hissettiği partilerin hiçbir iddiasının olmaması nedeniyle, kendini CHP'li olarak görmeye başladığı kabul edilebilir bir tespittir. Ancak, -her ne kadar şu an için imkansız görünse de- eğer ülkemizde "sosyalist partiler" bir araya gelerek barajı geçebilecek bir konuma gelirlerse, ya da seçim barajı düşer ve bu partiler iddialı hale gelirse, Antalya ölçeğinde, CHP'ye oy veren sosyalistlerin ya da CHP'ye oy veren ve CHP'nin alternatifi olarak "sosyalist partileri" gören %30 civarındaki Alevi seçmenin oy tercihinde CHP aleyhine bir farklılaşma olabilir.

AKP ve MHP gibi partilerin Aleviler için ne ifade ettiğinin de üzerinde durmak gereklidir. AKP gibi dar anlamda İslamcı, geniş anlamda muhafazakâr ve MHP gibi aşırı milliyetçi bir partinin Alevilerden neden oy alamadığının cevabının tersi aslında CHP'nin neden oy aldığının da cevabı olacaktır. Ankete katılan Alevilere CHP ve MHP'nin iktidar olduklarında Alevi sorunlarını çözeceklerine olan inancı sorulduğunda, katılanların %84,4'ü CHP'ye olumlu yaklaşırken, %94,2'si de MHP'ye olumsuz yaklaşmaktadır. Yine, Cronbach Alfa değerine dahil edilmeyen ve anket ölçeğinden bağımsız olarak sorulan bir soruya göre, Alevi katılımcıların %93,6'sı AKP'nin Alevi Açılımını samimi ve sorununun çözümüne yönelik bir adım olarak görmemektedir.

Elde edilen veriler de göstermektedir ki, Antalya ölçeğinde, AKP ve MHP Alevi seçmenlerden dikkate değer bir oy alamamaktadır. Bunun temelinde geçmişte Alevilere yönelik yapılan katliamların da bir etkisi olduğu mutlaktır. Ankete katılan Alevilere, geçmişte Alevilere yönelik olarak yapılan Maraş, Çorum, Sivas gibi katliamların bugün oy verecekleri partiyi seçerken etkileyip etkilemeyeceği soruldu. %72,6'lık bir oran, Alevilere yönelik yapılan bu katliamların bugünkü oy tercihlerini etkileyeceğini belirtmiştir. 1978 Maraş, 1980 Çorum, 1993 Sivas gibi kanlı Alevi katliamlarının o gün Aleviler üzerinde yarattığı travma ile bugün toplumsal hafızadaki yerinin ne kadar büyük olduğu tartışılmazdır. Maraş ve Sivas'ta yaşanan katliamlar o dönemi yaşayan Alevilerin hafızalarda büyük iz bırakmıştır. Maraş Olaylarında Aleviler anti-komünist propagandanın bir parçası olarak "solcu" oldukları için hedef alınmışlardır. Sivas Olayları davası "lâik anayasal düzeni değiştirip din devleti kurmaya kalkışma" suçlamasıyla açıldı, Yargıtay 9. Dairesi de katliamın "cumhuriyete, lâikliğe ve demokrasiye yönelik olduğu" hükmüne vardı. Her iki olay da göstermektedir ki, Ülkücüler "sol" ile mücadelede kendilerine hedef olarak Alevileri seçerken, "radikal İslamcılar" da lâik cumhuriyet rejimi ve Atatürkçülük'e karşı verdikleri mücadelede kendilerine hedef olarak Alevileri seçmişlerdir. Bu da, Alevilerin o dönemde "Ülkücüler" ve "radikal İslamcılar" tarafından "sol" ile "lâik cumhuriyet rejimi"nin sembolü olarak gördüklerini ortaya koymaktadır.

Osmanlı döneminde halifeliğin Osmanlı'ya geçmesinden sonra büyük baskı altına yaşayan ve sürekli asimilasyonlara maruz kalan Aleviler, "Kemalist Devrim" ve "lâik cumhuriyet rejimi" ile eşit şartta yurttaş niteliğini kazanmıştır. Lâik cumhuriyet rejimi, Alevilerin varlığını sürdürmelerin, kültür ve inançlarını günümüze kadar getirmelerini sağlamıştır. Bu nedenle, ülkemizde Aleviler lâik cumhuriyet rejimine büyük bir bağlılık göstermektedirler. Öyle ki, Ankete katılan Alevilerin %91,9'u ülkemizde lâikliğin en büyük güvencesini Aleviler olarak görürken, %93,2'si de Alevilerin Atatürk'ün düşünce evreninin ve devrimlerinin en önde gelen savunucularından olduğunu kabul etmektedirler.

Alevilerin AKP ve MHP gibi partilere soğuk bakmasının temelinde her iki partinin tabanının ve önderliğini yapan kişilerin tarihsel süreç içerisinde Alevilere karşı girişmiş oldukları bu kanlı ya da kansız mücadelelerin ya da psikolojik savaşın önemli etkenlerden birisi olduğu açıktır. Bu durum, esasen Alevilerin siyasi olarak seçeneklerini iyice daraltmış, "sağ"da kendini ifade şansı bulamayan Alevilerin "sol"a daha fazla tutunmasına neden olmuştur. Son dönemde, "siyasal İslam"ın, cemaatlerin ve İslami burjuvazinin AKP ile birlikte yükselişe geçmesi, devlet kademelerinde ve ekonomik yapıda söz sahibi olması Alevilerin genelini endişeye sürüklemiştir. Çünkü, Alevilerin varlığının en büyük tehdidi "cemaatler", "radikal İslamcılar" ve "siyasal İslam"dır. Bu durum da, Alevilerin, AKP'nin karşısındaki en güçlü parti olan CHP'ye bağlanma sürecini de hızlandırmıştır.

Tüm bunlara karşın, CHP'nin Atatürk'ün kurduğu parti olması, Laiklik konusunda büyük hassasiyet göstermesi, kendini cumhuriyet rejiminin en büyük savunucu olarak görmesi, "sosyal demokrat" değerleri ön plana çıkaran bir merkez sol parti olması, radikal İslamcılara ve dinin siyasallaşmasına karşı net bir tavır koyması, AKP'nin en büyük rakibi olması ve sol partiler arasında en iddialı ve en güçlü parti olması, Antalya ölçeğinde, Alevi oylarının son seçimde %90'ın üzerinde CHP'ye gitmesine neden olmuştur.

- **Antalya'daki Aleviler açısından, sadece Alevilere yönelik olarak kurulan partiler Alevilerden destek görebilir mi?**

Türkiye'de sadece Alevilere hitap eden ilk parti 1966 yılında kurulan ve adı 1973 yılında Türkiye Birlik Partisi olarak değiştirilen Birlik Partisi'dir. Parti amblemi Allah'ın Aslanı olarak kabul edilen Hz. Ali'yi tasvir eden bir aslan ve onun etrafında 12 İmam'ı tasvir eden 12 yıldızdı. 1980 darbesi sonrası kapatılan Birlik Partisi 3 genel seçime girmiştir. 1969 Genel Seçimlerinde %2,8 oy oranı ile 8 milletvekili çıkarmış, 1973 Genel Seçimlerinde %1,1 oy oranı ile 1 milletvekili çıkarabilmiş ve 1977 Genel Seçimlerinde %0,4 oy oranı ile hiç milletvekili çıkaramamıştır. Oy sonuçları göstermektedir ki, Alevi siyasi hareketinde bir ilk

olan parti Alevilerden destek görememiştir. İlk zamanlar az da olsa gösterilen destek de zamanla azalmıştır.

Alevilerin partileşme çabasında ikinci deneme 1996–1999 yılları arasında Demokratik Barış Partisi adı ile başlayan ve Barış Partisi ile yapılmıştır. 1999 Genel Seçimlerine katılan parti, Türkiye genelinde %0,25 oranında oy almıştır. Barış Partisi, 6 Alevi köyünün tamamında oy kullanan 2661 Alevi arasından sadece 39'unun yani %1,47'sinin oyunu alabilmiştir. Bu sonuçlar, Alevilerin 2. partileşme hareketi de başarısız olmuştur.

Ankete katılan Alevilere, ülkemizde sadece Alevilere hitap edilen yeni bir parti kurulursa ona oy verip vermeyecekleri soruldu. Ankete katılanların %36,3'ü bu fikre sıcak baktıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuca baktığımızda, Antalya ölçeğinde, bir kısım Alevinin yeni bir partileşme hareketine önceye nazaran daha sıcak bakabileceği ortaya çıkmaktadır. Ancak, , bu soruda %23 gibi büyük bir oranın kararsız kalması, önceki partileşme süreçlerinin başarısız olması, Alevi kökenli Kemal Kılıçdaroğlu'nun CHP Genel Başkanı olması, Alevi Bektaşi Federasyonu ile Pir Sultan Abdal Kültür Derneği'nin 2009-2010 yıllarında başlattıkları partileşme süreciyle ilgili olarak diğer Alevi örgütlerinden ve kendi üyelerinden büyük tepki görmesi, bu sonucu değerlendirirken göz önünde bulundurulması gereken durumlardır. Ayrıca, anket sonucunun dikkate değer bir oran olmasını, CHP'ye sıkışan ve alternatifleri iyice daralan Alevi seçmenlerin kendilerine psikolojik olarak yeni alternatif yaratma arzusu olarak değerlendirmek mümkündür. Bu faktörler göz önüne alındığında, Antalya ölçeğinde, Alevilerin yeni bir Alevi partisi kurmasına sıcak bakmaları ve bu partiye kitlesel destek vermeleri olası görünmemektedir.

SONUÇ

Bu tez kapsamında, elde edilen bulgular Antalya'daki Alevilerin siyasi eğilimlerine ilişkin olarak net çıkarsamalar yapılabilmesine olanak vermektedir. Bu çalışmada net çıkarsamalar yapılabilmesini ve kesin sonuçlara varılabilmesini sağlayan en önemli dayanak noktası, Alevi Köylerinin Seçim Sonuçlarının İncelenmesi Çalışması ile Antalya'daki Alevilerin Siyasi Eğilimi Anketi çalışmasından elde edilen verilerin birbirini tutarlı bir biçimde desteklemesidir. Bunun yanı sıra, araştırma sonucunda elde edilen verilerin kişiden kişiye değişebilecek öznel yorumlardan ziyade, herkes tarafından kabul görebilecek nesnel yorumlara açık olması da önemli bir dayanak noktasıdır.

Bu faktörler, araştırma sürecinde elde edilen verilerin değerlendirilmesi, yorumlanması ve belli bir sonuca ulaşılabilmesi açısından çalışmanın güvenilirliğin yüksek olmasını sağlamaktadır. Ancak, araştırmanın sınırları gereği elde edilen sonuçların sadece Antalya ölçeğindeki Aleviler açısından değerlendirilmesi gerekmektedir. Türkiye'nin farklı şehirlerinde ve bölgelerinde yaşayan Alevilerin siyasi eğilimleri mutlaka ki farklılık gösterecektir. Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar her ne kadar tüm Türkiye'deki Alevilerin siyasi eğilimleri ile ilgili tespitler içermiyor olsa da, bu konuda tüm Türkiye genelinde yapılabilecek bir çalışmaya kaynak ve örnek teşkil edebilecek niteliktedir.

Yapılan bu çalışma araştırmacıyı Antalya ölçeğinde şu sonuçlara götürmüştür:

- Antalya ölçeğinde, Haziran 2011 itibariyle, Alevilerin %93-96'sı kendini "solcu" olarak tanımlamaktadır. Bu rakamlar yanılma payı olarak bir miktar aşağıya çekilse bile Antalya'da kendini solcu olarak tanımlayanların oranı %90'ın altına düşmeyecektir. Bu da, Antalya ölçeğinde, "Aleviler solcudur" tezinin doğruluğunu kanıtlamaktadır.

- Antalya ölçeğinde, Haziran 2011 itibariyle, kendini "solcu" olarak gören her 3 Alevi'den 2'si kendini ideolojik olarak "sosyal demokrat" tanımlamaktadır. Her 3 kişinden 1'i de kendini sosyalist-komünist olarak tanımlamaktadır.

- Antalya ölçeğinde, Haziran 2011 itibariyle, 10 Alevi'den en az 9'u Cumhuriyet Halk Partisi'ni desteklemektedir. Bu da Alevilerin CHP'nin sadık seçmeni olduğu tezinin doğruluğunu kanıtlamaktadır.

Antalya ölçeğinde, Alevilerin Cumhuriyet Halk Partisi'ne olan bu bağlılığının temelinde yatan faktörler olarak şunlar sayılabilir:

- Osmanlı döneminde büyük baskı, şiddet yaşayan, katliamlara ve asimilasyonlara maruz kalan, kendi kültür ve inancını yaşayamama noktasına gelen Alevilerin, kendilerini bu karanlık dönemden kurtaran Mustafa Kemal Atatürk ve Kemalist Devrime olan sadakatleri nedeniyle, Atatürk tarafından kurulan ve devrimler sürecini yöneten Cumhuriyet Halk Partisi'ne olan tarihsel bağlılığı,
- Cumhuriyet Hak Partisi'nin, kendini 1965'den itibaren "ortanın solu" olarak konumlandırması ile; Alevilerin yenilikçi ve devrimci karakterine yakın bir duruş sergileyen, Aleviler gibi ezilen kitlelere daha çok kucak açan, marjinalleşen "sağ"a karşı en büyük karşı tavır koyan "sol"un hakim partisi olması,
- 1960 sonrası Türk Siyasetinde yaşanan ideolojik kamplaşma sürecinde "sağ"ın tutumu nedeniyle Alevilerin alternatiflerinin daralması,
- Cumhuriyet Halk Partisi'nin, Alevilerin varlığını devam ettirebilmesi, kültür ve inançlarını yaşayabilmesi için en büyük dayanak olarak gördüğü lâik cumhuriyet rejiminin en büyük savunucusu olması, onun da ötesinde kendini onun koruyucusu olarak görmesi,
- Cumhuriyet Halk Partisi'nin, 1960 sonrasından itibaren Alevileri karşıt olarak gören ve Alevilere karşı Maraş, Çorum, Sivas gibi toplumsal hafızadan silinmesi mümkün olmayan katliamları gerçekleştiren "radikal İslamcılar"a ve "aşırı milliyetçiler"e karşı en net tavır koyan parti olması,
- Son 10 yılda, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarında, radikal İslamcıların ve Cemaatçilerin siyaset, bürokrasi ve ekonomide büyük bir güç haline gelmesi nedeniyle tedirgin olan Alevilerin Adalet ve Kalkınma Partisi'ne rakip olabilecek olan en büyük parti olan Cumhuriyet Halk Partisi'ne destek verilmesini zorunlu hissetmesi,
- Alevilerin yıllardan beridir yaşadıkları sorunları çözebilecek tek parti olarak Cumhuriyet Halk Partisi'ni görmesi,
- Alevi Kökenli Kemal Kılıçdaroğlu'nun Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı olması.

- Antalya ölçeğinde, Alevi oylarının son dönemde "sağ" kaydığı öngörüsü doğruyu yansıtmamaktadır. Aksine, Alevilerin "sol"a oy verme oranı 1995-2007 yılları arasında %80 çıtasında kademeli olarak artmış, 12 Haziran 2011 Genel Seçimlerinde de büyük bir artış göstererek % 90 çıtasını aşarak %93-97 civarına tavan yapmıştır.

Alevi oylarının son dönemde "sağ"a kaydığı yanılgısını ortaya çıkaran sebep, Türkiye'de Alevi sayısı ile ilgili kesin bir rakam ya da oran olmaması, tahmin edilen rakam aralığının çok geniş olmasıdır. Alevi örgütlerinin Türkiye'de 20-25 milyon Alevi olduğu yönünde net

söylemleri, yapılan araştırmaların ve raporların çoğunda tahminlerin 15-20 milyon civarında olması ancak, araştırmacıya göre gerçekçi sayının 9-11 milyon civarında olması seçim sonuçlarının değerlendirilmesinde Alevi oylarına yönelik yanılgılara neden olmaktadır.

Bu çalışma kapsamında Antalya'daki Alevi köylerini tespit etmeye yönelik olarak yapılan çalışma Türkiye'deki Alevi sayısının Aleviler ve Alevi örgütleri tarafından abartıldığının kanıtıdır. Bu araştırma, bu konuda büyük bir bilgi kirliliğinin olduğunu göstermiştir. Bu araştırma ile, internet ortamında ve halk söylemlerinde tamamı Alevi olarak sayılan köylerin çoğunda aslında Alevi nüfusun çok baskın olmadığı, yine Alevi olarak sayılan çok miktardaki köyde de göç ve asimilasyon sonucu Alevi nüfus kalmadığı tespit edilmiştir. Öyle ki, internet ortamında dolaşan bilgilere göre Antalya'da 30 Alevi köyü bulunmaktadır. Oysa ki, bu araştırma kapsamında hazırlanan Antalya'daki Alevilerin yerleşim yerlerine göre dağılım haritasında 6 Alevi köyü, 14 Alevi-Sünni Karışık köy ya da mahalle tespit edilmiştir. Antalya'nın Doğu tarafında Serik ve Manavgat'taki birkaç köy ya da mahalle dışında Alevi köyü kalmadığı görülmüştür. Bu nedenlerden dolayı, araştırmacılar, Türkiye'deki Alevilerin sayısına ilişkin tahminler yürütürken bu faktörleri de göz önünde bulundurmak zorundadır.

- Antalya ölçeğinde, Cumhuriyet Halk Partisi'ne oy veren Alevilerin bir kısmının, ileriye yönelik olarak mevcut sosyal ve siyasi koşullarda bir farklılaşma olduğu takdirde, oylarını "sol"daki diğer partilere kaydırabileceği tespit edilmiştir. Burada koşulların farklılaşması olarak;

- "Merkez sol"da CHP dışında Atatürkçü ve "lâik cumhuriyet rejim" hassasiyeti olan başka bir partinin iddialı hale gelmesi,
- Ülke seçim barajının %5'e indirildiği takdirde "sosyalist partilerin" bir araya gelerek Meclis'e girme iddialarının ortaya çıkması,
- CHP'nin Alevi kökenli Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun parti içi dinamikler tarafından yıpratılarak bu görevden alınması gibi durumlar Haziran 2011 itibariyle, Antalya ölçeğinde, %95 seviyelerinde olan Alevilerin Cumhuriyet Halk Partisi'ne oy verme oranını daha aşağıya çekecektir.

Birinci varsayımın gerçekliği, bir diğer "merkez sol" parti olan ve CHP geleneğinden gelen Bülent Ecevit'in liderliğini yaptığı DSP'nin 1. olduğu 1999 Genel Seçimleri'nde Cumhuriyet Halk Partisi'nin %10 ülke barajını geçemeyerek baraj altında kalması ile kanıtlanmıştır. Bu araştırma kapsamında o seçimde Antalya'daki Alevi oylarının yarısının Cumhuriyet Halk Partisi'nden Demokratik Sol Parti'ye kaydığı tespit edilmiştir.

İkinci varsayım, 2005 yılında "sol"da CHP'ye alternatif bir oluşum olarak temelleri atılmaya çalışılmış, bazı Alevi örgütleri tarafından da destek görmüş olan 10 Aralık

Hareketi'nin başarısız olması nedeniyle güçlü bir varsayım olmaktan çıkmıştır. Zaten bu tür bir durum, sadece CHP'ye oy veren "sosyalist" Alevilerin oy tercihlerinde bir değişikliğe neden olabilir. Ancak, araştırmacının gözlemlerine göre bu da çok düşük düzeylerde kalacaktır. Türkiye'deki "sosyalist partilerin" –İşçi Partisi hariç- Kemalizm'e mesafeli durması, bunun da ötesinde Anti-Kemalizm propagandası yapması aşırı marjinal ya da Kürt-Zaza kimliğini ön plana çıkaran çok dar bir kesim dışındaki Alevilerden destek görmesini imkansız hale getirmektedir. Alevilerin Kemalizm'e olan bu bağlılığına "sosyalist partilerden" karşılık görememesi, Antalya ölçeğinde, CHP'ye oy veren tüm Alevilerin %28 gibi önemli bir oranını oluşturan sosyalist Alevilerin neden sosyalist partilere değil de "sosyal demokrat" kimliği ile ön plana çıkan CHP'ye oy verdiklerini açıklayan en önemli etkenlerden birisidir.

Üçüncü varsayım da, sadece alternatiflerinin dar olması nedeniyle CHP'ye oy veren ve CHP ile bağı zayıf olanlar üzerinde çok sınırlı etkili olabilir. Çünkü, Kemal Kılıçdaroğlu'nun Genel Başkan olması Alevilerin CHP'ye oy verme nedenleri arasından sadece biri, üstelik en zayıf olanıdır. Alevilerin CHP'ye oy vermesine neden olan çok fazla ve daha önemli faktörler vardır. Dahası, Kemal Kılıçdaroğlu genel başkan olmadan önce ve olduktan sonra Alevi kimliği üzerine herhangi bir vurgu yapmamış, genel başkan seçilmesinde de Alevi kimliğinin çok ötesinde parti içi konjonktür etkili olmuştur.

- Antalya ölçeğinde, sadece Alevilere hitap eden ve "Alevi partisi" olarak çıkan partilerin Alevilerden destek görmediği tespit edilmiştir. 1966-1981 yılları arasında Türkiye Birlik Partisi ve 1996-1999 yılları arasında da Barış Partisi'nin öncülük ettiği Alevilerin partileşme hareketi başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Öyle ki, Barış Partisi 1999 Genel Seçimlerinde Antalya'daki 6 Alevi köyünün toplamından sadece %1,47 oy alabilmiştir. Barış Partisi'nin Türkiye genelinden aldığı oy oranı da %0,25'te kalmıştır. Nitekim, Alevi Bektaşi Federasyonu ile Pir Sultan Abdal Kültür Derneği gibi Alevi örgütlerinin 2009-2010 yıllarında göstermiş oldukları içine "sol"un genelini de alan bir Alevi partisi kurma çabaları kem kendi üyelerinden, hem diğer Alevi örgütlerinden hem de Alevi kamuoyundan gelen tepkiler üzerine sonuçsuz kalmıştır.

Bu araştırma kapsamında yapılan Antalya'daki Alevilerin Siyasi Eğilimleri Anketi kurulan Alevi partilerin neden başarısız olduğuna dair önemli ipuçları vermiştir. Anket sonuçları göstermiştir ki, Alevilerin çok büyük bir çoğunluğu siyasi kararlarını verirken "sadece Alevi kimliğini" ön plana çıkarmamaktadır. Anket sonuçlarının değerlendirilmesinde, Alevilerin yaklaşık %70'inin "Atatürkçü" ve "Solcu" kimliklerini birlikte ön plana çıkardığı, yaklaşık %25'inin "Atatürkçü", "solcu" ve "Alevi" kimliklerini birlikte ön plana çıkardığı, yaklaşık

%5'inin de sadece Alevi kimliğini ön plana çıkardığı tespit edilmiştir. Bu da, Antalya ölçeğinde, Alevilerin en fazla %5'lik bir kısmının siyasi karar alma sürecinde sadece Alevi kimliğine dayandığını göstermektedir. Bu da kurulan Alevi partilerinin başarısızlığındaki en önemli etkenlerden birisidir. Bu tezi güçlendiren en önemli dayanak noktalarından birisi de, Antalya'daki Alevilerin Siyasi Eğilimleri Anketi'ne katılan 200 Alevi'nin %70'inin Alevilerin Diyanet İşleri Başkanlığının kaldırılması, Din derslerinin zorunlu olmaktan çıkarılması, Cemevlerinin ibadethane statüsüne kavuşturulması, Aleviler için önem arz eden mekanların müze haline getirilmesi, kamu sektöründe maruz kalınan ayrımcılığa son verilmesi, Alevi köylerine cami yaptırılmaması gibi 6 temel talebin hepsini "sağ" bir parti yerine getirip Alevilerin tüm sorunlarını çözse de o "sağcı parti"ye oy vermeyeceklerini belirtmeleridir. Bu sonuç, Antalya ölçeğinde, Alevilerin büyük bir kısmının siyaset kurumunu -diğer sayısal azınlıktaki etnik ve dini grupların aksine- kendi kültürel ve inançsal özgürlükleri için mücadele alanı olarak görmediğini ortaya koymaktadır. Siyaset kurumunu mücadele alanı olarak gören Aleviler de bu mücadeleyi Alevi örgütleri aracılığıyla yürütmeye çalışmaktadırlar. Ancak, Alevilerin çok büyük bir çoğunluğunun Alevi örgütlerine ilgi göstermemesi ve Alevi örgütlerinin de kendi aralarında yaşadıkları fikirsel ayrılıklar Alevilerin örgütlü bir güç olarak siyasi aktörleri etkileme noktasında zayıf kalmalarına neden olmaktadır.

KAYNAKÇA

Antalya Konyaaltı İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı, 2011 Genel Seçim Sonuçları.

Antalya Elmalı İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı, 2011 Genel Seçim Sonuçları.

Antalya Finike İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı, 2011 Genel Seçim Sonuçları.

Antalya Kumluca İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı, 2011 Genel Seçim Sonuçları.

Aktay Yasin, Türk Dininin Sosyolojik İmkanı: İslam Protestanlığı ve Alevilik, İletişim Yayınları, 2006.

Bozkurt Fuat, Aleviliğin Toplumsal Boyutları, Tekin Yayınevi, Ankara, 1990.

Bozkurt Fuat, "Aleviliğin Yeniden Yapılanma Sürecinde Toplum-Devlet İlişkisi", Alevi Kimliği, Editörler: T. Olsson, E.Özdalga, C.Raudvere, 104-114, Tarih Vakfı Yurt Yayınları 70, İstanbul, 1999.

Bugün Gazetesi, 6 Haziran 2008, "Türkiye'de Alevilerin Sayısı 11 Milyon!",

Çamuroğlu Reha, "Türkiye'de Alevi Uyanışı", Alevi Kimliği, Editörler: T. Olsson, E.Özdalga, C.Raudvere, 96-103, Tarih Vakfı Yurt Yayınları 70, İstanbul, 1999.

Erdoğan Samiye ve Yazıcıoğlu Yahşi, SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Detay Yayıncılık, Ankara, 2007.

Eröz Mehmet, Eski Türk Dini (Gök Tanrı İnancı) ve Alevilik Bektaşilik, Türk Dünyası Araştırmalar Vakfı Yayınları, İstanbul, 1992.

Kehl-Bodrogi, Alevism in Turkey And Comparable Sycretistic Religious Communities in The Near East in The Past And Present, Brill Academic Pub, 1997, Berlin

Mélikoff Iréne, "Bektaşilik/Kızılbaşlık: Tarihsel Bölünme ve Sonuçları", Alevi Kimliği, Editörler: T. Olsson, E.Özdalga, C.Raudvere, 3-11, Tarih Vakfı Yurt Yayınları 70, İstanbul, 1999.

Radikal Gazetesi, 1 Aralık 2008, "Yazıcıoğlu : Alevi nüfus 7 milyon".

Ocak Ahmet Yaşar, Alevi ve Bektaşi İnançlarının İslam Öncesi Temelleri, İletişim Yayınları, İstanbul, 2005.

Shankland David, Structure and Function in Turkish Society. Isis Press, 2006.

Türkdoğan Orhan, Alevi Bektaşi Kimliği: Sosyo-Antropolojik Araştırma, Timaş Yayınları, İstanbul, 1995.

Türkiye İstatistik Kurumu, 1991 Genel Seçim Sonuçları.

Türkiye İstatistik Kurumu, 1995 Genel Seçim Sonuçları.

Türkiye İstatistik Kurumu, 1999 Genel Seçim Sonuçları.

Türkiye İstatistik Kurumu, 2002 Genel Seçim Sonuçları.

Türkiye İstatistik Kurumu, 2007 Genel Seçim Sonuçları.

Yılmaz Nail, Kentin Alevileri, Kitabevi Yayınları, 2005, İstanbul.

Zenger Erkal, Postmodern Şamanizm Alevilik ve Halkozanları, İtalik Kitaplar, Ankara, 2000.

İNTERNET KAYNAKLARI

http://tr.wikipedia.org/wiki/Solculuk, Erişim Tarihi: 01.08.2011

http://tr.wikipedia.org/wiki/Sağcılık, Erişim Tarihi: 01.08.2011

Karayumak Emre, "Siyasi ve Tarihi Açıdan Kızılbaşlık", 25.20.2009, (http://www.ilahiyathaber.com/artikel.php?artikel_id=511, Erişim tarihi: 12.05.2011)

Türker Volkan, Araştırmalarda Ölçme ve Ölçekler II 2011-a, Marmara Üniversitesi İİBF İşletme Ders notları (http://www.volkanturker.com.tr/bayders/BAY_07_OLCME_OLCEKLER_II.pdf, Erişim tarihi: 16.05.2011)

Türker Volkan, Araştırmalarda Evren ve Örneklem Belirleme-b, Marmara Üniversitesi İİBF İşletme Ders notları (http://www.volkanturker.com.tr/bayders/BAY_08_EVREN_ORNEKLEM.pdf, Erişim tarihi: 16.05.2011)

EK-1: ANTALYA'DAKİ ALEVİLERİN SİYASİ EĞİLİMİ ANKET METNİ

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ANKETİ
ALEVİ OYLARININ SAĞA KAYDIĞI ÖNGÖRÜSÜNÜN
ANTALYA ÖZELİNDE İNCELENMESİ

OLGUSAL SORULAR

Adı-Soyadı (İSTEĞE BAĞLI):

Cinsiyeti: ( ) Erkek ( ) Bayan

Doğum tarihi (yıl): 19..

Nüfusta Kayıtlı Olduğu Yer:

Oturduğunuz yer (ilçe-il): ……………/ Antalya

Eğitim Düzeyi: ( ) İlkokul ( ) Ortaokul ( ) Lise ( ) Üniversite

Mesleği: ( ) Memur ( ) İşçi ( ) Serbest Meslek ( ) Emekli ( ) Ev hanımı ( ) Öğrenci ( ) İşsiz

Alevi tanımlaması: ( ) Türkmen-Alevi ( ) Kürt-Alevi ( ) Arap-Alevi ( ) Zaza-Alevi

TUTUM VE İNANÇ SORULARI

Soru 1 – Bir Alevi olarak kendinizi siyasi olarak nasıl tanımlıyorsunuz?

( ) Sağcı – Aşırı Milliyetçi
( ) Sağcı – İslamcı
( ) Sağcı – Merkez Sağ (liberal)
( ) Sağcı – Muhafazakâr
( ) Solcu – Merkez Sol (Sosyal Demokrat)
( ) Solcu – Sosyalist
( ) Solcu – Komünist
( ) Sağcı da Solcu da değilim

Soru 2- Şuanda bir genel seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?

( ) Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP)
( ) Büyük Birlik Partisi (BBP)
( ) Barış ve Demokrasi Partisi (BDP)
( ) Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)
( ) Demokrat Parti (DP)
( ) Demokratik Sol Parti (DSP)
( ) Emek Partisi (EMEP)
( ) Hak ve Eşitlik Partisi (HEPAR)
( ) İşçi Partisi (İP)
( ) Liberal Demokrat Parti (LDP)
( ) Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)
( ) Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP)
( ) Saadet Partisi (SP)
( ) Türkiye Komünist Partisi (TKP)
( ) Yeni Parti (YP)
( ) Diğer ………………………..
( ) Kararsız
( ) Hiçbiri / Bağımsız

Soru 3- Eğer seçimde 2 oy kullanacak olsanız, kendi partiniz dışında 2. olarak hangi partiye oy verirsiniz?

( ) Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP)
( ) Büyük Birlik Partisi (BBP)
( ) Barış ve Demokrasi Partisi (BDP)
( ) Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)
( ) Demokrat Parti (DP)
( ) Demokratik Sol Parti (DSP)
( ) Emek Partisi (EMEP)
( ) Hak ve Eşitlik Partisi (HEPAR)
( ) İşçi Partisi (İP)
( ) Liberal Demokrat Parti (LDP)
( ) Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)
( ) Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP)
( ) Saadet Partisi (SP)
( ) Türkiye Komünist Partisi (TKP)
( ) Yeni Parti (YP)
( ) Diğer ………………………..
( ) Kararsız
( ) Hiçbiri / Bağımsız

Soru 4- 29 Mart 2009 tarihindeki son Yerel Seçimlerde Antalya İl Genel Meclisi için hangi partiye oy verdiniz?

( ) Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP)
( ) Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)
( ) Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)
( ) Demokratik Toplum Partisi (DTP)
( ) Saadet Partisi (SP)
( ) Demokrat Parti (DP)
( ) Demokratik Sol Parti (DSP)
( ) Büyük Birlik Partisi (BBP)
( ) Anavatan Partisi (ANAP)
( ) Bağımsız Türkiye Partisi (BTP)
( ) İşçi Partisi (İP)
( ) Türkiye Komünist Partisi (TKP)
( ) Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP)
( ) Emek Partisi (EMEP)
( ) Millet Partisi (MP)
( ) Halkın Yükselişi Partisi (HYP)
( ) Hak ve Özgürlükler Partisi (HAKPAR)
( ) Liberal Demokrat Parti (LDP)
( ) Barış ve Demokrasi Partisi (BDP)
( ) Hiçbiri / Bağımsız
( ) Oy kullanmadım.

Soru 5- 29 Mart 2009 tarihindeki Son Yerel Seçimlerinde Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı için hangi adaya-partiye oy verdiniz?

( ) Mustafa Akaydın - CHP
( ) Menderes Türel – AKP
( ) Kemal Çelik - MHP
( ) Şemsettin Kalay – DTP
( ) Süleyman Burgan – SP
( ) Mustafa Ceylan – DP
( ) Mehmet Çelik – DSP
( ) Diğer ………………….. - ……...
( ) Oy kullanmadım.
( ) Büyükşehir sınırları içinde değilim.

Soru 6- 22 Temmuz 2007 tarihindeki Son Milletvekili Genel Seçimlerinde hangi partiye oy verdiniz?

( ) Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP)
( ) Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)
( ) Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)
( ) Demokrat Parti (DP)
( ) Genç Parti (GP)
( ) Saadet Partisi (SP)
( ) Bağımsız Türkiye Partisi (BTP)
( ) Halkın Yükselişi Partisi (HYP)
( ) İşçi Partisi (İP)
( ) Aydınlık Türkiye Partisi (ATP)
( ) Türkiye Komünist Partisi (TKP)
( ) Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP)
( ) Liberal Demokrat Parti (LDP)
( ) Emek Partisi (EMEP)
( ) Hiçbiri / Bağımsız
( ) Oy kullanmadım.

Soru 7- 28 Mart 2004 Yerel Seçimlerinde Antalya Büyükşehir Belediyesi için hangi adaya-partiye oy verdiniz?

( ) Menderes Türel - AKP
( ) İsmail Arıcı - DSP

( ) Ertuğrul Dokuzoğlu - CHP
( ) Hasan Subaşı - DYP
( ) Mehmet Günal - MHP
( ) Kubilay Döşeyen – SHP (Güç Birliği)
( ) İrfan Gökçen – Genç Parti
( ) Hikmet Özkaya – İşçi Partisi
( ) Diğer ………………….. - ……...
( ) Oy kullanmadım.
( ) Büyükşehir sınırları içinde değilim/değildim.

Soru 8- 28 Mart 2004 Yerel Seçimlerinde Antalya İl Genel Meclisi için hangi partiye oy verdiniz?

( ) Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP)
( ) Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)
( ) Doğru Yol Partisi (DYP)
( ) Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)
( ) Anavatan Partisi (ANAP)
( ) Sosyal Demokrat Halk Partisi (SHP)
( ) Genç Parti (GP)
( ) Demokratik Sol Parti (DSP)
( ) Saadet Partisi (SP)
( ) Büyük Birlik Partisi (BBP)
( ) Türkiye Komünist Partisi (TKP)
( ) İşçi Parti (İP)
( ) Bağımsız Türkiye Partisi (BTP)
( ) Yeni Türkiye Partisi (YTP)
( ) Hiçbiri / Bağımsız
( ) Oy kullanmadım.

Soru 9- 2004 yılından daha önce yapılan Milletvekili Genel Seçimlerinde hangi partilere oy verirdiniz? (2002 Seçimleri, 1999 Seçimleri ….)

( ) Hep SOL partilere oy verdim
( ) Hep SAĞ partilere oy verdim.
( ) Genelde SOL partilere oy verdim, ancak arada SAĞ partilere de oy verdiğim olmuştur.
( ) Genelde SAĞ partilere oy verdim, ancak arada SOL partilere de oy verdiğim olmuştur.
( ) Daha önce oy kullanmadım.

Soru 10- Aleviler solcudur, sadece SOL partilere oy verirler.

( ) Kesinlikle katılıyorum
( ) Katılıyorum
( ) Fikrim yok
( ) Katılmıyorum
( ) Kesinlikle katılmıyorum

Soru 11 – Alevi kökenli Kemal Kılıçdaroğlu'nun CHP Genel Başkanı olması, Alevi oylarının CHP'ye yönelmesine neden olur.

( ) Kesinlikle katılıyorum
( ) Katılıyorum
( ) Fikrim yok
( ) Katılmıyorum
( ) Kesinlikle katılmıyorum

Soru 12 – CHP iktidar olduğunda Alevilerin siyasal ve sosyal sorunlarını çözecektir.

( ) Kesinlikle katılıyorum
( ) Katılıyorum
( ) Fikrim yok
( ) Katılmıyorum
( ) Kesinlikle katılmıyorum

Soru 13 – MHP ya da başka bir aşırı milliyetçi parti iktidar olduğunda Alevilerin siyasal ve sosyal sorunlarını çözecektir.

( ) Kesinlikle katılıyorum
( ) Katılıyorum
( ) Fikrim yok
( ) Katılmıyorum
( ) Kesinlikle katılmıyorum

Soru- 14 - Ülkemizde <u>sadece Alevilere hitap eden</u> yeni bir parti kurulursa ona oy veririm.

( ) Kesinlikle katılıyorum
( ) Katılıyorum
( ) Fikrim yok
( ) Katılmıyorum
( ) Kesinlikle katılmıyorum

Soru 15 - Geçmişte Alevilere yönelik yapılan katliamlar (Maraş Olayları, Çorum Olayları, Sivas Olayları, Gazi Olayları) benim bugün oy vereceğim partiyi seçmemde halen önemli bir etkendir.

( ) Kesinlikle katılıyorum
( ) Katılıyorum
( ) Fikrim yok
( ) Katılmıyorum
( ) Kesinlikle katılmıyorum

Soru 16- Lütfen alttaki seçeneklerden birini işaretleyiniz.

( ) Antalya'da Alevi kökenli bir belediye başkanı ya da milletvekili adayı SAĞ ya da SOL hangi partiden aday olursa olsun oy veririm.
( ) Antalya'da Alevi kökenli bir belediye başkanı ya da milletvekili adayı SOL bir partiden aday olursa oy veririm, Sağ partiden aday olursa oy vermem.
( ) Antalya'da Alevi kökenli bir belediye başkanı ya da milletvekili adayı SAĞ bir partiden aday olursa oy veririm, SOL partiden aday olursa oy vermem.
( ) Fikrim yok

Soru 17 – Aşağıdaki seçeneklerden hangisi Alevilerin en öncelikli olarak çözülmesi gereken sorunudur. (Lütfen sadece 1 tane seçenek işaretleyiniz.)

( ) Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kaldırılması
( ) Din derslerinin zorunlu olmaktan çıkarılıp seçmeli ders haline getirilmesi
( ) Cemevlerinin ibadethane statüsüne kavuşturulması
( ) Aleviler için önem arz eden mekânların müze haline getirilmesi
( ) Kamu sektöründe maruz kalınan ayrımcılığa son verilmesi
( ) Alevi köylerine cami yaptırılması
( ) Diğer …………………………………………………

Soru 18 – Üstteki soruda (17. Soru) işaretlediğim Alevilerin en öncelikli sorununu çözen parti SAĞCI da olsa SOLCU da olsa o partiye oy veririm.

( ) Kesinlikle katılıyorum
( ) Katılıyorum
( ) Fikrim yok
( ) Katılmıyorum
( ) Kesinlikle katılmıyorum

Soru 19 – 17. soruda yer alan Alevilerin sorunlarının hepsini çözen parti SAĞCI da olsa SOLCU da olsa o partiye oy veririm.

( ) Kesinlikle katılıyorum
( ) Katılıyorum
( ) Fikrim yok
( ) Katılmıyorum
( ) Kesinlikle katılmıyorum

Soru 20 – Sizce ülkemizdeki Alevi nüfusu tahmini olarak kaç milyon kişidir?

( ) ..... Milyon

Soru 21 – Ülkemizde LAİKLİĞİN en büyük güvencesi Alevilerdir.

( ) Kesinlikle katılıyorum
( ) Katılıyorum
( ) Fikrim yok
( ) Katılmıyorum
( ) Kesinlikle katılmıyorum

EĞER 1. SORUYU "SOLCU" OLARAK YANITLADIYSANIZ AŞAĞIDAKİ SORULARI CEVAPLAYINIZ.

22. Her ne olursa olsun hiçbir zaman SAĞ bir partiye oy vermedim, vermeyeceğim.

( ) Kesinlikle katılıyorum
( ) Katılıyorum
( ) Fikrim yok
( ) Katılmıyorum
( ) Kesinlikle katılmıyorum

23. SAĞ partilere oy veren Aleviler asimile olmuştur.

( ) Kesinlikle katılıyorum
( ) Katılıyorum
( ) Fikrim yok
( ) Katılmıyorum
( ) Kesinlikle katılmıyorum

34. Türkiye'de SOL'u ayakta tutan en büyük güç Alevi oylarıdır.

( ) Kesinlikle katılıyorum
( ) Katılıyorum
( ) Fikrim yok
( ) Katılmıyorum
( ) Kesinlikle katılmıyorum

25. Aleviler ATATÜRK'ün düşünce evreninin ve devrimlerinin en önde gelen savunucularındandır.

( ) Kesinlikle katılıyorum
( ) Katılıyorum
( ) Fikrim yok
( ) Katılmıyorum
( ) Kesinlikle katılmıyorum

26. <u>Ülkenin varlığı ve bölünmez bütünlüğü söz konusu olduğunda</u>, oy verdiğim SOL parti, AŞIRI SAĞ bir partiyle seçim ittifakı yaparsa bunu desteklerim.

( ) Kesinlikle katılıyorum
( ) Katılıyorum
( ) Fikrim yok
( ) Katılmıyorum
( ) Kesinlikle katılmıyorum

Anketе katıldığınız için teşekkür ederim.

Caner ERDOĞAN
Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Kamu Yönetimi Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

Cep tel:05054049669
E-mail: caner@mail.com

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı-Soyadı	Caner ERDOĞAN
Doğum Tarihi-Yeri	04 / 07 / 1984 – Şişli/İstanbul
Uyruğu	T.C.
E-mail	caner@mail.com

Eğitim Durumu

Yüksek Lisans	Akdeniz Üniversitesi
(09.2008 - ...)	Sosyal Bilimler Enstitüsü / Kamu Yönetimi Anabilim Dalı
Lisans	Akdeniz Üniversitesi
(09.2002 - 06.2008)	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi / Kamu Yönetimi Bölümü
	(Mezuniyet notu: 3,17 / 4)
Lisans (2)	Rheinische Friedrich-Wilhelms Bonn Üniversitesi (Almanya)
(09.2005 - 08.2006)	Siyaset Bilimi ve Sosyoloji Enstitüsü – Siyaset Bilimi
	(Avrupa Birliği Sokrates-Erasmus Öğrenci Değişim Programı)
Lise	İstanbul Maltepe Lisesi (Yabancı Dil Ağırlıklı)
(09.1998 - 06.2002*)*	Türkçe-Matematik
	Mezuniyet notu: 4,56 / 5)

Yabancı Dil Durumu

İngilizce	Okuma (Çok iyi)
	Yazma (Çok iyi)
	Konuşma (İyi)

Eğitimler

Eğitim adı ve türü	"Türkiye'nin AB'ye Katılım Sürecinde Daha Yapıcı Bir Diyalog İçin" Projesi (Uluslararası Antalya Çalıştayı)
Tarihler	03.06.2009 – 05.06.2009 (3 gün)
Düzenleyen	ODTÜ Avrupa Çalışmaları Merkezi – Trans European Policy Studies Accociation (TEPSA)
Eğitim içeriği	Avrupa Birliği Politikalarına Genel Bakış
	Avrupa Birliği ve Yerel Yönetimler
	Avrupa Birliği ve İş Dünyası
	Kadın Erkek Eşitliğinin Avrupa Birliği Sürecindeki Rolü

	Antalya'dan Avrupa Birliği'ne Bakış
Eğitim adı ve türü	Structure of the European Union (Seminer)
Tarihler	24.09.2007 - 24.12.2007 (16 Saat)
Düzenleyen	Akdeniz Üniversitesi Avrupa Birliği Araştırma ve Uygulama Merkezi
Eğitim içeriği	History of the European Union" "European Commission" "European Parliament" "Council of the European Union" "European Ombudsman" "European Court of Justice" "European Court of Auditors" "Economic, Social Committee and Committee of the Region"
Eğitim adı ve türü	İş Hayatına Hazırlık Programı
Tarihler	06.11.2006 - 09.04.2007 (30 Saat)
Düzenleyen	Akdeniz Üniversitesi İİBF & Antalya Rotary Kulübü
Eğitim içeriği	"Kendini Tanı" "Motivasyon" "Yazılı İletişim" "Takım Çalışması" "Etkili İletişim" "Girişimcilik" "Çatışma Yönetimi" "İş Görüşmesinde Kazanmak" "Etkili Liderlik" "İş Hayatında Davranış Kuralları"
Eğitim adı ve türü	İngilizce Dil Eğitimi
Tarihler	(02.2006 - 08.2006)
Düzenleyen	Bonn Üniversitesi Universale Programı
Eğitim içeriği	Advanced English (Lecture) Upper-Intermediate English (Lecture) Intermediate English (Lecture)

İş Tecrübeleri

Tarihler	21.10.2010 - …
İşyeri adı-adresi	Onur Eğitim Kurumları
İş türü - Pozisyonu	KPSS A Grubu – Uzman Öğretici (Maliye) AÖF – Uzman Öğretici (Maliye Politikası, İdare Hukuku, Yerel Yönetimler, Türk Siyasal Yaşamı, Sosyal Politika)

Tarihler	08.06.2010 – 15.08.2010
İşyeri adı-adresi	Antalya Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı
İş türü - Pozisyonu	Gençlik Projeleri Koordinatörü

	Türk-Amerikan Gençlik Kampı – Organizasyon Sorumlusu
	Deniz Mavisinde Buluşma Projesi – Projelendirme ve Proje Sorumlu
Sosyal Etkinlikler	Tiyatro - Akdeniz Üniversitesi Personel Tiyatrosu
	Latin Dansları – FHC Sahne Sanatları Akademisi
Teknik Bilgi ve Beceriler	Ofis Programları: Ms Word, MS Excel
	Sunum programları: MS PowerPoint, Photodesk Proshow
	Web Tasarım Programları: Microsoft Frontpage, Adobe Fireworks, Adobe Dreamwaver, SwishZone
	Grafik ve Afiş Programları: Corel Paintshop, Adobe Photoshop